

PROTOKOLL

for

møte i Omsetningsrådet

torsdag 16. april 2020 kl. 10:00

Video-/telefonmøte

Møtet ble hevet kl. 12:05

Til stede:	Björg Tørresdal, Thea Susanne Skaug, Lars Petter Bartnes, Marit Haugen, Kjersti Hoff, Trine Hasvang Vaag, Arnfinn Hongseth, Harald A. Lein (vara for Anne Jødahl Skuterud), Anne Berit Aker Hansen, Ola Hedstein, Bjørn-Ole Juul-Hansen og Sigrid Helland (vara for Arnfinn Hongseth, til og med sak 14/20)
Forfall:	Anne Jødahl Skuterud
Fra Landbruksdirektoratet:	Nina Strømnes Rodem, Elsebeth Hoel, Jørn Rolfsen, Marit Jerven, Lise Wirstad Dynna, Mari Holteberg Vold, Hans Peder Hvide Bang, Sara Ege Grindaker, Mari Vengnes, Hege Heiberg, Kari Helen Telfer, Jannicke Jensen Myhre og Ellen Karin Solevåg

Saksliste

011/20	Godkjenning av innkalling og dagsorden.....	3
012/20	Godkjenning av protokoll fra forrige møter.....	5
013/20	Orientering fra markedsregulator.....	7
014/20	Vurdering av inhabilitet m.m.....	9
015/20	Melk - Sats for transport av melk til produksjon av reguleringsprodukter i 2018.....	14
016/20	Melk - Satser for prisnedskrivning av skolemelk for skoleåret 2020-2021.....	20
017/20	Melk- Regnskap 2019 for Opplysningskontoret for meieriprodukter (Melk.no) AS og Norsk Gardsost.....	23
018/20	Korn - Regnskap 2019 Opplysningskontoret for brød og korn.....	33

019/20	Kjøtt, egg og fjørfekjøtt - regnskap 2019 - Opplysningskontoret for egg og kjøtt.....	37
020/20	Grønt - Regnskap 2019 for faglige tiltak og opplysningsvirksomhet.....	48
021/20	Alle - Regnskap for 2019 fra Matmerk over bruk av midler fra omsetningsavgiften til markedsføring av den nasjonale merkeordningen Nyt Norge.....	56
022/20	Alle - Regnskap for 2019 fra Matmerk over bruk av midler fra omsetningsavgiften til generisk markedsføring av økologisk mat.....	61
023/20	Melk - Regnskap 2019 for faglige tiltak.....	66
024/20	Kjøtt, egg og fjørfekjøtt - Regnskap for faglige tiltak 2019 (Animalia).....	74
025/20	Pelsskinn - Regnskap 2019 for faglige tiltak og opplysningsvirksomhet.....	85
026/20	Grønt - Oppgave og regnskap for administrasjonsgodtgjørelse til GrøntProdusentenes Samarbeidsråd for 2019.....	88
027/20	Melk - Regnskap 2019 over Tines administrasjonsgodtgjørelse.....	91
028/20	Korn - Regnskap Norske Felleskjøps administrasjonskostnader 2019.....	94
029/20	Kjøtt og egg - Regnskap for Norturas administrasjonsgodtgjørelse 2019.....	97
030/20	Melk - Regnskap 2019 - Kompensasjon for reguleringskapasitet.....	101
031/20	Egg - Regnskap frivillig førtidsslakting av verpehøner 2019.....	105
032/20	Kjøtt - Regnskap for salg av sauekjøtt til dyrefôr i 2019.....	107
033/20	Kjøtt - Regnskap for salg av sau til veldedige formål i 2019.....	109
034/20	Kjøtt - Omgjøringsbegjæring fra TYR.....	113
035/20	Korn - Faglige tiltak i kornsektoren - Tilpasningsstrategier for økt norsk kornproduksjon i et framtidig våtere klima (Optikorn).....	115
036/20	Melk - Status og risikovurdering for utvikling av nytt fagsystem for kvoteordningen for melk - mars 2020.....	117
037/20	Delegerte saker - Rapportering til Omsetningsrådet i møte 16. april 2020.....	123
038/20	Høring av Omsetningsrådets regelverk - oppsummering av høringsinnspill og plan for prosessen videre.....	125

Saksnr.: 011/20	Sektor: Alle	Styre/råd: OR
Behandling: 16.04.2020	Tittel: Godkjenning av innkalling og dagsorden	Saksnr.: 20/20116-1

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Innkalling og dagsorden godkjennes.

Godkjenning av innkalling og dagsorden

Saksdokumenter er sendt ut elektronisk til medlemmer og varamedlemmer. Dokumentene er også lagt inn i skyløsningen Jottacloud. Vedlegg er kun tilgjengelig her.

Saksnr.: 012/20	Sektor: Alle	Styre/råd: OR
Behandling: 16.04.2020	Tittel: Godkjenning av protokoll fra forrige møter	Saksnr.: 20/20116-2

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

1. Protokollen fra møtet 11. februar 2020 godkjennes.
2. Protokollen fra møtet 20. mars 2020 godkjennes.

Godkjenning av protokoll fra forrige møte

Det har kommet innspill til sak 6/19 og 7/19 i foreløpig protokoll fra møtet 11. februar 2020, som ikke ble tatt til følge i foreløpig protokoll.

Saksnr.: 013/20	Sektor: Alle	Styre/råd: OR
Behandling: 16.04.2020	Tittel: Orientering fra markedsregulator	Saksnr.: 20/20116-3

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Presentasjonene fra markedsregulatorene tas til orientering.

Orientering fra markedsregulator

Det ble gitt følgende orienteringer fra markedsregulatorene:

- Korn Harald A. Lein
- Kjøtt, egg og fjørfekjøtt Trine Hasvang Vaag
- Melk Marit Haugen

Presentasjonene legges ut i det elektroniske arbeidsrommet.

Saksnr.: 014/20	Sektor: Alle	Styre/råd: OR
Behandling: 16.04.2020	Tittel: Vurdering av inhabilitet m.m.	Saksnr.: 20/16562-2

Beskrivelse

Det er stilt spørsmål ved habiliteten til Coop/Virke sin oppnevnte representant i Omsetningsrådet, Arnfinn Hongseth. Rådets leder har bedt sekretariatet gjøre en vurdering av habiliteten til medlemmet, samt en vurdering av de konkurranserettslige utfordringer knyttet til dette medlemmet, særlig med tanke på konkurransevridning eller tilliten til at omfanget av konkurransevridning reduseres til et minimum.

Landbruksdirektoratet har foretatt en vurdering av Hongseths habilitet. I tilknytning til denne er det gjort rede for betydningen av reglene om taushetsplikt. Endelig er det foretatt en vurdering av problemstillinger knyttet til konkurranse.

Det er Omsetningsrådet som kollegialt organ som kan ta stilling til hvorvidt et av rådsmedlemmene er inhabilt, uten at dette medlemmet er til stede ved rådets behandling. Medlemmet skal likevel få anledning til å uttale seg.

Hjemmel

- Forvaltningsloven § 6, jf § 8 andre ledd
- Forvaltningsloven § 13
- Omsetningsloven § 2
- Rammeforskriften § 1
- Markedsreguleringsforskriften § 1

Forutsetninger

Vedlegg

- Notat 18.03.2020 fra advokat Harald Evensen om inhabilitet
- Notat 25.03.2020 fra advokat Harald Evensen om konkurransevridning

Møtebehandling

Arnfinn Hongseth leverte skriftlige merknader til saken i forkant av møtet, og disse ble sendt ut til rådsmedlemmene 14. april. Hongseth ønsket ikke å gi muntlige merknader i møtet. Han forlot møtet under behandling av saken. Varamedlem Sigrid Helland var tilstede.

Med dette ble saken enstemmig vedtatt i samsvar med innstilling.

Vedtak

1. Omsetningsrådet tar utredningen om inhabilitet og konkurranse til orientering.
2. Omsetningsrådet ber Landbruksdirektoratet utarbeide en rådsinstruks, hvor det i tillegg til generelle saksbehandlingsregler tas inn bestemmelser om hvordan rådet

skal forholde seg til saker om inhabilitet, taushetsplikt og konkurransesensitiv informasjon.

Vurdering av inhabilitet m.m.

Innledning

Det er stilt spørsmål ved habiliteten til Coop/Virke sin oppnevnte representant i Omsetningsrådet, Arnfinn Hongseth.

Hongseth er ifølge Coops nettsider «Direktør Ferskvare Innkjøp og Sortiment Coop Norge, med ansvar for leverandøravtaler, sortiment og kategoriutvikling på ferskvarer i Coop» Han har dermed et operativt ansvar for innkjøpene i Coop. Dette stiller han i en annen situasjon enn de øvrige representantene for kommersielle virksomhetene som er representert i rådet, Nortura, Tine, og Felleskjøpet, som stiller med sine styreledere, og dermed ikke har et operativt ansvar for innkjøpene i bedriften.

Rådets leder har også bedt Landbruksdirektoratet vurdere om det er konkurranserettslige utfordringer med representanten for Coop/Virke, særlig med tanke på konkurransevridning eller tilliten til at omfanget av konkurransevridning reduseres til et minimum.

Landbruksdirektoratet skal i det følgende behandle disse spørsmålene. Direktoratet har også sett behov for å gjøre en vurdering av Hongseths taushetsplikt, noe som henger sammen med både inhabilitetsspørsmålet og spørsmålet om konkurranserettslige forhold. Direktoratet har innhentet vurderinger fra advokat med spesiell kompetanse om disse spørsmålene.

Inhabilitet

Landbruksdirektoratet har bedt Advokatfirmaet Føyen-Torkildsen, ved advokat Harald Evensen (tidligere juridisk direktør i Konkurransetilsynet) foreta en inhabilitetsvurdering av Hongseth. Vurderingen ligger som vedlegg til innstillingen. Evensen konkluderer som følger:

- «Arnfinn Hongseth er som utgangspunkt ikke inhabil til å være med på behandlingen av saker i Omsetningsrådet.
- Habilitetsspørsmålet må imidlertid vurderes konkret i hver enkelt sak.
- Det kan tenkes at Hongseth etter omstendighetene kan være inhabil til å behandle saker hvor Coop/Hongseth har en mer konkret og særlig interesse i utfallet av en sak, og som går ut over den generelle handelsinteressen til bransjen.»

Advokat Evensen finner «grunn til å bemerke at vedkommende selv plikter å gi beskjed om forhold som gjør eller kan gjøre vedkommende inhabil, jf. forvaltningsloven § 8 tredje ledd.»

Han fremholder videre at i kollegiale organer treffes avgjørelsen av habilitetsspørsmålet av organet selv, uten at vedkommende medlem deltar, jf. forvaltningsloven § 8 andre ledd.

Taushetsplikt

Advokat Evensen har også vurdert spørsmålet om betydningen av Hongseths taushetsplikt etter forvaltningsloven § 13, noe som har nær tilknytning til habilitetsspørsmålet. Han fremholder at medlemmene av Omsetningsrådet etter forvaltningsloven § 13 første ledd nr. 2 har en plikt til ikke å dele opplysninger om «tekniske innretninger og fremgangsmåter samt drift- og forretningsforhold som det vil være av konkurransemessig betydning å hemmeligholde av hensyn til den som opplysningen angår». Han understreker at taushetsplikten også innebærer at opplysningene ikke kan utnyttes i egen virksomhet eller i tjeneste eller arbeid for andre, jf. forvaltningsloven § 13 tredje ledd. Det avgjørende er om opplysningene etter sin art kan ha skadevirkninger, og ikke om de faktisk utnyttes.

Konkurranserettslig vurdering

Landbruksdirektoratet har også bedt advokat Harald Evensen foreta en vurdering av konkurranserettslige problemstillinger. Vurderingen ligger som vedlegg til innstillingen. Evensen konkluderer som følger:

«Føring om konkurransenøytralitet i regelverket for Omsetningsrådet og i uttalelser fra sentrale myndigheter innebærer at rådets medlemmer må ivareta dette hensynet i sitt virke for rådet. Forvaltningslovens taushetspliktbestemmelser og et lojalitetskrav bygget på rammeforskriften § 1 og et alminnelig lojalitetsprinsipp, innebærer at medlemmene ikke må videreformidle informasjon som gir konkurransefortrinn til kommersielle aktører, og selv må avstå fra å bruke slik informasjon. Det betyr at Hongseth i en situasjon hvor han er kjent med slik «innsideinformasjon» må avstå fra å handle i markedet. Brudd på bruksforbudet for taushetsbelagt informasjon er straffbart.»

Landbruksdirektoratets vurdering

Som det fremgår over, er det Omsetningsrådet selv som kan avgjøre om det foreligger inhabilitet hos en av rådets medlemmer, jf. forvaltningsloven § 8 andre ledd. Som sekretariat skal Landbruksdirektoratet forberede saker som skal opp i rådet, og direktoratet finner det derfor naturlig å gi en anbefaling om hvordan saken skal behandles.

Adv. Evensen konstaterer at avgjørelse av inhabilitet skjer i tilknytning til konkrete saker. Landbruksdirektoratet er enig i denne vurderingen. Dette medfører slik direktoratet ser det at spørsmålet om Hongseth er inhabil ikke kan avgjøres på generelt grunnlag, men må vurderes for hver enkelt sak som skal behandles av Omsetningsrådet der spørsmålet om inhabilitet reises.

På grunnlag av utredningen som er gjengitt over, finner Landbruksdirektoratet at Hongseth som regel ikke vil være inhabil til å delta i behandlingen og treffe avgjørelser i saker for Omsetningsrådet. I utredningen vises det til at spørsmålet om inhabilitet kan være mer uklart i enkelte typer saker, som f.eks. forhåndsgodkjenning av avsetningstiltak. Direktoratet kan ikke se at sakene som skal behandles i rådets møte 16. april er av en slik art at rådet bør gjøre en konkret vurdering av om Hongseth er inhabil til å delta i behandlingen og avgjørelsen av disse.

Landbruksdirektoratet innstiller derfor på at Omsetningsrådet tar vurderingene av inhabilitet og konkurranse til orientering, og ikke går til votering over spørsmålet om inhabilitet.

For det tilfelle at Omsetningsrådet likevel vil drøfte, og ev. votere over spørsmålet om Hongseth er inhabil til å være med på å behandle og avgjøre én eller flere av sakene som skal opp i møtet, oppstår det spørsmål om hvordan inhabilitetsspørsmålet skal behandles i rådet.

Landbruksdirektoratet har vært usikker på hvordan inhabilitetsspørsmålet skal behandles. På den ene siden bestemmer forvaltningsloven at «I kollegiale organ treffes avgjørelsen av organet selv, uten at vedkommende medlem deltar.» Samtidig er det et grunnleggende prinsipp i forvaltningsretten at berørte parter skal ha anledning til å uttale seg i saken.

Landbruksdirektoratet legger til grunn at forvaltningslovens regler innebærer at den det er reist innsigelse mot ikke skal votere ved avgjørelsen. Den spørsmålet gjelder må også fratres ved drøftelsen av inhabilitetsspørsmålet. Vedkommende må likevel få gjøre rede for de forhold som er bakgrunnen for at inhabilitetsspørsmålet er reist, jf. § 8 tredje ledd første setning, og gis anledning til å uttale seg om habilitetsspørsmålet (se Bernt i «Rettsdata kommentar til forvaltningsloven» om § 8).

Hongseth er per telefon fra Omsetningsrådets leder den 30. mars orientert om innsigelsen, og at saken skal opp i møtet 16. april. Hongseth er orientert om at han kan komme med merknader til innstillingen skriftlig innen 14. april, og at han i tillegg kan kommentere habilitetsspørsmålet muntlig i Omsetningsrådets møte 16. april. Direktoratet legger opp til at saken behandles som en orienteringssak og at rådets medlemmer som vanlig kan kommentere saksfremstillingen. Det kan imidlertid ikke ses bort fra at diskusjonen munner ut i en avstemming om inhabilitet. Vi anbefaler derfor at Hongseth fratrer ved behandlingen av saken, etter å ha fått anledning til å uttale seg om habilitetsspørsmålet.

Det kan reises spørsmål om vara bør innkalles i Hongseths sted. Omsetningsrådet er vedtaksført når seks medlemmer møtes, jf. omsetningsloven § 3 første ledd. Avhengig av at tilstrekkelig antall av de andre medlemmene møter, synes det derfor i utgangspunktet ikke nødvendig at vara stiller. Imidlertid følger det av forvaltningsloven § 8 tredje ledd andre setning at før spørsmålet om inhabilitet avgjøres, «bør varamann eller annen stedfortreder innkalles til å møte og delta ved avgjørelsen, dersom det kan gjøres uten vesentlig tidsspille eller kostnad.» Ettersom det legges opp til en orienteringssak om vurderingen av habiliteten til Hongseth, som muligens kan munne ut i en avstemming, anbefaler direktoratet at vara for Hongseth kan delta i behandlingen av saken og en eventuell votering. Sigrid Helland blir derfor innkalt til møtet.

Spesielt om behovet for intern instruks

Omsetningsrådet har som ledd i arbeidet med Stortingets føringer om å bringe rådets regelverk i samsvar med «dagens behov», vedtatt at markedsregulatorene skal utarbeide interne rutiner for håndtering av informasjon som de får tilgang til som et ledd i reguleringsoppdraget.

Arbeidsgruppe jus har anbefalt at det utarbeides en «rådsinstruks» med interne saksbehandlingsregler for rådets virksomhet. En slik instruks kan vedtas av rådet ved vanlig flertall. Det er ikke nødvendig at slike instruks sendes på høring. Landbruksdirektoratet har i tråd med arbeidsgruppens anbefaling jobbet med et utkast til instruks med sikte på å vedta denne samtidig med vedtakelsen av forskrifter og retningslinjer.

Nærværende sak har vist at det, som en del av en slik instruks, er behov for å klargjøre interne rutiner for Omsetningsrådet når det gjelder hvordan medlemmene skal forholde seg til reglene om inhabilitet, taushetsplikt og hensynet til konkurransenøytralitet.

Denne problemstillingen er nevnt i Evensens notater. Det heter således i notat om konkurranse:

«Tatt i betraktning den store betydningen Stortinget tillegger hensynet til konkurransenøytralitet, og at det er noe uklart i hvilken grad kjennskap til markedssensitiv informasjon legger begrensninger på handlefriheten til medlemmene av Omsetningsrådet, kan det være grunn til å vurdere om Omsetningsrådet bør utarbeide instruks for dette området.»

Landbruksdirektoratet foreslår på denne bakgrunn at Omsetningsrådet ber Landbruksdirektoratet utarbeide en rådsinstruks, hvor det i tillegg til generelle saksbehandlingsregler tas inn bestemmelser om hvordan rådet skal forholde seg til saker om inhabilitet, taushetsplikt og konkurransesensitiv informasjon.

Saksnr.: 015/20	Sektor: Melk	Styre/råd: OR
Behandling: 16.04.2020	Tittel: Melk - Sats for transport av melk til produksjon av reguleringsprodukter i 2018	Saksnr.: 19/20405-9

Beskrivelse

Tine SA foreslår i e-post av 18. februar 2020 sats for transport av melk til produksjon av reguleringsprodukter i 2018.

I forbindelse med fastsettelse sats for transport av melk til reguleringsprodukter for 2017 ble det forutsatt en gjennomgang av modellen for overføringstransport som følge av endret modell for innfrakt fra 1. juli 2017. Siden reguleringstransport er definert som overføringstransport ble det forutsatt at det kunne bli behov for å gjennomgå modellen for sats til transport av melk til produksjon av reguleringsprodukter etter at ny modell for overføringstransport var iverksatt. Tine ble gitt i oppdrag å foreta en gjennomgang av modell for beregning av sats for melk til reguleringsproduksjon. Da satsen for 2018 etter forutsetningene skulle vedtas i fjor, var denne gjennomgangen ikke slutført fra Tine sin side. Det ble derfor ikke vedtatt noen sats for 2018. I stedet ble satsen for 2017 benyttet ved beregning av godtgjørelsen for reguleringstransport 2018. Landbruksdirektoratet forutsatte imidlertid i vedtaket om godtgjørelse for 2018 at gjennomgangen av modellen skulle slutføres i 2019, slik at Omsetningsrådet kunne vedta sats for 2018.

Tine har nå slutført gjennomgangen av modellen for beregning av sats for reguleringstransport og på bakgrunn av nye beregninger foreslått en sats på 43,0 øre per liter for 2018. Landbruksdirektoratet innstiller i tråd med Tines forslag.

Hjemmel

Retningslinjer for markedsregulering av melk og melkeprodukter § 5-1 fastsatt av Omsetningsrådet 1. desember 2009 med hjemmel i forskrift 2008-10-22 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer § 7-1.

Forutsetninger**Vedlegg**

E-post fra Tine SA datert 18. februar 2020.

E-post fra Tine SA datert 20. februar 2020 – Tilleggsinformasjon.

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Satsen for kompensasjon for kostnader ved transport av melk til reguleringsproduksjon fastsettes til 43,0 øre per liter for 2018.

Melk - Sats for transport av melk til produksjon av reguleringsprodukter i 2018

I e-post av 18. februar 2020 foreslår Tine SA sats for transport av melk til produksjon av reguleringsprodukter i 2018.

I forbindelse med fastsettelse sats for transport av melk til reguleringsprodukter for 2017 ble det forutsatt en gjennomgang av modellen for overføringstransport som følge av endret modell for innfrakt fra 1. juli 2017. Siden reguleringstransport er definert som overføringstransport ble det forutsatt at det kunne bli behov for å gjennomgå modellen for sats til transport av melk til produksjon av reguleringsprodukter etter at ny modell for overføringstransport var iverksatt. Tine ble gitt i oppdrag å foreta en gjennomgang av modell for beregning av sats for melk til reguleringsproduksjon. Da satsen for 2018 etter forutsetningene skulle vedtas i fjor, var denne gjennomgangen ikke slutført fra Tine sin side. Det ble derfor ikke vedtatt noen sats for 2018. I stedet ble satsen for 2017 benyttet ved beregning av godtgjørelsen for reguleringstransport 2018. Landbruksdirektoratet forutsatte imidlertid i vedtaket om godtgjørelse for 2018 at gjennomgangen av modellen skulle slutføres i 2019, slik at Omsetningsrådet kunne vedta sats for 2018. Tine har nå slutført gjennomgangen av modell for beregning av sats for transport av melk til reguleringsproduksjon og presenterer beregningsmetode og forslag til sats i e-posten av 18. februar.

Ny beregningsmetode fra 2018 og forslag til sats

Tine presenterer prinsipper, datagrunnlag og faktiske overføringer av melk for regulering i 2018. Dette presenteres nedenfor.

Prinsipper for beregningen

a) Det er benyttet samme modell som i beregninger av overføringstransport for 2018. Jf. brev fra Tine av 5. januar 2018 hvor blant annet følgende forutsetninger ble lagt til grunn for beregning av overføringssatser for 2018:

- Ved tildeling av melk fra kommune til meieri er nærhetsprinsippet anvendt i henhold til prioritet, samt at forskyvning av melk er gjort for å redusere kostnadene totalt for Tine Råvare/melkeprodusent og de meieriene som mottar melken.
- Det er brukt tre prioriteter; 1) konsum, 2) ysting og 3) pulver.
- Fraktkostnadene er nullstilt i noteringspunktet. Det vil si at over- eller underskudd fram til noteringspunkt blir avregnet mot melkeprodusent i Tine Råvares regnskap, jf. Tine-avtalen.
- Volumgrunnlaget i modellen er hentet fra mottatt volumprognose/budsjett for 2018 fra hvert enkelt meieri. I de tilfellene det er flere prioriteter på samme meieri, er det gjort en fordeling av meieriets volum mellom aktuelle prioriteter. Dette gjelder Sandnessjøen og Brumunddal, hvor volumet er fordelt mellom konsum og pulver.
- Sum av beregnet overføringstransport er balansert mot budsjetterte kostnader for overføringstransport fratrukket dekning for reguleringstransport i Tine Råvares budsjett for 2018.

b) Volum transportert melk på basis av variasjon i reguleringslager av reguleringsartiklene av Norvegia og skummetmelkpulver i et kalenderår; her i perioden 1. januar 2018 til 1. januar 2019 (lagervolum per 31.12.2017 – 31.12.2018.)

c) Fordeling av melk til anlegg med reguleringsproduksjon ut fra faktisk produksjon. For Norvegia legger en til grunn måneder med økende reguleringslager og for skummetmelkpulver legger en til grunn alle måneder.

d) Reguleringsanleggene tildeles volum melk fra fordelingen i c) og på basis av faktisk

gjennomførte ruter opp til beregnet reguleringsproduksjon.

- e) Kostnader for overføring i d) beregnes per anlegg.
- f) Gjennomsnittskostnad for total overføring til reguleringsproduksjon legges til grunn.

Datagrunnlag for 2018

Tine legger til grunn status reguleringslager for Norvegia og skummetmelkpulver per 1. januar 2018 til 1. januar 2019. Differansen mellom maksimumsmåned og minimumsmåned utgjør reguleringsproduksjon av Norvegia og skummetmelkpulver. Videre har Tine brukt en omregningsfaktor på 10,45 på Norvegia og 11,6 på skummetmelkpulver for å beregne hvor mye melk som må transporteres for å produsere reguleringsproduktene. Beregningene viser at Tine har transportert 41,4 mill. liter melk til å produsere Norvegia for regulering og 7,1 mill. liter for å produsere skummetmelkpulver for regulering i 2018. Til sammen er det transport 48,6 mill. liter melk til reguleringsproduksjon i 2018.

Beregningen fremgår av oversikten under:

	Norvegia kg	SMP, kg
des. 17	7 280 131	2 051 065
jan. 18	7 654 524	1 914 750
feb. 18	8 341 416	1 780 640
mar. 18	9 246 750	1 670 038
apr. 18	9 957 523	1 516 700
mai. 18	10 928 638	1 686 573
jun. 18	11 244 486	1 678 608
jul. 18	10 581 856	1 739 823
aug. 18	8 999 089	1 699 933
sep. 18	8 399 969	1 648 253
okt. 18	8 234 942	1 546 600
nov. 18	8 244 984	1 553 125
des. 18	8 957 521	2 132 005
Maks	11 244 486	2 132 005
Min	7 280 131	1 516 700
Diff	3 964 354	615 305
Omr.fakt, liter/kg	10,450	11,6
Melkemengde, liter	41 428 905	7 137 538

Fordelingen av de 48 566 443 literne til reguleringsproduksjon er gjort til anlegg med reguleringsproduksjon ut fra faktisk produksjon. Tine har følgende fordeling av reguleringsproduksjonen fordelt på anlegg:

Norvegia	Fordeling
TM Jæren	27 prosent
TM Voss	6 prosent
TM Byrkjelo	43 prosent
TM Verdal	5 prosent
TM Sømna	15 prosent
TM Storsteinnes	4 prosent
Skummetmelkpulver	Fordeling
TM Brummundal	72 prosent
TM Sandnessjøen	28 prosent

Faktiske overføringer av melk for regulering i 2018

Melkevolumet til reguleringsproduksjon av Norvegia er på totalt 41,4 mill. liter melk og dette volumet er tildelt hvert reguleringsanlegg ut fra prosentvis andel av totalproduksjonen av Norvegia. Dette medfører at f.eks. TM Jæren får tildelt 27 prosent av totalt volum, dvs. 11,2 mill. liter melk. Kostnader beregnes per anlegg på basis av faktisk gjennomførte ruter til reguleringsproduksjon. Det forutsettes at melk til konsummelk og tildeling på forsyningsplikten skjer etter følgende prioritet; 1) konsum, 2) ysting og 3) pulverproduksjon. Melk til reguleringsproduksjon tildeles etter at alle bestillinger er effektivert, noe som innebærer at reguleringsproduksjonen får de lengste transportrutene. Ut fra dette beregnes en gjennomsnittlig sats i øre per liter for reguleringstransport per anlegg. Veid gjennomsnittlig sats for transport av melk til reguleringsproduksjon av Norvegia er på 43,09 øre per liter.

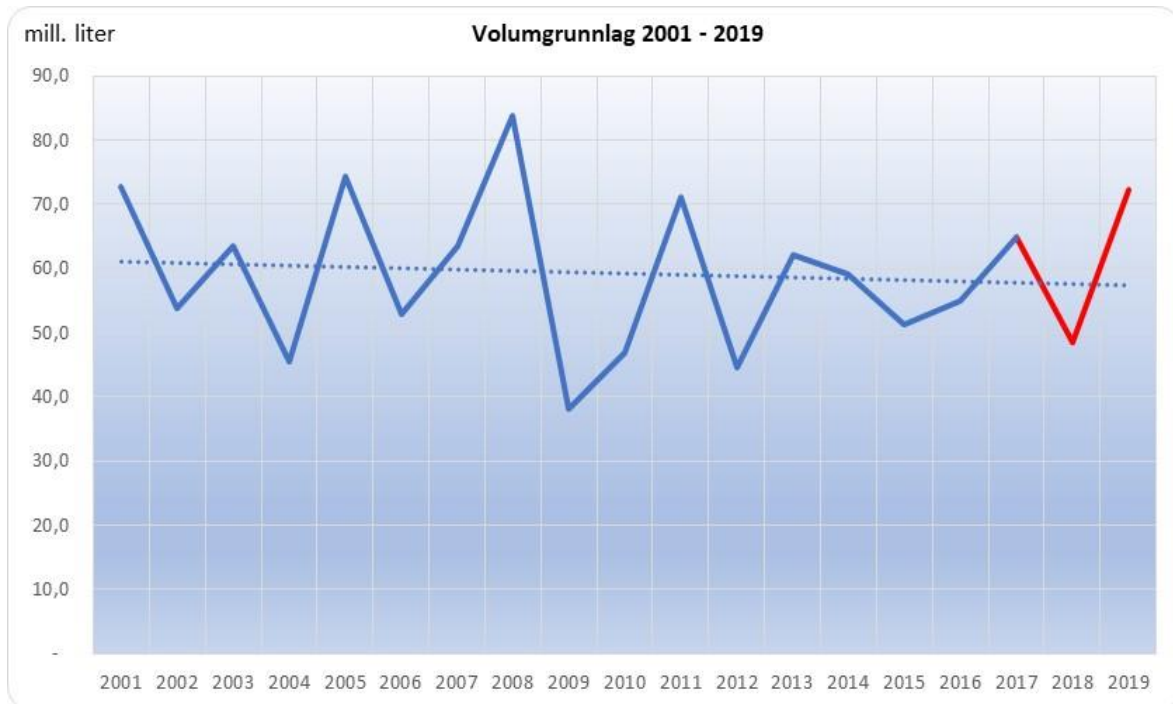
Tilsvarende beregning er gjort for melkevolumet til reguleringsproduksjon av skummetmelkpulver på totalt 7,1 mill. liter. Veid gjennomsnittlig sats for transport av melk til reguleringsproduksjon av skummetmelkpulver er på 42,51 øre per liter.

Veid gjennomsnittlig sats for all transport av melk til reguleringsproduksjon av Norvegia og skummetmelkpulver er 43,00 øre per liter.

Forslag til sats for 2018

På bakgrunn av beregningene over blir kostnader ved transport av 48,6 mill. liter melk til reguleringsproduksjon i 2018 på 43,0 øre per liter. Tine foreslår dermed en sats på 43 øre per liter for 2018.

Figuren under viser variasjon i reguleringsvolum i perioden 2001 – 2019.

Landbruksdirektoratets vurdering

Kostnader til transport av melk til reguleringsformål kan godtgjøres etter reglene i retningslinjer for markedsregulering av melk og melkeprodukter § 5 – 1. Ifølge regelverket gis det dekning per liter beregnet anvendt melk til reguleringsproduksjon ut fra en sats, fastsatt årlig av Omsetningsrådet. Halvårslige oppgaver over reguleringsproduksjon legges til grunn for alle reguleringsvarer. Videre baserer beregningen av transporterte melkemengder medgått til produksjon av reguleringsvare seg på omregningsfaktorer fastsatt av Landbruksdirektoratet (Prisutjevningssordningen for melk).

Landbruksdirektoratet foretar nedenfor en vurdering av prinsippene i Tines beregning.

Samme modell som for beregning av overføringstransport

Tine benytter samme modell som i beregninger av overføringssatser for aktører for 2018. Landbruksdirektoratet mener dette er i henhold til tidligere bestilling fra Omsetningsrådet. Landbruksdirektoratet mener videre dette er riktig tilnærming for beregning av kostnader til reguleringstransport, siden dette er transport fra noteringspunkt til det meieri som skal produsere reguleringsvare. Dermed er reguleringstransport en type overføringstransport, i motsetning til inntransport som skjer før noteringspunkt.

Mengde reguleringsprodukter med tilhørende melkevolum

Volum transportert melk beregnes for reguleringsvarene Norvegia og skummetmelkpulver. Landbruksdirektoratet har ingen merknader til valg av reguleringsvarer. Dette er reguleringsvarer som er avhengig av å få tilført rå melk til produksjonen. For å beregne mengde reguleringsprodukter produsert i 2018 har Tine foreslått å se på lagersituasjonen gjennom hele 2018, dvs. utgående lager 31.12.2017 til utgående lager 31.12.2018. I fjorårets oppgave for reguleringstransport så en på lagersituasjonen i en 11-månedersperiode, dvs. fra 31.01.2018 til 31.12.2018. Når kompensasjonen for 2018 skal beregnes er det imidlertid en bedre tilnærming å vurdere lagerendringene gjennom hele kalenderåret. Ut fra lagersituasjonen har en beregnet måned med minste lager og måned med største lager. Differansen mellom minste og største lager utgjør mengde reguleringsvare på lager for det enkelte vareslag. Dette prinsippet er også benyttet tidligere år. Etter

Landbruksdirektoratets vurdering gir denne beregningen uttrykk for hvor stor del av lagerendringene som skyldes reguleringsproduksjon.

På bakgrunn av produserte mengder av Norvegia og skummetmelkpulver til regulering, beregnes melkemengder som er medgått i denne produksjonen. I beregningen av hvor mye melk som benyttes i produksjonen av reguleringsproduktene benyttes omregningsfaktorer fastsatt av Landbruksdirektoratet i pristjevningsordningen for melk. Dette er i tråd med retningslinjene.

Fordeling av produksjon av reguleringsprodukter på de ulike anleggene

Videre er fordelingen av total produksjon av reguleringsprodukter fordelt på reguleringsanleggene etter hvor stor andel av totalproduksjonen av relevante produkter som utføres på hvert enkelt anlegg. I beregningen av total produksjon på hvert anlegg har de lagt til grunn de månedene hvor lageret har økt for osteproduksjonen. Dette begrunnes med at det er i disse månedene reguleringsproduksjonen av Norvegia faktisk gjennomføres. I tillegg har noen av ysteriene produksjonsopphold i 3. kvartal. For skummetmelkpulver har de i beregningen av total produksjon på hvert anlegg lagt inn alle måneder. For skummetmelkpulver er det ifølge Tine høytidsperiodene som er mest intensive i produksjonssammenheng og for 2018 var dette mars/april og desember. Men pulver har ikke en stabil og markert sesongkurve som Norvegia, så Tine har derfor valgt å bruke hele året som grunnlag for å fordele produksjonen mellom pulveranleggene.

Landbruksdirektoratet mener det er en praktisk tilnærming å fordele reguleringsproduksjonen mellom anlegg basert på anleggenes faktiske produksjon av Norvegia og skummetmelkpulver. For pulverproduksjonen har en valgt å benytte alle måneder i beregningen av total produksjon. Vi har ingen kommentarer til dette. Når det gjelder Norvegia, kunne en tenke seg at produksjonen av denne kunne blitt beregnet på samme måte som for pulver. Siden enkelte anlegg ikke har produksjon alle måneder og reguleringsproduksjonen av Norvegia i realiteten foregår i første halvår, mener vi Tines tilnærming likevel er relevant og i samsvar med de faktiske forhold.

Kostnadsberegning basert på faktisk gjennomførte ruter

Landbruksdirektoratet har ingen kommentarer til at kostnader til reguleringstransport for det enkelte anlegg beregnes på basis av faktisk gjennomførte ruter, og hvor en legger til grunn ruter med høyeste overføringskostnader som reguleringsvolum. Dette prinsippet er i tråd med prinsippet om kostnadsdekning for faktiske kostnader.

Kostnadsberegning per anlegg – veid gjennomsnittlig sats

Kostnadsberegning per anlegg ligger til grunn for veide gjennomsnittlige satser for hvert reguleringsprodukt, som igjen danner grunnlag for en veid gjennomsnittlig sats for reguleringstransport. Regelverket legger opp til at Omsetningsrådet skal fastsette en årlig sats for reguleringstransport, og det er da hensiktsmessig å benytte en veid gjennomsnittlig sats.

På bakgrunn av vurderingene ovenfor mener vi Tines beregning av sats for reguleringstransport er gjort i henhold til regelverket og på en hensiktsmessig måte som søker å gjenspeile de faktiske kostnader på en god måte.

Landbruksdirektoratet innstiller i tråd med Tines forslag.

Saksnr.: 016/20	Sektor: Melk	Styre/råd: OR
Behandling: 16.04.2020	Tittel: Melk - Satser for prisnedskrivning av skolemelk for skoleåret 2020-2021	Saksnr.: 20/18797-2

Beskrivelse

Tine foreslår at satsene for prisnedskrivning av skolemelk videreføres på samme nivå for skoleåret 2020-2021 som for skoleåret 2019-2020.

Landbruksdirektoratet innstiller i tråd med Tines forslag.

Hjemmel

Retningslinjer for markedsregulering av melk og melkeprodukter § 4-7 fastsatt av Omsetningsrådet 1. desember 2009 med hjemmel i forskrift 2008-10-22 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer § 7-1.

Forutsetninger**Vedlegg**

Brev fra Tine datert 16. mars 2020.

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Satser for prisnedskrivning av skolemelk for skoleåret 2020-2021 settes til 1,00 krone per liter for 1/4-liters kartonger og 0,50 kroner per liter for andre forpakkingsstørrelser, med unntak for laktoseredusert smaksatt melk hvor satsen settes til 0 kroner per liter.

Melk - Satser for prisnedskrivning av skolemilk for skoleåret 2020-2021

Meieriselskap som leverer konsummelk til barnehager, barne- og ungdomsskoler og videregående skoler kan søke om godtgjøring i form av prisnedskrivning. Satser for prisnedskrivning fastsettes av Omsetningsrådet.

Tine SAs forslag til satser for skoleåret 2020-2021

Tine SA (Tine) foreslår satser for skoleåret 2020-2021 i brev mottatt 16. mars 2020. Tine anbefaler å opprettholde satsene på nåværende nivå. Forslaget innebærer at satsen på ¼ liters kartonger blir 1,00 krone per liter og at satsen på andre forpakningsstørrelser blir 0,50 kroner per liter. Satsen for laktoseredusert smaksatt melk er 0 kroner per liter.

Utviklingen i skolemilksalget

Utvikling i salget av skolemilk og refusjonsbeløp (2009-2019, kalenderår) vises i tabellen nedenfor.

År	Volum, liter*	Prisstøtte, kr
2009	19 055 714	34 357 841
2010	19 007 438	29 674 229
2011	18 898 214	29 364 752
2012	18 606 053	29 016 302
2013	18 013 636	28 023 100
2014	17 479 799	27 197 423
2015	17 287 837	20 019 449
2016	17 036 938	11 073 995
2017	16 370 003	10 436 420
2018	15 707 035	9 800 398
2019	14 564 353	8 839 003
* inkludert 997 117 liter smaksatt melk i 2. halvår 2015, hvor satsen var 0 for 2. halvår 2015.		
Inkludert 2 333 834 liter smaksatt melk i 2016		
Inkludert 2 468 123 liter smaksatt melk i 2017		
Inkludert 2 644 948 liter smaksatt melk i 2018		
Inkludert 2 781 084 liter smaksatt melk i 2019		

Statistikken viser at det er en negativ utvikling i salget av skolemilk. Reduksjonen var på 4,0 prosent fra 2017 til 2018, mens reduksjonen fra 2018 til 2019 var på 7,3 prosent. I 2. halvår 2015 ble satsen for laktoseredusert smaksatt melk (herfra smaksatt melk) satt i null, slik at det ble ikke utbetalt tilskudd til smaksatt melk omsatt i 2. halvår 2015. Tabellen ovenfor viser imidlertid volum inkl. smaksatt melk også i 2. halvår 2015, og 2016-2019, for at statistikken skal være sammenlignbar når det gjelder melkevarianter. Når det gjelder omsetningen av smaksatt melk, så har den økt med 5,1 prosent fra 2018 til 2019. Omsetningen av smaksatt melk har økte hvert år etter 2015.

Tine informerer om at det er flere årsaker til den registrerte reduksjonen i salg av melk til skoler og barnehager. Tine peker blant annet på at vann ofte blir valgt fremfor melk både til mat og som tørstedrikk. Videre blir hvit søtmelk ofte byttet ut med andre drikkevarianter som smaksatt melk og fruktbasert drikke. I tillegg ser Tine at det er flere som følger spesielle dietter og foresatte som er overbevist om at plantebasert og/eller laktosefritt er best for deres barn.

Et annet moment er at det er opp til skolene å bestemme sortimentet. I den grad skolene reduserer valgmulighetene innenfor sortimentet for sin skole, kan det være at noen elever ikke får den melkevarianten de foretrekker, noe som også kan påvirke salget.

Tine informerer om at de hele tiden jobber med å informere både skoler og foresatte om hvorfor melk er viktig å drikke, med fokus på jod, kalsium og andre viktige vitaminer og mineraler.

Landbruksdirektoratet vurdering

Drikkemelksegmentet har i en årrekke hatt en nedgang, både i totalt volum og per capita. Fra 2018 til 2019 ble totalt volum drikkemelk omsatt i det norske markedet redusert med 1,6 prosent (inkl. import), i henhold til opplysninger fra Melk.no. Tall fra Melk.no viser at nedgangen i søtmelk uten smak (vanlig hvit melk) var på 2,4 prosent i volum i 2019.

Landbruksdirektoratet registrerer at reduksjonen i salget av skolemelk fortsetter for all skolemelk totalt sett. Det er salget av ordinær drikkemelk som går tilbake mens smaksatt melk øker. Ikke smaksatt skolemelk følger på denne måten den generelle trenden med redusert salg som en opplever også i dagligvaremarkedet, men salgsreduksjonen er større enn i dagligvaremarkedet for denne type melk. Salgsreduksjon er et forhold som tilsier at støtten til ikke smaksatt skolemelk bør videreføres, slik Tine foreslår.

Smaksatt melk solgt til skoler og barnehager økte med 7,2 prosent i 2018 og 5,1 prosent i 2019 sammenlignet med året før. Salget av denne melken har økt med vel 19 prosent siden 2016. Smaksatt melk solgt til skoler og barnehager har ikke hatt prisnedskrivning i denne perioden, da satsen ble redusert til 0 kroner per liter fra og med skoleåret 2015-2016. Tine anser det ikke som aktuelt å gjeninnføre prisnedskrivning av smaksatt melk. Selv med en sats lik null i flere år, så øker salget. Dette viser at det ikke er behov for prisnedskrivning på denne typen produkt. Vi viser videre til Omsetningsrådets høring av endringer i regelverket, hvor smaksatt melk er foreslått tatt ut av virkeområdet for dette tiltaket. Dette er også et forhold som tilsier at det ikke er hensiktsmessig å gjeninnføre sats på smaksatt melk for kommende skoleår.

Landbruksdirektoratet innstiller på å videreføre satsene på samme nivå som i inneværende skoleår 2019-2020 også neste skoleår.

Saksnr.: 017/20	Sektor: Melk	Styre/råd: OR
Behandling: 16.04.2020	Tittel: Melk - Regnskap 2019 for Opplysningskontoret for meieriprodukter (Melk.no) AS og Norsk Gardsost	Saksnr.: 18/73934-12

Beskrivelse

Tine SA legger frem regnskap for Opplysningskontoret for meieriprodukter (Melk.no) AS (OFM) for 2019. Årsregnskapet viser et overskudd på 0 kroner. Regnskapet over anvendelse av midler bevilget av Omsetningsrådet viser et forbruk på 20 955 941 kroner, et underforbruk på 44 059 kroner sammenlignet med budsjett. Regnskapet er godkjent av styret i OFM 24. februar 2020. Regnskapet er behandlet av styret i Tine SA 10. mars 2020. Regnskapet til OFM er revisorattestert.

I tillegg legger OFM frem regnskapet for Norsk Gardsosts NM-arrangement. Prosjektregnskapet er behandlet og godkjent i styret i OFM. Styret mener at midlene er brukt til det tiltenkte formålet.

Hjemmel

Retningslinjer om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet §§ 2 og 3, fastsatt av Omsetningsrådet 22. oktober 2008 med hjemmel i lov av 10. juli 1936 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 11.

Forutsetninger**Vedlegg**

Brev fra Tine SA av 10. mars 2020.

Årsrapportering for Opplysningskontoret for Meieriprodukter (Melk.no) for 2019 av 27. februar 2020 med følgende vedlegg:

Vedlegg 1: Årsregnskap for 2019 for Opplysningskontoret for Meieriprodukter (Melk.no) AS

Vedlegg 2: Prosjektregnskap 2019 for Melk.no

Vedlegg 3: Uavhengig revisors beretning – Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet for Opplysningskontoret for Meieriprodukter, av 27. februar 2020

Vedlegg 4a og 4b: Kort oppsummering av arrangementet NM i Ost 2019, samt regnskap og resultat Norsk Gardsost NM i Ost 2019

Vedlegg 5: Årsrapport Opplysningskontoret for Meieriprodukter (Melk.no) med oppsummering av resultater.

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

1. Regnskapet for Opplysningskontoret for meieriprodukter (Melk.no) AS for 2019 godkjennes, og 20 955 941 kroner utbetales fra fondet for omsetningsavgift på melk til Tine SA.
2. Regnskapet for Norsk Gardsosts NM-arrangement for 2019 godkjennes, og 200 000 kroner utbetales fra fondet for omsetningsavgift på melk til Tine SA.

Melk- Regnskap 2019 for Opplysningskontoret for meieriprodukter (Melk.no) AS og Norsk Gardsost

I brev datert 2. mars 2020 sender Tine SA årsrapport og regnskap for Opplysningskontoret for meieriprodukter (Melk.no) AS for 2019. Disse er behandlet og godkjent av styret i OFM 24. februar 2020 og av konsernstyret i Tine SA 10. mars 2020. Vurderingen av opplysningsvirksomheten omfatter også det OFM har fått som oppdrag vedrørende regnskapet til Norsk Gardsosts bevilgning for 2019.

OFM har i 2019 fått tildelt en ramme på inntil 21 000 000 kroner, jf. sak 119/18 behandlet i Omsetningsrådets møte 7. desember 2018. I tillegg godkjente Omsetningsrådet i samme sak at inntil 200 000 kroner kunne anvendes til finansiering av Norsk Gardsosts NM-arrangement i håndverksforedelede meieriprodukter.

Om regnskapet til OFM

I henhold til årsregnskapet for 2019 for OFM var resultatet av driften etter skatt på 0 kroner.

Balansen per 31. desember 2019 viser at selskapets eiendeler er verdsatt til 5 293 753 kroner og at gjelden er verdsatt til 5 193 423 kroner. Dette gir en egenkapital på totalt 100 330 kroner, hvorav 100 000 kroner er innskutt egenkapital og 330 kroner er opptjent egenkapital.

I rapporteringen fra OFM for 2019 presenteres prosjektregnskapet for 2019. Prosjektregnskapet viser kostnadene fordelt på hovedkategoriene personal/drift og markedsaktiviteter, jf. tabellen nedenfor. Tabellen viser også tilsvarende tall for 2018 (jf. Omsetningsrådets behandling av regnskap 2018 12. april 2019, sak 33/19) og budsjett 2019 (jf. Omsetningsrådets vedtak om budsjett 2019 av 7. desember 2018, sak 119/18).

Prosjektregnskap 2018, budsjett og regnskap samt avvik fra budsjett i 2019

	2018		2019		
	Regnskap (kr)	Budsjett (kr)	Regnskap (kr)	Avvik (kr)	Avvik (%)
Personal og drift	11 016 315	10 430 000	9 707 424	722 576	6,9
Markedsaktiviteter	9 981 326	10 570 000	11 248 517	- 678 517	-6,4
Totale prosjektkostnader	20 997 641	21 000 000	20 955 941	44 059	0,2

Budsjettrammen var i 2019 på samme nivå som i 2018. Totalt var budsjettrammen i 2019 på 21 000 000 kroner. Prosjektregnskapet til OFM viser at de totale kostnadene til personal/drift og markedsaktiviteter var på 20 955 941 kroner i 2019, noe som er 44 059 kroner lavere enn budsjettrammen.

Nøkkeltall i prosent, prosjektregnskap 2018, budsjett og prosjektregnskap 2019

	2018	2019	
	Regnskap	Budsjett	Regnskap
Personal og drift	52 %	50 %	46 %
Markedsaktiviteter	48 %	50 %	54 %

Kostnadene til personal/drift utgjorde 46 prosent av prosjektkostnadene i 2019, jf. tabellen over. I 2018 var nivået 52 prosent. Tilsvarende utgjorde kostnader til markedsaktiviteter 54 prosent i 2019 og 48 prosent i 2018.

Tabellen nedenfor viser en detaljert oversikt over budsjett og prosjektregnskap for 2019.

Til sammenligning vises også prosjektregnskapstall for 2018.

	2018		2019		
	Regnskap (kr)	Budsjett (kr)	Regnskap (kr)	Avvik (kr)	Avvik (%)
Personalkostnader	8 746 970	8 200 000	7 733 473	466 527	5,7
Driftskostnader	2 269 344	2 230 000	1 973 950	256 050	11,5
Sum personal/drift	11 016 315	10 430 000	9 707 424	722 576	6,9
Innhold	650 128	789 000	723 609	65 391	8,3
Kommunikasjon	7 329 160	8 066 000	8 327 840	- 261 840	-3,2
Myndighet, prinsipal, skole	708 708	805 000	967 614	- 162 614	-20,2
Medarbeider, ledelse	338 856	165 000	203 573	- 38 573	-23,4
Innsikt og strategi	954 475	745 000	1 025 882	- 280 882	-37,7
Sum markedsaktiviteter	9 981 326	10 570 000	11 248 517	- 678 517	-6,4
Totalt	20 997 641	21 000 000	20 955 941	44 059	0,2

Drift og personal

Det er benyttet 722 576 kroner mindre enn budsjettet til personal- og driftskostnader. Personalkostnadene er 466 527 kroner (5,7 prosent) lavere enn budsjettet. Dette skyldes først og fremst lavere forsikringskostnader og lavere pensjonskostnader enn budsjettet. Det var 8 ansatte i OFM både ved inngangen til og utgangen av 2019. Totalt sett har OFM hatt 7,9 årsverk gjennom året.

Andre driftskostnader ble totalt sett 256 050 kroner (11,5 prosent) lavere enn budsjett. Flere av budsjettpostene ligger under budsjett. Dette gjelder både husleie, telefon, bedriftsforsikring, møter/kurs/reiser/medlemskapskostnader, advokater/konsulenter/styrehonorarer, regnskap/revisjon og fraktutsendelse/lagerleie. Det ble noe høyere kostnader sammenlignet med budsjett på postene trykksaker/rekvisitter, IT – drift og utstyr, inventar/vedlikehold/utstyr og andre drifts- og finanskostnader.

Markedsaktiviteter

Det har totalt blitt benyttet 678 517 kroner (6,4 prosent) mer enn budsjettet på markedsaktiviteter. Det er brukt mer midler enn budsjettet for på alle hovedpostene av markedsaktiviteter, med unntak av *innhold*.

Innhold: Totalt er det brukt om lag 65 000 kroner (8,3 prosent) mindre enn budsjettet på posten innhold. OFM opplyser at det ble brukt mer midler på utvikling/produksjon generelt, men mindre på utvikling/produksjon av visuelt innhold enn budsjettet. Det var blant annet budsjettet med innkjøp av videoer som stort sett er blitt produsert av OFM selv.

Kommunikasjon: Til kommunikasjon ble det benyttet vel 260 000 kroner (3,2 prosent) over budsjett. Ifølge OFM ble noe av de budsjetterte midlene fra personal/drift brukt her til kjøp av mer media samt innkjøp av tjenester til fortjente medier/presse. Ca. 70 prosent av kommunikasjonsbudsjettet er brukt til ulike aktiviteter og utvikling av «Vanlig mat er bra nok»-kampanjen, mens betalt søk i Google står for om lag 14 prosent av kommunikasjonsbudsjettet. 6 prosent av kommunikasjonsbudsjettet har gått til drift og utvikling av nettsiden melk.no, noe som er under budsjett for denne oppgaven. I tillegg har også noe midler har gått til forberedelse av ny satsning «Aksjon melkeglass» for 2020.

Myndighet/prinsipal/skole: Denne posten endte vel 162 000 kroner, eller ca. 20 prosent, over budsjett. Midler er brukt til å gjennomføre en rekke aktiviteter mot samfunnsmiljøene. Det er blant annet brukt midler til arrangementer som et stort fagseminar med nesten 200 deltagere, frokostmøter og arrangement under Arendalsuka. Reisekostnader til internasjonale møter/konferanser føres også på denne posten, og de ble noe høyere enn budsjettet. I 2019 har det også vært kostnader knyttet til å dra rundt for å undervise på høyskoler og stands på kongresser for helsepersonell. Kostnader til felles nettsted for opplysningskontorene (mat.no) er også ført på denne posten.

Medarbeider/ledelse: Det er brukt i overkant av 38 000 kroner (23,4 prosent) mer enn budsjettet. Kostnadene til kompetanseutvikling/reiser og møter gikk over budsjett, men dette må ses i sammenheng med budsjettposten for møter under administrasjon/drift som lå godt under budsjett.

Innsikt og strategi: Totalt er det benyttet rundt 280 000 kroner (37,7 prosent) mer enn i budsjettet. Dette forklares med at det er blitt investert en del i analyse- og strategiarbeid som forarbeid til utvikling av ny kampanje i 2020 og også andre analyser gjennom året. Resultatmålingene er også en del av denne budsjettposten. I tillegg er det gjennomført flere undersøkelser som basis for PR-utspill enn det som var lagt til grunn i budsjettet.

Resultater 2019

OFM har som formål å bidra til størst mulig verdiskapning for den melkeproduserende bonden ved å fremme forbruket av norsk melk og norske meieriprodukter.

OFM skriver at i 2019 kom problemstillinger rundt bærekraft, klima og dyrevelferd knyttet til produksjon av mat og hva vi bør spise virkelig på dagsorden, både internasjonalt og nasjonalt. På bakgrunn av dette har OFM i 2019 vært opptatt av å bidra til å kommunisere at norsk melk og andre meieriprodukter er en naturlig del av et bærekraftig kosthold.

Sammenlignet med 2018 har det vært volumnedgang i tre av seks hovedkategorier av norskproduserte meieriprodukter i 2019, og volumøkning i de tre andre. Sett over hele strategiperioden (2016-2019) har det vært volumnedgang i fire av seks hovedkategorier og volumøkning i to av seks.

Det var fortsatt nedgang i melkeforbruket i 2019. Nedgangen i kategorien «melk uten import» var 7,4 mill. liter, tilsvarende 1,7 prosent, fra 2018 til 2019. Sett hele strategiperioden 2016-2019 under ett, har nedgangen i forbruket av norsk melk i volum vært 22,1 mill. liter, eller 2,9 prosent. I 2019 fortsatte imidlertid underkategorien smaksatt søtmelk å øke.

Forbruket av norskprodusert yoghurt økte i 2019 med i overkant av 1 mill. kg yoghurt, tilsvarende 2,2 prosent. Importandelen fortsatte å gå ned, og var i 2019 på 10,9 prosent. Volumet av naturell yoghurt økte mest, mens volumet av barneyoghurt gikk ned. Sett over hele strategiperioden 2016-2019 har det vært en nedgang i forbruket av norsk yoghurt på 0,8 prosent, tilsvarende 423 000 kg yoghurt.

For ost var det en nedgang i volumet av norskprodusert ost fra 2018 til 2019, på 0,6 prosent. Dersom importen legges til, var det en økning i volumet på 0,3 prosent sammenlignet med året før. Importandelen fortsatte å øke, og var ved utgangen av 2019 på 16,2 prosent. Sett over hele strategiperioden 2016-2019 har nedgangen i forbruket av norsk ost vært på 2,7 prosent i volum, noe som utgjør 2,3 mill. kg ost.

For rømme og smør økte volumet i 2019 med henholdsvis 1,5 prosent og 0,9 prosent sammenlignet med 2018. Også over hele strategiperioden 2016-2019 har det vært økning i disse to kategoriene, og smør er det meieriproduktet som har hatt størst økning i løpet av strategiperioden på 5,3 prosent, noe som tilsvarer nesten 1 mill. kg smør.

Fløte hadde negativ volumutvikling i 2019 sammenlignet med året før. Nedgangen var på 0,5 prosent, noe som tilsvarer ca. 170 000 liter. Over hele strategiperioden 2016-2019 har det vært en volumnedgang på fløte på 0,9 prosent.

OFM har i strategiperioden 2016-2019 hatt langsiktige målsetninger som går på å måle forbruk av og holdninger til melk og melkeprodukter:

- Bidra til å stoppe volumnedgangen av norsk konsummelk, dvs årlig volumøkning i forbruket på +/- 0%
- Årlig volumøkning i forbruket av norskprodusert yoghurt på +2 %
- Årlig volumøkning i forbruket av norskprodusert ost på +2 %
- Andel på 70 prosent av den norske befolkningen som oppfatter melk og meieriprodukter som en naturlig del av sitt kosthold

Målingene er gjort for årene 2017, 2018 og 2019. Målet med å stoppe volumnedgangen for drikkemelk er ikke nådd for noen av de tre årene. Målet med volumøkning på 2 prosent for norsk ost er heller ikke nådd for noen av de tre årene. Målet for norsk yoghurt ble oppnådd ett av de tre årene, i 2019 da norsk yoghurt økte med 2,2 prosent.

Holdningsmålet om at 70 prosent av den norske befolkningen skal oppfatte melk og meieriprodukter som en naturlig del av sitt kosthold er nådd i 2019 (71 prosent). Andelen har holdt seg jevnt høy gjennom strategiperioden.

Ifølge OFM er årsaken til volumnedgangen av norsk konsummelk, yoghurt og ost sammensatt. OFM peker blant annet på forhold som:

- Sunnhet har i økende grad blitt individualisert. Et mangfoldig og sammensatt kosthold utfordres av uskolerte «eksperter». Spesielt melk kan oppleves som et produkt vi ikke trenger lenger.
- Et stadig økende søkelys på hva som er et bærekraftig kosthold. Her kommer det argumenter for at det er nødvendig med et plantebasert kosthold, og at inntaket av kjøtt og meieriprodukter bør reduseres som en del av dette. Det har også vært økning i salget av plantebaserte produkter som ønsker å fremstå som fullverdige alternativer til melk og meieriprodukter.
- Konkurransen fra andre drikkeprodukter. Vann er den største konkurrenten til melk.
- Over tid har måltider og matsituasjoner endret seg, noe som har innvirkning på hvilke mat- og drikkevarer vi velger. OFM mener dette har spesielt gått utover melkekonsumet, men kan også ha hatt innvirkning på osteforbruket.

Foruten de langsiktige volummålene, hadde OFM for 2019 et sett ytterligere holdnings- og atferdsmål. Holdnings- og atferdsmålene går på forbrukeres holdninger til melk, yoghurt og ost. Eksempler på holdningsmål er «Melk er viktig for å få i seg nok jod» og «Gulost er sunt», samt kjennskap til «3 meieriprodukter om dagen».

OFM opplyser om at de måler en rekke holdninger knyttet til melk, og at hovedinntrykket for utviklingen fra 2018 til 2019 har vært stabilitet, eller noe positiv utvikling. Melk har generelt en sterk posisjon blant forbrukerne til tross for at salget går nedover. Ost har en sterk posisjon blant forbrukerne, og 84 prosent er positive til å spise ost. Dette er på nivå med 2018, men en liten økning i løpet av strategiperioden. En positiv utvikling for norsk ost er at stadig flere oppgir at de foretrekker norskprodusert ost fremfor importert ost. Når det gjelder yoghurt, viser målingene blant annet at 7 av 10 forbrukere er positive til å spise yoghurt. Det er litt høyere enn i 2018, men andelen har stort sett ligget stabilt over tid.

Videre måler OFM dessuten kjennskap og holdninger til helse- og sunnhetsaspekter ved disse produktene.

OFM måler dessuten forbrukeres holdninger til Opplysningskontorets arbeid. For eksempel har kontoret en høy og stabil kjennskap blant forbrukerne på 78 prosent. Kunnskapen om hva kontoret driver med er imidlertid lav (9 prosent). I tillegg til å måle overordnet inntrykk av forbrukernes oppfatning, er det også målt på flere andre parametere, som troverdighet, kompetanse, viktighet og objektivitet. OFM skriver at det i løpet av strategiperioden har vært noe nedgang i andelen som mener Melk.no kommer med viktig kostholdsinformasjon og det har blitt færre som mener Melk.no er en objektiv kilde til kostholdsinformasjon om meieriprodukter. Ifølge OFM reflekterer dette trolig at det har vært økende press på opplysningskontorene generelt og Melk.no spesielt til den rollen de innehar.

OFM har også operasjonelle mål i sine målinger. Målet om antall sidevisninger på kosthold- og helseartikler på nettsiden melk.no økte med 50 prosent i 2019, til nærmere 1,1 mill. unike sidevisninger. I tillegg ble målene om trafikk til facebook-siden og antall unike abonnenter til nyhetsbrevet nådd med god margin. Blant annet på positive presseoppslag scorer OFM noe under det målet som var satt (187 av et mål på 250) og lavere enn i 2018 (211 oppslag). Videre endte PR-score på 4,1, som er noe under målet på 4,6, og også under PR-score for 2018 som var på 4,8. OFM skriver at de over tid har opplevd det som stadig vanskeligere å komme på med relevant budskap i fortjente medier, og at det har vært spesielt vanskelig i 2019. De opplever økende grad av spørsmål ved deres troverdighet, noe som trolig kommer av at melkemotstandere har vært dyktige til å fremme sitt budskap om Melk.no som et PR-kontor. I tillegg ønsker mediene i økende grad å ta betalt for innhold.

Hovedaktiviteter gjennom 2019 mot forbrukerne

Hovedkampanjen i 2019 var en videreføring av kampanjen #vanligmaterbranok, som startet i 2018. Kampanjen hadde fokus på meieriproduktenes helsefordeler, og OFM fremhevet blant annet at vanlig mat som melk, yoghurt og ost er viktig for å få i seg de næringsstoffene man trenger som del av et variert kosthold. De mest sentrale elementene i kampanjen var nye filmer via TV, Facebook, Instagram og YouTube, samt artikler med dybdeinformasjon. Hovedmålgruppen for kampanjen var kvinner 23-45 år, men i og med at TV ble brukt som hovedkanal hadde kampanjen også god spredning blant menn og andre aldersgrupper. Selve reklamekampanjen viste gode resultater, med oppmerksomhet på 72 prosent. Budskapet i kampanjen fremsto som tydelig, og 85 prosent mente at kampanjen har et viktig budskap. Kampanjen skapte bra engasjement med spredning i sosiale medier og oppslag i fortjente medier. Sistnevnte var på noe lavere nivå enn ved lanseringen av kampanjen året før, noe som viser at det kan være vanskelig å fange interesse over tid i mediebildet uten å utvikle nye budskap.

OFM hadde også seks mindre kampanjer i 2019, primært i sosiale medier. Tema for disse kampanjene var «sunn start», «bærekraft», «jod», «sunn sommer», «sunn skolestart» og «kalsium». OFM skriver at alle kampanjene leverte godt på mål, men at noen fikk en høyere kostpris enn forventet.

OFM har også i 2019 brukt ressurser på egne sosiale kanaler, der de har dialog med forbrukerne, primært gjennom Facebook og Instagram. Dette bidrar blant annet til å skape trafikk til nettsiden melk.no. I 2019 har de hatt økt fokus på å poste innhold med kosthold og helse som budskap.

Etter å ha samarbeidet med Babyverden-mediene i to år, ønsket OFM i 2019 å knytte målgruppen tydeligere til Melk.no som avsender. Det ble opprettet en egen side på Facebook, kalt «Mat for mamma og mini – Melk.no».

I tillegg har OFM i 2019 jobbet videre med nettsiden melk.no, som de omtaler som navet i

sin kommunikasjon. Som en del av nettsiden melk.no utviklet de i 2019 en spørsmål- og svarbase kalt «Melkekilden», som inneholder ca. 280 kvalitetssikrede spørsmål med tilhørende kortfattede svar knyttet til melk og meieriprodukter. Videre har OFM i 2019 også brukt betalte søk (annonser primært på Google-søk), laget nyhetsbrev og arbeidet opp mot fortjente medier.

Hovedaktiviteter i 2019 mot myndighetsmiljøer og prinsipaler

OFMs strategi har vært å bygge relasjoner mot myndighets- og prinsipalmiljøer gjennom dialog og innsiktsdeling. OFM har vært tilgjengelig for myndigheter og prinsipaler i generiske spørsmål om meieriprodukter gjennom å bidra med informasjon, analyser, forskning og annen innsikt. Aktiviteter mot myndighetsmiljøer og prinsipaler i 2019 har vært:

- Fagseminar med tittelen «Når ble vanlig mat så sykt vanskelig?» for 200 fagpersoner med ulik bakgrunn.
- Arrangement på Arendalsuka med samme tema som fagseminaret. Landbruksministeren deltok.
- Arbeid med utvikling av «3 om dagen» merkeordning. Arbeidet gjøres i dialog med helsemyndigheter og Mattilsynet, og målet er lansering i 2020.
- Evaluering av opplysningskontorene: OFM har deltatt i arbeidsgrupper og styringsgrupper sammen med de andre opplysningskontorene, som i løpet av høsten har utredet samlokalisering og samarbeid knyttet til administrasjon/drift, analyse/innsikt/kompetanseutvikling og kommunikasjon/marked. Rapporter skal ferdigstilles innen våren 2020.

Utover dette har OFM også gjennomført frokostseminar, undervist på høyskoler, samt deltatt i prosjektet Sunn ungdomsmat/lag din egen lunsj sammen med de andre opplysningskontorene og Norges sjømatråd. Videre har de gitt innspill i høringer og hatt dialog med helsemyndighetene, holdt foredrag og stands. OFM har også etablert og leder et bærekraftnettverk med ulike aktører innen landbruk for å diskutere aktuelle problemstillinger innen temaet bærekraft. OFM har også vært opptatt av riktig begrepsbruk innenfor melk og meieriprodukter, og har tatt en aktiv rolle der. I tillegg har OFM deltatt på internasjonale møteplasser som International Dairy Federation (IDF), European Milk Forum (EMF), m.fl.. OFM er leder av IDF Norge, og arrangerte IDF-dag med over 100 deltakere.

OFM har også hatt holdningsmål knyttet til prinsipaler og myndigheter i strategiperioden, både kvantitative og kvalitative. OFM skriver at disse har vist seg vanskelige å måle, men vurderer at innsatsen til opplysningskontoret blir ansett som både viktig, kompetent og pålitelig blant myndigheter og meieriindustri. En av målingene viser at 65 prosent av melkebønder mener Melk.no bidrar til mer positive holdninger til meieriprodukter, mens kun 5 prosent er uenig i dette. Målet var 70 prosent, men nivået har holdt seg stabilt gjennom perioden. En annen måling viser at 82 prosent mener at det er viktig at det finnes et merkenøytralt organ som fremmer meieriprodukter.

Regnskapet til Norsk Gardsost

I OR-møte 7. desember 2018, sak 119/18, ble OFM tildelt inntil 200 000 kroner til finansiering av Norsk Gardsosts NM-arrangement i håndverksforedledede meieriprodukter i 2019. OFM har ansvar for at midlene brukes i tråd med formålet.

Regnskapet til Norsk Gardsost ble behandlet i styremøte i OFM 24. februar 2020. Styret i OFM har innstilt på at omsetningsmidlene benyttet av Norsk Gardsost til NM i Ost 2019 er i tråd med vedtak fra Omsetningsrådet 7. desember 2018. Styret viser til at midlene er brukt til råvarekostnad og dommertjenester, slik som det var foreslått i budsjettøknaden

fra Norsk Gardsost.

Kostnadene for hele NM-arrangementet i 2019 endte på 620 262 kroner. Midlene fra omsetningsavgiften på 200 000 kroner har gått til lokaler, dommerutgifter og kostnader forbundet med utstillingen og markedsføringen under Matstreif. Norsk Gardsost hadde en stand under Matstreif med oster som hadde vært med i konkurransen. Tabellen nedenfor viser budsjett og regnskap for aktuelle regnskapsposter i 2019, og bruken av OR-midler er skilt ut i egen kolonne.

Kostnad	Budsjett 2019	Regnskap 2019	OR-midler NM i ost
Leie av lokale	20 000	66 147	20 000
Reiseutgifter dommere	24 000	42 163	22 926
Overnatting - dommere	32 300	32 980	32 980
Mat - dommere	5 450	3 758	3 758
Leie av container	17 000	16 750	16 750
Premier - diplomer	30 000	2 336	2 336
Teltplass Matstreif	40 000	57 000	57 000
Filming - foto	42 500	44 250	44 250
Sum	211 250	265 384	200 000

Landbruksdirektoratets vurdering

Opplysningskontoret for meieriprodukter

OFM fikk tildelt en rammebevilgning på 21 000 000 kroner for 2019. Resultatet viser et lite underforbruk på 44 059 kroner. Regnskapet viser at det i 2019 har vært relativt store omdisponeringer mellom enkelte poster. Det er blant annet overført midler fra personal/drift til markedsaktiviteter. Også innenfor markedsaktivitetene er det gjennomført noen omdisponeringer. Avvikene er godt begrunnet. Vi viser også til at OFMs budsjetter tildeles som en rammebevilgning.

Etter Landbruksdirektoratets vurdering har OFMs rapporterte aktiviteter i 2019 vært i tråd med retningslinjer om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til opplysningsvirksomhet og forutsetningene i budsjettet.

Opplysningskontoret rapporterer på resultatoppnåelse også i 2019. Landbruksdirektoratet registrerer at for de langsiktige målsettingene er det kun målsettingen om at en andel på 70 prosent av befolkningen oppfatter melk og meieriprodukter som en naturlig del av sitt kosthold og målsettingen om økt forbruk av norsk yoghurt med 2 prosent som er oppnådd i 2019. Målsettingene om volumutvikling for konsummelk og ost ble ikke nådd i 2019, og heller ikke i noen av årene i den treårsperioden OFM har hatt disse målene.

Når det gjelder de operasjonelle målene registrerer Landbruksdirektoratet at flere av målene ble nådd med god margin. Enkelte mål er imidlertid vanskeligere å nå, for eksempel oppslag i fortjente medier, der vi registrerer at OFM opplever at det har blitt mer krevende å nå dette målet i 2019.

Vi registrerer også i år at melkeforbruket fortsatt reduseres, og at OFM påpeker at det er utfordrende å nå målene når det gjelder positive holdninger til melk. I 2019 har det vært økt fokus på bærekraft, klima og dyrevelferd, noe som kan skape usikkerhet rundt holdninger til og forbruk av melk og melkeprodukter. Melken utfordres også av andre drikkeprodukter, for eksempel vann og plantebaserte drikker. Resultatene fra OFMs

målinger kan også i år tyde på at det er utfordrende å motvirke de langsiktige trendene som har ført til redusert melkeforbruk. Landbruksdirektoratet registrerer imidlertid også at OFM har nådd ut med sitt budskap i 2019, gjennom blant annet gode resultater på TV-kampanjen #vanligmaterbranok, arrangementer som har nådd ut til mange deltakere, samt pågående arbeid med helsemyndighetene med utvikling av 3 om dagen merkeordning.

Norsk Gardsost

I OR-møte 7. desember 2018, sak 119/18, ble det vedtatt at Opplysningskontoret for meieriprodukter (Melk.no) AS har ansvaret for at midlene som Omsetningsrådet bevilget til finansiering av Norsk Gardsosts NM-arrangement ble brukt i tråd med formålet. Det ble i budsjettet forutsatt at midler fra omsetningsavgiften på melk skulle brukes til råvarekostnad og dommertjenester slik som forutsatt i budsjettet for Norsk Gardsosts NM-arrangement, uansett om Norsk Gardsost arrangerer NM eller et annet arrangement med samme formål. Videre ble det forutsatt at det i regnskapet synliggjøres hva omsetningsmidlene er brukt til.

Styret i OFM har behandlet regnskapet fra Norsk Gardsost og har innstilt på at bruken av omsetningsmidler på 200 000 kroner til NM-arrangementet er i tråd med vedtatt budsjett fra OR og de forutsetninger som ble lagt til grunn i ORs behandling av budsjettet.

Ifølge retningslinjer om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet § 3, kreves det at regnskapene er revisorattestert. Siden dette er et lite regnskap og utgiftene til en revisorattest er høy, har Landbruksdirektoratet godkjent at det kun er en autorisert regnskapsfører som signerer prosjektrengskapet til Norsk Gardsost som dokumentasjon. Denne dokumentasjonen er gitt.

Ut fra den innrapporteringen som foreligger og OFMs vurdering av at regnskapet til Norsk Gardsost er i henhold til budsjettvedtak og formål med midlene, innstiller Landbruksdirektoratet på at bruken av midler godkjennes.

Oppsummering

Landbruksdirektoratet anbefaler at regnskapet for Opplysningsvirksomhet for meieriprodukter (Melk.no) AS (OFM) godkjennes, og at 20 955 941 kroner utbetales fra fondet for omsetningsavgift på melk til Tine SA.

Landbruksdirektoratet anbefaler at regnskapet til Norsk Gardsost godkjennes, og at 200 000 kroner utbetales fra fondet for omsetningsavgift på melk til Tine SA.

Saksnr.: 018/20	Sektor: Korn	Styre/råd: OR
Behandling: 16.04.2020	Tittel: Korn - Regnskap 2019 Opplysningskontoret for brød og korn	Saksnr.: 18/76595-10

Beskrivelse

Norske Felleskjøp har lagt fram regnskap for Opplysningskontoret for brød og korn for 2019. Årsregnskapet viser et positivt resultat på 258 kroner. Regnskapet er godkjent av styret for Opplysningskontoret 11. februar 2020 og av Norske Felleskjøps styre 4. mars 2020. Revisor har avgitt en ren beretning.

Hjemmel

Retningslinjer om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet §§ 2 og 3, fastsatt av Omsetningsrådet 22. oktober 2008 med hjemmel i lov av 1936-07-10 nr. 06 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror §11.

Forutsetninger

Innen 30. juni 2020 vil Omsetningsrådet få en orientering om at egenkapitalkravet er innfridd og hvordan.

Vedlegg

Brev fra Norske Felleskjøp av 4. mars 2020 med følgende vedlegg: Årsregnskap med styret sin årsberetning for 2019, Spesifikasjon av poster for Landbruksdirektoratet, Erklæring fra revisor av 25. februar 2020.

Møtebehandling

Det ble opplyst i møtet at OBK har vært i kontakt med sekretariatet og informert om at de jobber med å innfri egenkapitalkravet og vil komme tilbake med en løsning innen fristen.

Med de gitte forutsetningene ble saken enstemmig vedtatt i samsvar med innstilling.

Vedtak

Regnskapet til Opplysningskontoret for brød og korn for 2019 godkjennes, og 2 992 500 kroner utbetales fra fondet for omsetningsavgift korn til Norske Felleskjøp.

Korn - Regnskap 2019 Opplysningskontoret for brød og korn

I brev av 4. mars 2020 legger Norske Felleskjøp (NFK) fram regnskap for Opplysningskontoret for brød og korn (OBK) for 2019. Regnskapet er godkjent av styret i OBK 11. februar 2020 og av NFKs styre 4. mars 2020.

Revisor har avgitt en ren beretning som bekrefter at regnskapet er avgitt i samsvar med lover og forskrifter og gir et rettviseende bilde av OBKs finansielle stilling pr. 31. desember 2019.

Regnskap 2018, budsjett og regnskap 2019, samt avvik fra budsjett 2019					
Kostnader	Regnskap 2018, kr	Budsjett 2019, kr	Regnskap 2019, kr	Avvik, kr	Avvik, %
Personal og drift	1 682 667	1 985 000	1 781 489	203 511	10,3 %
Markedsaktiviteter	1 173 424	4 000 000	4 210 870	-210 870	-5,3 %
Netto finans	258	-	1 405	-1 405	
Totalt	2 856 349	5 985 000	5 993 764	-8 764	-0,1 %

Nøkkeltall, prosent:

	Regnskap 2018	Budsjett 2019	Regnskap 2019
Personal og drift	59	33	30
Markedsaktiviteter	41	67	70
Totalt	100	100	100

Økonomi

Budsjettet for 2019 på 5 985 000 kroner er godkjent av Omsetningsrådet. Av totalt budsjett har Omsetningsrådet tildelt inntil 2 992 500 kroner fra fondet for omsetningsavgift korn.

Øvrige driftsmidler fordeler seg på følgende måte :

Organisasjon	Tilskudd /bidrag i kr
Norske Felleskjøp BA	2 992 500
Norgesmøllene AS	500 000
Lantmännen Cerealia	500 000
GUMB ¹	992 500
Annen driftsinntekt ²	6 534
Samarbeid med Matprat	1 000 000
Sum driftsinntekter	5 991 534

¹GUMB er en forkortelse for Gomanbakeriene, United Bakeries, Mesterbakeren og Bakehuset

²Inntekter fra bakeboken «Grovt»

Dette er 6 534 kroner høyere enn det som er grunnlaget for budsjett for 2019 sak 121/18 behandlet 7. desember 2018.

Aktiviteter

OBK har historisk pleid å gi en fyldig presentasjon av fjorårets aktiviteter sammen med budsjettsøknaden for kommende år. Da det er naturlig at en slik rapport også følger regnskapet er det her lagt ved en kort oversikt over aktiviteter og resultater i 2019:

OBK sine resultatmål mot forbruker:

- Brodogkorn.no er OBK sin digitale hovedkanal. Det er registrert en økning i antall besøk på 11% fra 2018.
- Prosentandel som mener at brød- og kornprodukter er miljøvennlig har økt fra 46 % i 2018 til 53% i 2019.
- OBK har lagt ut 474 poster på Facebook og Instagram. Det har resultert i 17,5 millioner visninger, 311 150 likes, kommentarer, lenkeklikk og delinger.
- Prosentandel som mener at grove brød og kornprodukter er sunt å spise er uendret fra 2018, på 69 %.

OBK sine resultatmål mot myndigheter:

- Bidratt inn mot Helsedirektoratet i «Saltpartnerskapet»
- Bidratt inn mot NFD og LMD om matvareberedskap
- Bidratt inn mot NHO i utredning av ny merkeordning for fullkorn
- Bidratt i Workshop om klima 2030 og bærekraft
- Bidratt i prosjekt om mer bygg på norske matbord (Bygdekvinnelaget, Felleskjøpet, Ruralis), samt sunn ungdomsmat sammen med Norges sjømatråd og de andre opplysningskontorene
- Foredrag på Cerealfagdagen 2019 og Skjærgårdsmatkonferansen

OBK sine resultatmål mot myndigheter:

- 9 positive oppslag om grove kornprodukter/brød i riksdekkende media
- 4 publiserte kronikker som har aktualisert brød og korn i storsamfunnet
- Flere oppslag i nasjonale og regionale medier hvor OBK sine prosjekter og satsningsområder er omtalt på en positiv måte
- I tillegg kommer skolemateriell, korncruise og restematfest

Oppsummert så mener OBK at de lykkes rimelig godt i å skape positiv oppmerksomhet og verdi for kornbransjen og kornbaserte produkter, der helse og bærekraft er viktige elementer. Samarbeidet med MatPrat er viktig og gir god nytte.

Landbruksdirektoratets vurdering

Av vedlagte årsberetning går det fram at styret for OBK mener at årsregnskapet for 2019 gir et korrekt bilde av driften ved OBK.

Driftsresultatet for 2019 viser et regnskap i balanse i hht. budsjett. Kostnader til personal er noe lavere enn budsjettet, og markedsaktiviteter har en tilnærmet tilsvarende økning på.

Egenkapitalen er pr. 31. desember 2019 på 93 339 kroner. Som påpekt tidligere er dette en konsekvens av at da BKLF trakk seg som aksjonær overtok OBK deler av aksjene til BKLF, tilsvarende 25 % av. Dette er det gjort rede for i sak 86/17. Dette medførte at aksjekapitalen ble redusert tilsvarende verdien av aksjene som OBK overtok, tilsvarende 25 000 kroner.

Foruten at årets overskudd på 580 kroner er forslått overført til egenkapitalen, har tidligere års mindre overskudd blitt overført til styrking av egenkapitalen. Samlet medfører dette at egenkapitalen kun er 6 661 kroner under kravet i vedtektene. Avviket er godkjent av revisor uten merknader. Landbruksdirektoratet innstiller derfor på at regnskapet godkjennes og at årets positive driftsoverskudd kan føres til styrking av egenkapitalen.

Det er likevel nødvendig å påpeke at at det ble lagt til grunn for godkjenning av regnskapet for 2018 at egenkapitalkravet skulle innfris i løpet av 2019. Dette er ikke gjort, og mangelen er heller ikke bemerket. For å sikre at dette ikke blir utelatt i 2020, er det en forutsetning at OBK innen 30.06.2020 rapporterer til Omsetningsrådet at egenkapitalkravet er innfridd og hvordan.

Saksnr.: 019/20	Sektor: Kjøtt, egg og fjørfekjøtt	Styre/råd: OR
Behandling: 16.04.2020	Tittel: Kjøtt, egg og fjørfekjøtt - regnskap 2019 - Opplysningskontoret for egg og kjøtt	Saksnr.: 18/74087-10

Beskrivelse

Opplysningskontoret for egg og kjøtt (OEK) har lagt fram regnskap for 2019 over bruk av midler fra omsetningsavgiften til opplysningsvirksomhet for egg og kjøtt/fjørfekjøtt. Regnskapet viser et samlet forbruk på 78 976 841 kroner, inkludert ekstrasatsingen på egg. I sum er dette i samsvar med budsjettildeling fra Omsetningsrådet. Regnskapet er godkjent av Bransjestyret og Norturas konsernstyre. Regnskapet er revisorbekreftet.

Hjemmel

Retningslinjer om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet §§ 2 og 3, fastsatt av Omsetningsrådet 22.10.2008, med hjemmel i lov av 1936-07-10 nr. 06 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 11.

Forutsetninger

Vedlegg

E-post/brev fra OEK datert 17. februar 2020: Regnskap 2019 for Matprat, Opplysningskontoret for egg og kjøtt

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

1. Regnskapet over opplysningsvirksomhet for kjøtt, egg og fjørfekjøtt for 2019 i regi av Opplysningskontoret for egg og kjøtt godkjennes.
2. Det utbetales 49 182 407 kroner fra fondet for omsetningsavgift på kjøtt til Nortura SA.
3. Det utbetales 12 799 383 kroner fra fondet for omsetningsavgift på egg til Nortura SA.
4. Det utbetales 16 995 051 kroner fra fondet for omsetningsavgift på fjørfekjøtt til Nortura SA.

Kjøtt, egg og fjørfekjøtt - regnskap 2019 - Opplysningskontoret for egg og kjøtt

I e-post av 17. februar 2020 har Opplysningskontoret for egg og kjøtt (OEK) oversendt regnskap som viser bruk av midler fra fondene for omsetningsavgift i 2019. Regnskapet ble godkjent av revisor 30. januar. Bransjestyret behandlet og godkjente regnskapet 4. februar og Norturas konsernstyre godkjente den 11. februar.

Regnskapet for OEK viser at samlet forbruk i 2019 var 78 976 841 kroner, som er rett i underkant av tildelingen fra Omsetningsrådet på 79 000 000 kroner. Dette inkluderer ekstrasatsingen på egg på 5 000 000 kroner.

OEK har i dag tre budsjetttrammer fra Omsetningsrådet å forholde seg til. Midlene til opplysningsvirksomhet har siden 2007 blitt gitt som en rammebevilgning. Det er ikke spesifikke krav til detaljering. De må imidlertid ligge innenfor rammen for alle disse, da overforbruk i en sektor ikke kan kompenseres med underforbruk i en annen. Dette er ivare tatt av OEK i 2019.

De aller fleste av OEKs aktiviteter har basis i og relevans for mer enn en type råvare, og mange av aktivitetene er forbrukerbehovsdrevet og ikke alene råvaredrevet. Det handler om å dekke forbrukernes totale behov. Det vil i praksis si at det er få satsinger og tiltak i OEK som kun dreier seg om for eksempel ett kjøttslag som kylling eller svin.

OEK har i 2019 utvidet og styrket satsingen på områdene klima/bærekraft, ernæring og dyrevelferd overfor forbruker og overfor bransje, myndigheter og relevante fagmiljøer.

OEKs aktiviteter er innrettet mot både de kort- og langsiktige samfunnsbehov, markedsbehov og forbrukerbehov som avdekkes og derav følgende aktiviteter. Det er imidlertid foretatt en avstemming av kostnadene slik at aktiviteter og satsinger i størst mulig grad reflekterer det bidraget de forskjellige dyreslagene har i form av fondsfinansiering av virksomheten.

OEK har gjennom 2019 fulgt alle aktiviteter mot både total kostnad på aktiviteten samt innholdsmessig fordeling på råvaretype og fond. Felleskostnader som administrasjonskostnader og strategiutvikling har blitt fordelt etter den nøkkel som størrelsen på midlene fra de tildelte fondene gav. Tabellen nedenfor oppsummerer fordelingen på fondene.

OEKs regnskap og budsjett for 2019 fordelt på de tre fondene

Regnskap per fond 2019	Budsjett 2019	Regnskap 2019	Avvik kroner
Fond kjøtt	49 200 000	49 182 407	17 593
Fond fjørfe	17 000 000	16 995 051	4 949
Fond egg	12 800 000	12 799 383	617
Totalt OEK	79 000 000	78 976 841	23 159

Nærmere om de enkelte postene

OEK besto i 2019 av tre avdelinger: (1) Konseptutvikling, produksjon og marketing, (2) Kommunikasjon og samfunnskontakt og (3) Ernæring, bærekraft og dyrevelferd, i tillegg til stab. Arbeidet som gjøres på reinsdyrkjøtt er ikke med i regnskapet, da det finansieres særskilt med midler fra Reindrifftsavtalen. I tabellen nedenfor er en oversikt over kostnadene fordelt på poster og fond. Nærmere omtale følger under tabellen.

	Regnskap per fond						
	Resultat	Budsjett 2019	Kjøtt	Fjørfe	Egg	Avvik kroner	Avvik %
Administrasjon/Drift	34 702 740	31 100 000	23 077 322	7 981 630	3 643 788	3 602 740	11
Lønn og personalkostnader	29 356 169	23 600 000	19 521 852	6 751 919	3 082 398	5 756 169	24
Husleie/felleskostnader	3 974 441	4 000 000	2 643 003	914 121	417 316	-25 559	-1
Inntekter	-1 864 403		-1 239 828	-428 813	-195 762	-1 864 403	
Utviklingskostnader	2 653 958	3 000 000	1 764 882	610 410	278 666	-346 042	-11
Innovasjon	0	600 000	-	0	-	-600 000	-100
Kompetanseutvikling/reiser	582 575	500 000	387 412	133 992	61 170	82 575	17
Konseptutvikling, produksjon og marketing	31 177 578	31 250 000	18 694 232	5 189 275	7 294 071	-72 422	-1
Digital Drift	1 041 771	1 200 000	692 778	238 982	110 011	-158 229	-13
Innovasjon mat/konsept	302 065	300 000	200 873	69 475	31 717	2 065	1
Kjøp av tjenester	713 914	700 000	553 442	110 174	50 297	13 914	2
Mediekjøp	17 240 224	17 200 000	9 053 827	2 265 937	5 920 460	40 224	0
Produksjonskostnader	10 686 186	8 800 000	1 076 747	2 452 101	1 157 338	1 886 186	21
Utviklingskostnader	736 841	1 850 000	730 463	3 432	1 567	-1 113 159	-60
Driftsmidler/vareforbruk	117 531	200 000	87 334	20 573	9 625	-82 469	-41
Kompetanseutvikling/reiser	339 045	1 000 000	297 388	28 600	13 057	-660 955	-66
Kommunikasjon og samfunnskontakt	7 718 561	8 900 000	5 197 945	1 761 258	759 357	-1 181 439	-13
Effekt/resultatmåling	870 561	1 400 000	580 069	202 577	87 916	-529 439	-38
Ekstern kommunikasjon	3 643 216	4 500 000	2 320 924	854 992	467 300	-856 784	-19
Intern kommunikasjon	22 110	200 000	14 703	2 085	2 322	-177 890	-89
Innsikt/analyser	2 814 897	2 000 000	1 959 391	667 767	187 740	814 897	41
Utviklingskostnader	0	300 000	-	0	-	-300 000	-100
Kompetanseutvikling/reiser	367 777	500 000	322 859	30 837	14 080	-132 223	-26
Samfunnsaktør	5 377 962	7 150 000	2 212 907	2 062 888	1 102 167	-1 772 038	-25
Totalsum	78 976 841	79 000 000	49 182 406	16 995 051	12 799 383	-23 159	-1

Administrasjon / drift

Det er et merforbruk på administrasjon og drift på 12 prosent. Det skyldes økte lønnskostnader.

To fast ansatte har avsluttet sitt arbeidsforhold i OEK i 2019. En fast ansatt har valgt å benytte seg av ordningen med «gavepensjon» i Norturasystemet, noe som har medført behov for å sette av midler i regnskapet for 2019 knyttet til dette, selv om vedkommende formelt går ut i pensjon i 2020. Det har også i perioder vært langtidsfravær knyttet til sykdom og fødselspermisjoner i organisasjonen. Dette, sammen med den store usikkerheten rundt videre finansiering, har medført at det har vært nødvendig med korttids innleiekontrakter og innleie av prosjektmedarbeidere for å kunne gjennomføre vedtatte planer og aktiviteter. Det har også vært en bevisst dreining de siste to-tre årene vekk fra å kjøpe eksterne tjenester, f.eks. knyttet til konseptutvikling og filmproduksjon, til å ha ressurser in-house for å produsere selv. Dette har gitt større kostnader knyttet til lønn, men mindre til kjøp av eksterne tjenester, og bedre kostnadseffektivitet og kvalitet.

Inntekter på administrasjon utover det som er budsjettert er fra utleie av kontorplass til Opplysningskontoret for brød og korn, salg av kantinetjenester til Animalia og egenandel kantine for egne ansatte.

Kompetansehevingsplanen fra 2018 har blitt videreført og oppdatert for å bidra til at OEK skal besitte den kompetansen som er nødvendig for å nå de fastsatte målene og styrke sin posisjon i fremtiden. Kostnadene samlet på kompetanseheving gjenspeiler at det er gjennomført flere overordnede og felles tiltak for hele organisasjonen, noe som igjen gir lavere kostnader enn budsjettert på kompetanseheving i hver avdeling.

Konseptutvikling, produksjon og marketing

Matprat.no er fortsatt OEKs hovedkanal. Sammen med satsningen på levende bilder på YouTube og engasjerende budskap i sosiale medier nådde de over 53 millioner økter/avspillinger i 2019, opp fra 41 millioner i 2018.

Matprat.no alene oppnådde nesten 46 millioner økter, opp fra 38 millioner i 2018, og er fortsatt en meget sterk kanal med stor påvirkningskraft.

Digitale medier vurderes av OEK til å være den mest kostnadseffektive måten å nå OEKs målgrupper og sammen med andre egne medier, sosiale medier og kjøpte medier gir matprat.no god formålsoppnåelse. OEK har i mange år jobbet svært aktivt med søkemotoroptimalisering (SEO) og sammen med betalt søk gir dette gode resultater på trafikken til matprat.no, og dermed eksponering av innhold og budskap. Det totale trafikkpotensiale gjennom nettopp søk er avgjørende å ta ut for nå forbrukerne best mulig. Gjennom god og målrettet jobbing har OEK i 2019 klart å øke trafikken betydelig samt redusere posten mediespending. TV brukes i liten grad, fordi OEK mener det er en kostnadskrevende kanal som i begrenset grad treffer de definerte målgruppene. Det satses derfor på digitale kanaler og sosiale medier. I 2019 har det også blitt prøvd ut kinoreklame og forsøkene med dette vil fortsette. Tabellen nedenfor summerer opp trafikken på de ulike kanalene:

Kommunikasjonsplattform	Trafikk 2019 (% økning fra 2018)
Matprat.no	45 935 551 besøk (+20%)
Matstart.no	929 345 besøk hjemmeside (+28%)
Matopedia*	983 966 besøk hjemmeside (+35%)
- Salg av lisenser	467 lisenser
	*Salg av fysiske skolebøker avsluttet i 2019 – Matopedia er heldigitalisert
Facebook	222 434 følgere (+2%)
Instagram	76 200 følgere (+17%)
Instagram MatStart	2 155 følgere (+57%)
Mats (chatbot)	2 916

Effektivisering av produksjonsprosessene til egne medier og levende bilder fortsatte i 2019 og resulterte i høyere innholdsproduksjon. Produksjonen har i større grad enn tidligere vært utført av OEKs egne ansatte. Det arbeides kontinuerlig med å sikre at alt innhold er i tråd med trender og forbrukerbehov. Bruk av visuelle elementer og bilder på dagens medieplattformer har gitt økt behov for produksjon av foto og levende bilder. For å møte dette behovet har Matprat egne kompetansepersoner på film og kan dermed produsere mer innhold på en mer ressurseffektiv måte.

Med digitale løsninger, herunder matprat.no som hovedsatsing, er det essensielt at den teknologiske plattformen videreutvikles i tråd med den kraftige teknologiske utviklingen i samfunnet for å beholde MatPrats konkurransekraft og merkevarestyrke.

I 2019 har matprat.no gått gjennom store endringer både teknologisk og innholdsmessig og chatbot'en Mats har blitt videreutviklet og mer avansert, m.a. kan en nå snakke med Mats gjennom aktive systemer som Alexa eller Google home. Mats skal tilby automatisert dialog med bruker relatert til oppskrifter, ofte stilte spørsmål, ernæring, bærekraft og dyrevelferd. Hensikten med chatbot'en er å løfte OEK som en innovativ aktør som adresserer brukerbehov på en ny måte. En slik kanal gir OEK mulighet til å nå ut til flere nye brukere og sikre mer lojale eksisterende brukere av innholdstjenestene.

Kompetanseutvikling er noe lavere grunnet felles tiltak innunder administrasjon/drift.

Kommunikasjon og samfunnskontakt

Kommunikasjon har ansvar for alle PR/fortjente medieraktiviteter overfor forbruker i forbindelse med OEKs pågående aktiviteter/kampanjer gjennom året, samt for alle undersøkelser og analyser og evaluering av gjennomførte tiltak og kampanjer. Kommunikasjonsavdelingen har også ansvar for møter og arrangementer med MatPrats interessenter, og arrangerte i 2019 flere diskusjoner og debatter om kjøtt. Blant annet to åpne arrangement om hhv. Bærekraft og dyrevelferd i møteserien "La oss snakke om kjøtt", den store kjøttdebatten på Arendalsuka og en debatt om dyrevelferd på Dyrsku'n.

Kommunikasjon samarbeider tett med Animalia i håndteringen av kritiske saker for bransjen, og det ble gjennomført flere beredskapstiltak og kommunikasjonshåndtering knyttet til temaene ernæring og helse, bærekraft og dyrevelferd også i 2019. IPPC, EAT-Lancet og andre rapporter knyttet til bærekraft, kosthold og helse var de store hendelsene, men en rekke andre saker og medieoppslag samt innlegg og kronikker ble også håndtert.

Kommunikasjon bidro i den pågående dialogen med bransje, bønder, myndigheter og relevante interessenter/organisasjoner i samsvar med OEKs rolle som talsorganisasjon sammen med Animalia på vegne av bransjen. Dette er konkretisert både i form av deltakelse på og bidrag fra OEK på ulike arenaer og ved at OEK inviterte til flere dialogarenaer både temarealterte som dyrevelferd og bærekraft samt generelle fora om landbruk og kosthold. Brennpunktfilmen «Griseindustriens hemmelighet» er et konkret eksempel på krevende utfordring for kommunikasjon, og i samarbeid med fagavdelingen for dyrevelferd og Animalia brukte kommunikasjon mye ressurser på å bidra til at omdømmeskadene filmen utløste ble håndtert best mulig.

Forbrukerundersøkelser med tilhørende analyser, teambasert innsiktsproduksjon og faktainnhenting om forbruker, trender og samfunnsmessige strømninger er grunnlag for alle aktiviteter og vurderinger i OEK. Det ble gjennomført rundt 25 undersøkelser knyttet til råvareomdømme, forbrukerholdninger, forbruk med mer i 2019 i tillegg til kjøp av innsikt i andre undersøkelser. Det ble prioritert innhenting av analyser og innsikt knyttet til klima/miljø/bærekraft, ernæring, råvareomdømme samt forbrukerholdninger i tillegg til løpende evaluering og måling av OEKs omdømme og aktiviteter.

Det ble også jobbet konkret med de ulike råvarene og OEKs merkevarestrategi.

OEK evaluerer alle sine aktiviteter for å ytterligere forbedre resultater og effekt av OEKs virksomhet, og en ny tracker og system for måling av viktig måleparameter for OEK ble utviklet og implementert i 2018 og videreført i 2019.

Ernæring, bærekraft og dyrevelferd

OEK har i 2019 utvidet og styrket satsingen på områdene klima/bærekraft, ernæring og dyrevelferd, både overfor forbruker og overfor bransje, myndigheter og relevante fagmiljøer. Avdeling Samfunnsaktør håndterer nå disse i tett samarbeid med kommunikasjon og marketing. Avdelingen har kompetanse på bærekraft, dyrevelferd/veterinærmedisin samt ernæring.

I 2019 har svært mye av innsatsen gått til bærekraft og faglig jobbing nasjonalt og internasjonalt for å svare ut rapporter som EAT-Lancet, IPPC mv. samt håndtere det store trykket i media og i samfunnsdebatten spesielt rundt drøvtyggere. Det har også blitt jobbet aktivt med dyrevelferd og systemer for å synliggjøre og styrke nivået på dyrevelferd i norsk egg- og kjøttproduksjon gjennom et samarbeid med organisasjonen Business Benchmark on Farm Animal Welfare (BBFAW).

Videre har det blitt lansert en stor satsing med oppdatert fakta, artikler og informasjonsmateriell knyttet til ernæring i en egen næringsstoffportal. Det jobbes aktivt sammen med Animalia frem mot slutføringen av prosessen med nye nordiske

næringsstoffanbefalinger og en egen arbeidsgruppe er opprettet som svarer ut dette på vegne av egg- og kjøttbransjen.

Avdelingen har også vært sentral sammen med kommunikasjonsavdeling i å utforme og avholde flere egne arrangement i serien «La oss snakke om kjøtt» m.m.

Skole

Det nye læreverket Matopedia som ble lansert til skoleåret 2017/2018 sammen med en ny nettside for skolen; matopedia.no har blitt videreført og fulldigitalisert.

OEK deltok også i samarbeidskampanjen «Sunn ungdomsmat» herunder «NM i lunsj» sammen med de øvrige opplysningskontorene, Norsk Sjømatråd med flere.

Innovasjon

Det jobbes kontinuerlig med innovasjon knyttet til aktivitetene i hele organisasjonen. Kostnadene knyttet til dette er tatt innunder de ulike avdelingene og overordnede tiltak er kostnadsført på innovasjon/utviklingskostnader.

Markedssituasjonen og markedsrelaterte forhold 2019

Som et viktig overordnet strategisk grep har det gjennom 2019 blitt videreført tiltak for å bygge og tydeliggjøre verdien «norsk» og positive assosiasjoner til «norsk»-begrepet inn i alle råvarene og kommunikasjon rundt disse.

Lam/sau

2019 var også preget av en svært utfordrende overskuddssituasjon på lam og sau. OEK har gjennom hele 2019 tydeliggjort lam og sau gjennom både egne medier, som matprat.no og gjennom facebook-poster, instagram og Snapchat. «Norsk lam med smak av verden» har vært bærende uttak og målsettingen har vært å gjøre lam til helårsråvare. Det har blitt gjort en betydelig jobb på å få fram sauekjøtt som en god råvare, også gjennom utvikling av egne oppskrifter.

Det har videre vært gjennomført omfattende innholdsutvikling på lam, og en har holdt fast på strategien fra 2017 om å produsere oppskrifter som synliggjør bruk av lam med utgangspunkt i nye stykningsdeler/produkter samt vise nye anvendelsesområder for å gjøre lammekjøtt relevant for yngre forbrukere og dermed rekruttere nye brukere. Det har blitt produsert en rekke nye bilder og artikler for å få fram lam og sau sine gode råvareegenskaper og anvendelighet. Lam var hovedråvare i julematesongen, samt under OEKs deltagelse på «by:Larm».

Gitt den utfordrende markedsituasjonen har aktivitetene vært høyere på lam enn lams volummessige andel av rødt kjøtt tilsier. Sau og lam har også stått sentralt i bærekraftsatsingen og blitt profilert på egen temaside «Bærekraftig matproduksjon».

For å lykkes med å øke omsetningen av lam og sau er det avgjørende at det faktisk finnes produkter i butikk tilgjengelig for forbrukerne, produkter som svarer ut de krav og ønsker forbrukerne har.

Svinekjøtt

Svinekjøtt har i flere år dessverre hatt et dårlig omdømme hos den norske forbruker jfr. en rekke undersøkelser gjennomført av OEK. I 2019 videreførte OEK det omdømmebyggende prosjektet for svin, startet i 2017, med tre pulser: uke 7 – 9, uke 21- 23 og i september/oktober i tillegg til at svin som råvare alltid har vært representert på forsiden på matprat.no. Kampanjen «Gris! På innsiden av fjøsdøra» var sentral i satsingen tidlig på året og svin var også fokus som råvare under «by:Larm». Senere har det nye konseptet «Anette serverer» blitt brukt for å skape inspirasjon og oppmerksomhet om svinekjøtt som en god og anvendelig råvare. Svin har vært en råvare kjørt parallelt i mange kanaler, men

med hovedsatsing på egne medier (matprat.no), sosiale medier, noe gjennom PR samt mye på kjøpte medier (søk/annonsering). Svin var også en sentral råvare under sommerkampanje.

Det har gjennom året blitt produsert mye nytt materiale om svinekjøtt; artikler, oppskrifter og filmer. Svin hadde også plass i julekampanjen, og man fikk en rekke medieoppslag vedrørende ribba. I tillegg var det fokus på å lære forbruker å bruke opp rester (blant annet ribberester) fra julen og det ble produserte eget innhold som skulle inspirere forbruker til nettopp dette. Det ble også gjennomført en rekke aktiviteter mot bransjen.

Brennpunkt-filmen «Griseindustriens hemmelighet» medførte betydelig negativ medieomtale av norsk svineproduksjon i lang tid, og bidro til ytterligere forverring av et svekket omdømme.

Å bedre et dårlig omdømme er et langsiktig prosjekt og prosessen vil derfor fortsette i 2020. Når det gjelder svin og svineproduksjon har en jobbet målrettet og omfattende med faktaformidling og kommunikasjon rundt temaet dyrevelferd, dokumentasjon og bedring av dyrevelferd.

For å lykkes med å bedre svinekjøttets omdømme kreves det at en samlet bransje jobber mot dette felles målet, med både bedringstiltak, omdømmebyggende kommunikasjon og markedsføring, produktutvikling og emballasjeutvikling.

Storfekjøtt

Norsk storfekjøtt har i mange år hatt et stort produksjonsunderskudd, men ser nå ut til å nærme seg markedsbalanse. Aktivitetene på storfe har derfor økt i forhold til hva som har blitt gjort tidligere år. Aktivitetene rundt storfe mot forbruker har hovedsakelig vært kommunikasjon i egne medier samt større aktivitet i sosiale medier, og budskapene har vært koblet opp mot norskprodusert storfe. Storfekjøtt var en sentral råvare i årets grillsatsing og det har også blitt produsert en rekke nye oppskrifter for storfekjøtt.

Den store innsatsen for storfe i 2019 har imidlertid gått på bærekraft ernæring/helse. Det har kommet en rekke rapporter i 2019 som har utpekt kjøtt fra drøvtyggere og spesielt da storfe som den store klimagass-synderen og i tillegg som en usunn råvare. Å frambringe fakta og påpeke og kommunisere svikt og mangler og direkte feilinformasjon i disse rapportene har vært et viktig innsatsområde. Det har krevd store ressurser og høy aktivitet, og i tillegg har det blitt holdt egne arrangementer, samt at en har deltatt på andre arrangementer samt generelt deltatt i samfunnsdiskursen i media om disse temaene. Omdømmebyggende tiltak har vært hovedsatsing for storfekjøtt i 2019 og vil bli det de kommende årene. OEK samarbeider tett med Animalia om forskningsprosjekter, faktainnhenting og -produksjon samt kommunikasjon for å møte disse utfordringene. I samfunnsdebatten blir gjerne rødt kjøtt likestilt med storfekjøtt. OEK jobbet kontinuerlig overfor forbrukerne og storsamfunnet i 2019 for å vedlikeholde og bygge positive holdninger til og omdømme for norsk storfekjøtt ut i fra norske kostholdsråd og anerkjent forskning, for å sikre at rødt kjøtt/storfekjøtt oppfattes som et positivt og viktig element i et normalt kosthold. Dette har blitt gjort gjennom kunnskapsproduksjon og – formidling om f. eks ernæringsmessige forhold rundt konsum av storfekjøtt, hvor viktig storfe er for vår selvforsyningsgrad og bærekraftsaspektet ved kjøttproduksjon fra drøvtyggere.

Egg

Egg var en sentral råvare gjennom hele 2019. Det har vært hovedperioder med tung satsing på egg, både gjennom matprat.no, matstart.no og sosiale medier, men egg har hatt jevn profilering både som en svært anvendelig råvare og med sunnhet/helseinngangen. Satsingen har som i 2017 og 2018, vist gode resultater men vil ikke videreføres i 2020 gitt den nye finansieringsordning fra og med 2020 (85/15-regelen).

Fokus for egg-satsingen i 2019 har vært «Egg til middag» og «Egg til frokost». Målsettingen har vært både å styrke den tradisjonelle bruken av egg til frokost samtidig som en får fram hvor god råvare egg er til andre måltider, spesielt som middagsingrediens. Betalt søk har vært et svært viktig tiltak i egg-satsingen i 2019.

Ekstrasatsing egg 2019 (overordnede resultater)

Det ble ved innstilling til budsjett 2019 for Opplysningskontoret for egg og kjøtt (OEK) behandlet og godkjent i Omsetningsrådet (OR) en ekstrasatsing på egg i 2019 på 5 000 000 kroner. Initiativet for ekstrasatsingen kommer fra Norsk Fjørfeleg, og formålet er å øke forbruket på norske egg med 10 prosent over en periode på 3-5 år. Det ble understreket i innstillingen at en slik satsing må være langsiktig for å kunne gi ønsket effekt, og at det krever minimum 3 år og helst 5 år for å få til varig endring i forbruk. Konseptet «Egg kan mer enn du tror» ble derfor videreført i 2019.

I 2019 var OEK tilstede gjennom hele året i en kontinuitetskampanje, istedenfor tradisjonelle pulser. Ulike budskap ble tilpasset årstidene, for å svare til forbrukerbehov og for kostnadseffektivt å nå ut med rett innhold til rett tid. Det ble laget en mediepakke som tok for seg det beste av alt OEK har gjort så langt i satsningen, kombinert med nytt kommunikasjonsmaterieil. Egget er fortsatt et viktig element i frokosten, men for å øke antall spisesituasjoner med egg er det viktig å vise egg i nye og spennende retter. Det er derfor utviklet kampanjeinnhold som tar for seg «egg til middag». Basert på innsikt om egg ser vi fortsatt behov for å kommunisere at egg er en sunn matvare. Med tanke på utviklingen i samfunnet og forbrukerbehov ser vi også behov for å kommunisere fakta rundt dyrevelferd og bærekraft. Til satsningen i 2019 ble det derfor produsert kunnskapsfilmer om helse/ernæring og bærekraft/matsvinn. Faktainnhold om ulike produksjonsformer er også en integrert del av uttaket.

Perioder og temaer i 2019:

- Uke 12-15: Egg til middag og fokus på å redusere matsvinn (hvordan egg kan hjelpe deg med å kaste mindre mat)
- Uke 15-17: Egg til frokost, i anledning påske.
- Uke 18-21: Fra egg til deilige søtsaker, i anledning festmåneden mai.
- Uke 23-30: Ernæring og frokost, i anledning sommerperioden.
- Uke 33-35: Egg integrert i skolestart- og matstartkampanje (matpakker og etter skoletid-mat).
- Uke 40 og 41: Egg til middag (informasjon og budskaper om matkasting og bærekraft ble integrert i denne perioden).
- Jul – egg integreres inn i juleperioden (midt i november – ut desember).

I tillegg til disse definerte periodene er OEK «always on» med egg. Egg inkluderes i det kontinuerlige uttak med ukemenyer, månedens ernæringspost, matsvinn og aktuelle merkedager/perioder.

Kanaler Digitale medier er den mest kostnadseffektive måte å kommunisere med unge målgrupper (18-40 år), og var derfor de viktigste mediekanalene for satsningen i 2019.

OEK var gjennom året synlige på YouTube, sosiale medier, digitale annonser i tillegg til egne nettsider.

OEK benyttet en "søkestrategi" for hele året. En stor andel av forbrukeren nytter søkemotorer for å finne frem til informasjon, og en sterk søkestrategi er et viktig virkemiddel for å nå frem til dagens forbruker.

Det har vært fagannonser i bransjeblader. Det er blitt gjennomført PR-aktiviteter i form av pressemeldinger og innsalg av saker til medier, noe som har ført til oppslag bl.a. på TV2 God Morgen Norge, Nyhetskanalen, Aftenposten, NRK og VG.

Overordnede resultater:

Trafikken til matprat.no har hatt en meget god utvikling sammenlignet med 2018, og av råvarene er det egg som øker mest (målt i antall sidevisninger) med 20,2% økning målt mot 2018. Noe som er akkurat over målsetningen på 20%. Når det gjelder målsatte parameter samt utvalgte parametere for forbrukerholdninger til egg, så viser disse en generell positiv utvikling i løpet av 2019:

<i>Andel er enige i følgende påstander</i>	mai.17	jun.17	feb.18	nov.18	nov.19
Egg er en sunn matvare	82 %	79 %	82 %	84 %	84 %
Egg er en matvare jeg kunne tenke meg å spise mer av	51 %	50 %	53 %	61 %	62 %
<i>Andel svart i stor grad</i>	mai.17	jun.17	feb.18	nov.18	nov.19
I hvor stor grad opplever du at egg bidrar til et sunnere kosthold?	-	64 %	69 %	67 %	67 %

Status råvaremål i henhold til Strategiplan 2019:

Råvare	Mål	Resultat (*snittvedier)
Egg	20 % økning i bruk av oppskrifter sammenliknet med 2018	20,2 %
	90 % av forbrukerne skal oppfatte at egg er et positivt og viktig element i kostholdet	86 % (2018: 85%)*
	90 % av forbrukerne skal foretrekke norske egg fremfor utenlandske	79 % (2018: 73 %)*

Kylling/kalkun

For kylling har det vært et jevnt trykk på kommunikasjon og markedsføring gjennom 2019 og kylling som råvare er minst en gang i uken med på ukemenyene. Det er ellers gjennom produksjon av nye oppskrifter og nytt materiale kommunisert gjennom matprat.no, matstart.no, Facebook og Instagram mesteparten av profileringen av kylling skjer. Bruken av kyllingoppskrifter øker fortsatt og det har også vært generert mange medieoppslag knyttet til kylling og kyllingbaserte oppskrifter. Kylling (og kalkun) har ellers blitt profilert godt med egne kampanjesider, i sommerkampanjen og ved digital annonsering. Det er også laget en ny temaside på matprat.no om norsk kyllingproduksjon. Kalkun har blitt markedsført i forbindelse med Thanks giving og nytt år. Aktiviteter er gjennomført via matprat.no, Facebook og Instagram.

Samfunnstemaer

2019 har også vært preget av stor oppmerksomhet rundt temaene dyrevelferd, klima/miljø/bærekraft og helse/ernæring og etisk matproduksjon, og økningen i omfang og spredning av saker i både digitale/sosiale-medier og printbaserte medier fortsetter. Kjøtt- og eggbransjen har store og voksende utfordringer knyttet til disse temaene. Det er

sterke drivere eller barrierer for forbrukernes kjøp, virker direkte inn på både forbruk og holdninger til kjøtt og egg.

For å motvirke ubegrunnede negative konsekvenser av disse sakene og bygge kunnskap, innsikt og forbrukslyst til norskprodusert egg og kjøtt har OEK gjennomført en rekke aktiviteter, både mot forbruker og mot storsamfunnet. Det har skjedd gjennom forskningsprosjekter, egen nettside, sosiale medier, filmer, artikler, kronikker og innlegg, bransjesamlinger og åpne møter/arrangementer. OEK har tatt en aktiv rolle som talsorganisasjon på vegne av hele bransjen, i tett samarbeid med Animalia. OEK har også tatt en rekke initiativ for å bidra til at en samlet bransje samarbeider og håndterer disse temaene på en best mulig måte for å sikre fremtidig konkurransekraft for bransjen.

Langsiktig holdningsskapende arbeid og kortsiktige tiltak

Det er i premissene for finansiering av Opplysningskontoret for egg og kjøtt sagt at 10-20 prosent av budsjettet skal kunne benyttes til særskilte markedsregulatoriske tiltak gjennomåret, og at disse midlene også er overførbare fra ett budsjettår til et annet dersom det er formålstjenelig.

Før 2015 har disse kortsiktige midlene (markedsaktiviteter) vært definert som summen av budsjettpostene innholdsproduksjon inkl. reklameproduksjon, presse inkl. nyhetstjenester, mediekjøp og egne medier. Grunnet strukturelle endringer i forbrukerkommunikasjonen er i realiteten alle OEKs aktiviteter og kostnader i dag markedsaktiviteter. OEKs strategi er tilpasset dette, og innholdsproduksjon er definert som OEKs kjernevirksomhet. Innholdsproduksjon defineres både som selve produksjonen av innholdet, kommunikasjonen av dette og innsikt og analyser som grunnlag for produksjon og evaluering av aktivitetene.

De resterende midlene, dvs. 80-90 prosent, skal gå til langsiktig holdningsskapende arbeid.

De sistnevnte midlene skal brukes til tiltak som er direkte kjøpsutløsende og slik bidra til å tømme overskuddslager eller løse andre akutte markedsutfordringer.

I tabellen nedenfor vises brukene av midler på de ulike fondene, samt fordeling på hhv. kortsiktige og langsiktige tiltak. Totalen for alle fondene er rett under budsjett.

	Budsjett 2019	Regnskap 2019	Regnskap 2019 per fond		
			Kjøtt*	Fjørfe	Egg
Markedsaktiviteter totalt (OEK totalt)	79 000 000	78 976 841	49 182 407	16 995 051	12 799 383
Langsiktig, holdningsskapende arbeid			40 400 922	14 492 049	7 185 544
Kortsiktige tiltak			8 781 485	2 503 002	5 613 839
Andel kortsiktige tiltak (i prosent)			18	15	4

*Fordeling kortsiktige tiltak kjøttslag innenfor fond kjøtt:	Budsjett	Kort sikt	
Svin	27 431 200	6 580 948	24 %
Storfe	16 986 900	-	0 %
Lam	4 781 900	2 200 537	46 %
Sum	49 200 000	8 781 485	

En vesentlig forklaring på forskjellen mellom 2018 og 2019 er hvordan «søk» er ført. Generelt er økt innsatsen av midler på området «søk» og postert mer og mer på kortsiktige tiltak. Dette fordi «hastigheten» i utviklingen av søk som innsatsfaktor gjør at det har blitt viktigere og viktigere som verktøy, og samtidig blitt mer og mer ferskvare enn tidligere, skriver OEK.

Etter omleggingen av finansieringer for OEK med innføring av 85/15-prinsippet for

finansiering, vil dette falle bort.

Landbruksdirektoratets vurderinger

Omsetningsrådets midler er tildelt som en ramme. Regnskapet viser god overenstemmelse mellom budsjett og de avvikene som er, er kommentert og begrunnet.

Direktoratet mener at OEK har oppfylt forutsetningene i budsjettet knyttet til todeling i kortsiktige og langsiktige tiltak, hvorav kortsiktige tiltak er 17 prosent.

I 2019 har kortsiktige tiltak hovedsakelig vært brukt på egg, lam, svin og fjørfe. For egg har ca. 44 prosent av kostnadene til markedsaktiviteter vært benyttet til kortsiktige markedsregulerende tiltak. Det er høyt sammenlignet med i fjor, men knytter seg til en vurdering gjort av OEK med hensyn til føring av posten «søk» på kortsiktige tiltak.

Tilsvarende andel for fjørfe/kjøtt er henholdsvis 18 og 15 prosent. På kjøtt har det imidlertid ikke vært brukt noe midler på kortsiktige tiltak på storfe, naturlig nok da det ikke har vært lageroppbygging på dette dyreslaget, men mer på svin (24 prosent) og lam (46 prosent). Det er heller ikke i år grunnlag for å overføre ubrukte midler til kortsiktige tiltak fra 2018 til 2019.

Konseptet «Egg kan mer enn du tror» ble videreført i 2019. Målinger viser en økning i antall sidevisninger for egg på Matprat.no på 20,2 prosent, like over målsetningen på 20 prosent. Videre er det en økning i andel forbrukere skal oppfatte egg er et positivt og viktig element i kostholdet og at flere forbrukere skal foretrekke norske egg framfor utenlandske. På andre parametere i omdømmeundersøkelser er det stabilt eller mindre endringer.

OEK har befestet sin posisjon som en ledende aktøren innen matformidling i Norge. Antall besøk på Matprat.no i 2019 økte med 20 prosent fra 2018 til 45,9 millioner. I tillegg har trafikken til Matstart og Matopedia med henholdsvis 929 tusen og 983 tusen besøk.

Høy trafikk på de mest aktuelle kommunikasjonsplattformene er viktig for å få eksponert MatPrats innhold og budskap. Tallene presentert i denne saken synes også å bekrefte at MatPrat når grupper som ellers ikke ville vært aktive på landbrukets plattformer. Dette vurderes som svært viktig i en tid med mange og til dels motstridende budskap om de samme produktene. Dette krever imidlertid både kvalitet og troverdighet i formidlingen. Direktoratet vurderer at MatPrat leverer på dette.

OEK er også en viktig aktør i arbeidet med omdømmebygging knyttet til dyrevelferd, kosthold/helse, bærekraft mm. På dette området samarbeider OEK tett med Animalia. Direktoratet mener det er positivt at man på den måten utnytter kompetansen som over mange år er bygget opp i OEK med midler fra omsetningsavgiften. Målingene viser at MatPrat er en av de viktigste kildene for matkunnskap, matinformasjon, oppskrifter og råvareformidling, og gir god uttelling for oppfyllelse av de mål for bruken av midlene.

Det er viktig at OEK jobber både i et kortsiktig og et langsiktig perspektiv. utfordringer som oppstår gjennom året må håndteres ved at OEK evner å være dynamiske og gjøre justeringer innenfor de rammene som er satt. Direktoratet mener OEK har ivaretatt dette på en god måte i 2019.

Utover dette har direktoratet ingen merknader og tilrår at regnskapet for 2019 godkjennes.

Saksnr.: 020/20	Sektor: Grønt	Styre/råd: OR
Behandling: 16.04.2020	Tittel: Grønt - Regnskap 2019 for faglige tiltak og opplysningsvirksomhet	Saksnr.: 18/73452-13

Beskrivelse

Opplysningskontoret for frukt og grønt (OFG), GrøntProdusentenes Samarbeidsråd (GPS), GPS -Fruktlagerinspektøren og Fagforum Potet søker alle om godkjenning av sine regnskaper knyttet til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet for 2019.

Årsrapportene og regnskapene fra organisasjonene er godkjente av de respektive organisasjoners styrer, for Fagforum Potet en styringsgruppe. Regnskapene er revisorbekreftet (unntatt for Fagforum Potet).

Hjemmel

Retningslinjer om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet §§ 2 og 3, fastsatt av Omsetningsrådet 22.10.08, med hjemmel i forskrift 2008-10-22 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer § 7-1.

Forutsetninger

Vedlegg

Årsrapport, årsregnskap og revisorbekreftelse fra hver av organisasjonene.

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Regnskapene for faglige tiltak og opplysningsvirksomhet for de ulike områdene i 2019 godkjennes, og det utbetales som følger fra fondet for omsetningsavgift hagebruk:

1. 19 919 177 kroner til Opplysningskontoret for frukt og grønt
2. 900 000 kroner til GrøntProdusentenes Samarbeidsråd (GPS)
3. 622 959 kroner til GPS - Fruktlagerinspektøren
4. 150 000 kroner til Fagforum Potet

Grønt - Regnskap 2019 for faglige tiltak og opplysningsvirksomhet

I møte 07.12.18 gjorde Omsetningsrådet følgende vedtak (Sak 110/18):

«Budsjettene for faglige tiltak og opplysningsvirksomhet for de ulike områdene godkjennes. Av fondet for omsetningsavgift hagebruk kan det til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet i 2019 anvendes inntil 21 594 000 kroner fordelt slik:

1. Opplysningskontoret for frukt og grønt (OFG) kan anvende inntil 19 920 000 kroner
2. GrøntProdusentenes Samarbeidsråd (GPS) kan anvende inntil 900 000 kroner
3. Fruktlagerinspektøren kan anvende inntil 624 000 kroner
4. Fagforum Potet kan anvende inntil 150 000 kroner»

Opplysningsvirksomhet hagebruk

OFGs aktiviteter finansiert av avsetningstiltak har for 2019 et budsjett som er tilpasset innenfor en kostnadsramme på 19 920 000 kroner. OFG har oversendt årsmelding og revisorbekreftet regnskap for 2019, som er godkjent av OFGs styre 25.02.2020.

Oppstilling over hovedpostene i OFGs budsjett og regnskap for 2019, samt regnskap for 2018. De to siste kolonnene viser avvik mellom korrigert budsjett og regnskap for 2019 i kroner og prosent.

	Regnskap 2018, kr	Budsjett 2019, kr	Regnskap 2019, kr	Avvik, kr	Avvik, %
Personal og drift	8 346 330	8 423 000	8 422 342	658 kr	0,008
Markedsaktiviteter	10 572 956	11 497 000	11 496 835	165 kr	0,001
Sum	18 919 286	19 920 000	19 919 177	823 kr	0,004

I tabellen over inngår alle lønnskostnader til de fast tilsatte i OFG, utenom skolefruktordningen.

Personal og drift

Det fremgår av regnskapet at personalkostnadene ligger under budsjett med unntak av posten «Styrehonorar/arbeidsutvalg/markedsutvalg». Det største underforbruket gjelder posten «Lønn og sosiale kostnader» og er på 886 459 kr. OFG forklarer dette med at de har hatt en vakant stilling, i tillegg til at de har hatt én person i permisjon. Totalt er det et underforbruk på 1 247 658 kroner. I brev av 28.02.20 forklarer OFG at det «i samråd med styret ble besluttet å flytte det underforbrukte budsjettet, med kr 1 090 000 til konto 4200 Langsiktige kampanjer, og med kr 157 000 til konto 4400 Presseaktiviteter.» Etter overføringen av midler til disse markedsaktivitetene er det totale underforbruket på 658 kroner.

Opprinnelig budsjett 2019 vedtatt av Omsetningsrådet sammenliknet med korrigert budsjett fra OFG fremkommer som følger.

Kostnader	Budsjett 2018, kr	Budsjett- søknad 2019, kr	Fordeling	Budsjett- vedtak 2019, kr*	Justert budsjett 2019, **	Avvik godkjent budsj. -korr. budsj.	Avvik, %
Personal og drift	9 350 000	10 118 290	50 %	9 896 000	8 423 000	1 473 000	15 %
Markedsaktiviteter	9 600 000	10 250 000	50 %	10 024 000	11 497 000	-	-15 %
Sum	18 950 000	20 368 290	100 %	19 920 000	19 920 000		

*Totalsum vedtatt av OR 07.12.18. Fordeling beregnet etter budsjettsøknad.

**Omdisponering besluttet i OFG, etter samråd med styret.

I følge OFGs resultatregnskap var finansinntektene på 31 005 kroner i 2019. Dette er tilnærmet likt budsjettet.

Markedsaktiviteter

Innenfor markedsaktivitetene viser regnskapet noe økte kostnader enn budsjettet for "Langsiktige holdningskampanjer som samkjøres med 5 om dagen» og "Markedsundersøkelser". "Presseaktiviteter" hadde derimot mindre kostnader enn budsjettet. "Langsiktige kampanjer hvor produkter kobles mot 5 om dagen», "Fellesprosjekt med opplysningskontorene i landbruket" og "Web - videreutvikling av nettsiden frukt.no" hadde kostnader som lå tilnærmet likt budsjettet. Totalt er det et underforbruk på 165 kroner etter overføringen av midler fra personal og drift til markedsaktiviteter.

Nøkkeltall fra regnskap for 2018 og korrigert budsjett og regnskap for 2019 (angitt i prosent av totale kostnader)

	Regnskap 2018	Budsjett 2019	Regnskap 2019
Personal og drift	44,1	49,7	42,3
Markedsaktiviteter	55,9	50,3	57,7
Totale kostnader	100,0	100,0	100,0

OFGs strategi

OFG er en merkenøytral stiftelse, som ikke selger produkter, men som skal bidra til å stimulere til økt totalforbruk av frisk frukt, friske bær og grønnsaker i Norge. Hovedhensikten med bruk av de midlene som kommer fra jordbruksavtalen er å styrke omsetningen og forbruket av norske varer.

I 2017 vedtok OFG en ny strategi for 2018 – 2021. Bakgrunnen for strategien er at det et stort volumpotensial for frukt og grønt opp mot forbrukerbehovene. I Nasjonal handlingsplan for bedre kosthold 2017 – 2021 er det en målsetting at forbruket av frukt, grønt, sjømat og grove kornprodukter skal økes med 20 % innen 2021. OFG er pekt på som en viktig bidragsyter i dette arbeidet.

OFGs visjon er «Frukt og grønt – naturlig til alle dagens måltider». For å nå målet om økt inntak av frukt og grønt ønsker OFG å spre matglede og heve folks mat- og helsekapital. Ambisjonen er «5 om dagen for hele Norges befolkning». OFG har også et fokus på norske varer, og spesielt fokus på disse i norsk sesong. OFGs målsetning og ambisjon fanger opp føringene som er formulert for OFG i Jordbruksmeldingen; OFG skal bidra i arbeidet med å oppnå de nasjonale kostrådene.

Flere av prosjektene som OFG tidligere har etablert er blitt videreført gjennom 2019. I

tillegg har OFG brukt tid på å utvikle konseptet «Halve tallerkenen» som skal lanseres i 2020. OFG har også deltatt på en rekke arrangement og markvandring.

Forbrukerundersøkelser

Etter en klar vekst i forbruket av spesielt bær og grønnsaker i perioden 2010 til 2015, har forbruksutviklingen i Norge i perioden 2017 til 2019 vært relativt stabil. I 2019 var det 1 av 4 forbrukere som spiste 5 om dagen, mens forbruket i gjennomsnitt var på 3,4 porsjoner per dag. Det var en økning fra 3,2 porsjoner til 3,4 porsjoner fra 2017 til 2018 (signifikant, 5 % nivå), hvor de som spiste mest fra før representerte økningen. Det var ikke en tilsvarende økning i andelen som spiser 5 om dagen.

En forbrukerundersøkelse gjennomført i oktober 2019 viste en liten økning i andelen som har minst halvparten med frukt og grønt på tallerkenen. Det var en økning fra 25 % i 2017 til 31 % i 2019 som svarte at de hadde minst 50 % grønnsaker/potet på middagstallerkenen. Undersøkelsen viser også at 22 % har svært lite grønt eller ikke noe grønt i det hele tatt. 6 av 10 opplyser også at de synes det er vanskelig å spise 5 om dagen.

For å kartlegge forbruket av frukt og grønt i Norge opp imot sammenlignbare land i Europa, er det gjennomført forbrukerundersøkelser i Norge, Sverige, Danmark, Finland, Frankrike, Spania og UK 2017. Samme undersøkelse ble gjentatt i 2018 og i 2019. Det var en signifikant økning av forbruket i 2018 i forhold til forbruket i 2017. Forbruksutviklingen fra 2018 til 2019 har imidlertid vært uendret. Det overraskende resultatet hvor UK kommer best ut, med 4 enheter pr. capita, ble bekreftet i 2018 og 2019. Utfordringen i Norge og i UK er lik; det er de som allerede har et høyt forbruk som konsumerer stadig mer. De med et mangelfullt kosthold konsumerer fortsatt like lite. Undersøkelsen er planlagt å gjennomføres årlig, og gir nyttig og interessant input i arbeidet med å øke forbruket.

I november 2019 ble det gjennomført en undersøkelse om folks tillit til Opplysningskontoret for frukt og grønt. Undersøkelsen viser at OFG nyter stor tillit i befolkningen, og har større tillit enn til matvareindustrien for øvrig. For ferske poeter har forbrukernes kunnskap økt fra 2017 til 2019. Og oppfatning om at OFG bidrar til forbrukslyst har aldri vært høyere, i flg. OFG. OFG skriver videre at «i tillegg er det «indikasjon» på at OFG i større grad bidrar til økt potetspising (adferds-intensjon).» Kunnskap, holdninger og positivitet til friske grønnsaker og frisk frukt og bær var stabil fra 2017 til 2019. Forbrukerne mener OFG bidrar mer til at barn får lyst til å spise friske grønnsaker og frisk frukt og bær sammenliknet med tidligere år.

Volumtall

OFG meddeler i sin årsrapport at forbruksutviklingen i 2019 ikke er ferdigstilt pr. februar 2020. Volumtallene vil bli publisert i Totaloversikten (aktuell statistikk og innsikt om frukt, bær, grønnsaker og poteter i Norge, utgitt av OFG) i løpet av april 2020.

Det er ulike kilder og metoder for å rapportere volumtall. Ingen av disse viser økning i volum av frukt, bær og grønnsaker i 2018. Capitaforbruk basert på volum inn til grossist viser en nedgang i friske grønnsaker på 1,6 % fra 2017 til 2018. Nedgangen i frisk frukt er på 2,9 %, mens volumnedgangen i friske bær er på 4,9 %. Samlet sett er det en reduksjon på 2,4 %.

Helsedirektoratet publiserer også volumtall for frukt, bær og grønnsaker i rapporten «Utviklingen i norsk kosthold». Rapporten fra Helsedirektoratet viser også en liten nedgang i kilo per person av henholdsvis frukt og bær samlet, samt grønnsaker fra 2017 til 2018.

Når det gjelder poteter er det størst usikkerhet knyttet til OFGs tall. Utviklingen i norsk kosthold rapporterer om en liten økning i forbruket av matpoteter og en liten nedgang i forbruket av bearbejdede poteter. Det har også blitt en stadig økning i salg av bearbejdede

frukt, grønt og potetprodukter. Dette medfører at tallene i Totaloversikten blir mer usikre da noe av de norskproduserte grønnsakene og poteter som inngår i disse produktene ikke kommer med i statistikken. Opplysningskontoret for frukt og grønt har derfor i 2019 startet et forprosjekt hvor målet er å få enda mer presise volumtall.

Fokus på potet

En rapport fra januar 2019 om poteter basert på feltarbeid sent høsten 2018 viste at unge forbrukere bruker betydelig mindre potet i sitt daglige kosthold enn eldre forbrukere. Da dette indikerte en fare for omsetningen av poteten på sikt, økte OFG sin satsing på potet i 2019. Rapporten anbefalte tiltak som kunne gi forbrukere kunnskap og inspirasjon knyttet til nye måter å tilberede potet på. OFG deltok med stand og innlegg på POTET 2019 hvor de presenterte den store potetundersøkelsen. OFG deltok også på en workshop med Bondelaget i Østfold hvor de kom med innspill om årets potettrender.

Produsentrettet rådgivning (faglige tiltak)

Budsjettet for tilskudd til produsentrettet rådgivning for 2019 på 1 674 000 kroner er sammensatt av støtte til:

GrøntProdusentenes Samarbeidsråd	900 000 kroner
GPS-Fruktlagerinspektøren	624 000 kroner
Fagforum Potet	150 000 kroner

GrøntProdusentenes Samarbeidsråd (GPS)

GPS gir i sin årsrapport datert 25.02.20, en oversikt over det arbeidet som er utført i 2019. Den produsentrettede rådgivningen er gjennomført etter tilsvarende opplegg som tidligere år, og har hatt som mål å oppnå bedre markedstilpasning for grøntproduktene og å levere grøntprodukter av god kvalitet til markedet. I forbindelse med arbeidet med prisanbefaling, markedstilpasning, kvalitetsarbeid og markedsovervåkning har GPS etablert styringsgrupper innenfor de viktigste produksjonskulturene. Pr. 31.12.19 hadde GPS totalt 25 aktive styringsgrupper – inkludert tidligkulturene. Det er telefonmøte i styringsgruppene for de fleste kulturene en gang pr. uke i norsk sesong, mens det for jordbær og bringebær som oftest er seks telefonmøter pr. uke. Fysiske møter i gruppene avholdes ved behov.

GPS utarbeidet i 2019, som tidligere år, prognoser for høstetidspunkter av tidligkulturene. Prognosene oppdateres ukentlig, sendes til omsettere og legges ut på hjemmesiden til GPS. I 2019 utførte GPS avlingsundersøkelser i løk, gulrot, poteter og mandelpoteter. Resultatene fra undersøkelsene gir gode indikasjoner på avlingsnivået.

Kontinuerlig fokus på kvalitet er viktig for at norsk produksjon skal kunne ha en preferanse i markedet. GPS har i 2019 videreført fokuset på kvalitetsoppfølging, blant annet i forbindelse med produsentsamlingene. GPS arbeider for en bedret produktkvalitet i hele verdikjeden fra produsent og fram til detaljist, og har i 2019 ukentlig besøkt utvalgte kjedebutikker i Vestfold, Akershus og Rogaland for å følge med på kvaliteten helt ut til forbruker.

Markedsmøtet på Langhus gjennomføres hver onsdag morgen. Markedsmøtet er et samarbeids- og informasjonsmøte for produsenter av frukt og grønt i Norge og er kun åpent for produsenter. På basis av innsamlede forventede mengder og noteringspriser i inneværende uke, målpriser, tollsatser, importpriser, lagerstatus og årstid, diskuterer markedsmøtet markedssituasjonen og anbefaler priser for kommende uke. Representanter for produsentorganisasjonene Gartnerhallen SA, Nordgrønt SA og Produsentforeningen 1909 er alltid til stede på markedsmøtet sammen med en eller flere av konsulentene i GPS og en observatør fra Landbruksdirektoratet. Møtet ledes av en innleid, nøytral møteleder.

Regnskapet for GPS i 2019 viser totale kostnader på 6 851 218 kroner. Av kostnadene er 900 000 kroner fondsfinansiert. GPS har i 2019 et regnskapsmessig underskudd på 183 904 kroner.

Fruktlagerinspektøren

Fruktlagerinspektøren har gjennom sin årsrapport av 17.02.20 gitt oversikt over det arbeidet som er utført i 2019. Arbeidet i meldingsåret er gjennomført etter den arbeidsplanen som styret i GPS og Omsetningsrådet har godkjent. Sentrale oppgaver er å hente inn avlingsoppgaver, lage oversikt over areal og kvantum av norsk frukt, arrangere det årlige fruktlagermøtet, være sekretær for foreningen Norske Fruktpakkerier med mer. Fruktlagerinspektøren har i 2019 deltatt på blant annet pakkerimøte, seminarer og markdager, samt besøkt flere fruktlagre. Fruktlagerinspektøren har også gjennomført månedlige avlingsprognoser for frukt som blir distribuert til fruktlagre, grossister, omsetningsledd med flere. Prognosene omfatter nå også økologisk frukt. Høsten 2018 ble det utarbeidet prognoser på antall tonn epler, plommer, pærer og moreller frem til 2023. Prognosen viser at det norske markedet kan forvente ca. 1 800 tonn mer frukt i 2023 enn i 2019.

Fruktlagerinspektøren beskriver i sin årsmelding fruktåret 2019 som svært godt. Det ble levert en total avlingsmengde av eple kl. 1 på 8 778 tonn. Til sammenligning ble det i 2018 levert 7 469 tonn. Plommeavlingen var den største som er registrert i nyere tid med en totalavling på 1 919 tonn noe som ligger over avlingsprognosen for 2023. Det var derimot et utfordrende år for moreller og pærer. Pæreravlingene ble nesten halvert sammenlignet med 2018, men den nye, lovende sorten Celina gav til gjengjeld svært gode avlingstall.

Regnskapet for fruktlagerinspektøren for 2019 viser at det totalt er brukt 622 959 kroner, dette er 1 041 kroner mindre enn budsjettet.

Fagforum Potet (FFP)

Fagforum Potets regnskap og årsrapport for 2019 er begge datert henholdsvis 13.03.2020 og 16.03.2020. Fagforum Potet har som mål å øke ressursutnyttelsen innen forskning, utvikling og rådgivning, og økt verdiskaping for norske poteter. FFP er et samarbeidsprosjekt mellom NIBIO, Norsk Landbruksrådgiving og store deler av potetbransjen. 33 bedrifter og organisasjoner deltok i 2019 med til sammen 485 050 kroner og det innebærer at store deler av potetbransjen deltar og støtter arbeidet. Medlemmer i styringsgruppen i 2019 har vært NIBIO (leder), NLR, BAMA Gruppen AS, Maarud AS, KDL representert ved produsent av industripotet og GPS representert ved produsent av matpotet. Det har vært ansatt 2 prosjektledere, en fra NIBIO og en fra NLR, som har 25 prosent stilling hver.

Rekruttering har vært et prioritert område i 2019 med bakgrunn i en høy og økende gjennomsnittsalder innenfor potetsektoren knyttet til produksjon, omsetning, rådgivning og forskning. FFP mener å ha en viktig pådriverrolle for å få hele bransjen med til å bidra til rekruttering. I 2019 ble det sammen NMBU planlagt og satt sammen et kurs om dyrking av potet. Pga. kapasitetsmessige forhold på NMBU er kurset utsatt til høsten 2021. I regi av FFP gikk bransjen sammen om en masterstipendordning med stipend på 20-25 000 kr til studenter som valgte potet som tema på sin masteroppgave. Det kom én søknad til fristen 1. mars, og denne ble innvilget.

En av de viktigste oppgavene til FFP er kontinuerlig oppdatering og forbedring av hjemmesiden www.potet.no. Hjemmesiden inneholder blant annet nyhetssaker, fagartikler om sorter, dyrking og håndtering av poteter. I 2019 ble det igangsatt besøkstelling og siden hadde 72.500 besøk de første 9 månedene.

Fagforum Potet gjennomfører hvert år bransjemøter for sine samarbeidspartnere. I februar

2019 tok Fagforum Potet initiativ til å starte kampanjen «Tenk deg en verden uten poteter»; den norske versjonen av den internasjonale kampanjen «Imagine a world without potatoes» som ble startet som et initiativ fra Det Internasjonale Potetsenteret i Peru (CIP). Fagforum Potet skriver videre i sin årsrapport: «I tillegg til å spre kunnskap har kampanjen et mål om å gjøre poteten mer trendy og få de yngre forbrukere til å spise mer potet. Fagforum Potet deltar i den internasjonale kampanjen med et kontantbeløp, som skal dekke kostnadene til CIP. Ved oppstartsmøtet i februar ble «Potetalliansen» etablert. Potetalliansen består av 19 av Fagforum Potet sine samarbeidspartnere. Opplysningskontoret for frukt og grønt (OFG) har tatt en aktiv rolle i Potetalliansen, men også Matmerk, Norsk Landbrukssamvirke, Gartnerhallen, Bama, Hoff og andre bidrar med aktivitet i kampanjen. Blant de konkrete tiltakene er «Den Norske Potetdagen», som framover vil være den første onsdagen i oktober. For å nå de unge forbrukerne og gjøre poteten mer synlig på sosiale medier er emneknaggen #diggpotet tatt i bruk. Det er også engasjert bloggere og andre influensere, som har formidlet oppskrifter og gitt positiv omtale til potet på bl.a. Instagram. Målet er å nå nye målgrupper og gi poteten et løft i markedet.»

Fagforum Potet har i flere år hatt fokus på settepotetkvalitet og på potetcystenematoder (PCN). I 2019 har fagforumet sett på muligheter for å arbeide fram en generell Nasjonal plantehelsestandard som skal dekke flere vekster. FFP har også arbeidet med problemstillinger knyttet til mangel på plantevernmidler.

Forumets regnskap, signert av leder for styringsgruppen, viser at det i 2019 er brukt 1 151 784 kroner, hvorav 150 000 kroner er finansiert fra fondet for omsetningsavgift hagebruk.

Budsjett, regnskap og avvik mellom budsjett og regnskap for 2019, samt regnskap for 2018 for produsentretta rådgivning og felles faglige tiltak hagebruk (beløpene er angitt i kroner) finansiert av omsetningsavgiftens midler.

Produsentretta rådgiving:	Regnskap 2018, kr	Budsjett 2019, kr	Regnskap 2019, kr	Avvik, kr	Avvik, %
GPS	860 000	900 000	900 000	0	0
Fruktlagerinspektøren	612 107	624 000	622 959	1 041	0,2
Fagforum Potet	140 000	150 000	150 000	0	0
Sum	1 612 107	1 674 000	1 672 959	1 041	0,06

Landbruksdirektoratets vurdering

Budsjettsøknaden for 2019 til OFG ble avkortet fra 20,4 mill. kroner til 19,9 mill. kroner av Omsetningsrådet i desember 2018. Med en lik relativ avkorting på de to hovedpostene personal/drift og markedsaktivitet, gav dette et administrasjonsbudsjett på 9,9 mill. kroner, se tabell øverst på 3. side i saken. Resultatregnskapet fra OFG viser budsjetterte administrasjonskostnader på 8,4 mill. kroner, 1,5 mill. kroner lavere enn opprinnelig budsjett. Lavere kostnad enn budsjettert til personal/drift er forklart, og det er opplyst at underforbruket er flyttet til markedsaktiviteter i samråd med styret. I regnskapsrapporteringen er budsjettet tilpasset omdisponeringen, noe som gjør vurdering av avvik mot budsjett vanskelig. Regnskapsrapportering bør settes opp mot opprinnelig budsjett.

Omsetningsrådet tildeler budsjettmidler til opplysningsvirksomhet som en ramme, men basert på en søknad med budsjettposter. Landbruksdirektoratet mener at det er uheldig

med så store avvik i hovedpostene mellom budsjett og regnskap, en flytting av anslagsvis 1,5 mill. kroner tilsvarende 15 prosent av totalbudsjettet. Ut fra at budsjettet tildeles som en ramme, innstiller direktoratet på en godkjenning av regnskapet.

GPS har gjennomført aktiviteter som forutsatt i 2019 og Landbruksdirektoratet har ingen merknader til regnskapet på 900 000 kroner til dette formålet. Landbruksdirektoratet mener GPS' arbeid knyttet til informasjonsinnhenting, prisanbefaling, markedstilpasning og kvalitetsarbeid er viktig for å balansere markedene for frukt, grønt og potet.

Stillingen som Fruktlagerinspektør utgjør 0,5 årsverk og er lagt til GPS. Forbruk av midler til fruktlagerinspektørens aktiviteter i 2019 er 622 959 kroner, 1 041 kroner lavere enn budsjett. Fruktavlingene svinger betydelig fra år til år og Landbruksdirektoratet mener det er viktig at det arbeides systematisk med prognosering og nødvendige markedstiltak for å møte den prognoserte økningen i norsk fruktproduksjon.

Foruten videre utvikling av hjemmesiden www.potet.no har Fagforum Potet i 2019 arbeidet med rekruttering til potetsektoren. Det er en høy og økende gjennomsnittsalder knyttet til både produksjon, omsetning, rådgiving og forskning. FFP har også arbeidet med kampanjen «Tenk deg en verden uten poteter». Forumets regnskap viser at det i 2019 er brukt 1 151 784 kroner og av disse er 150 000 kroner fondsfinansiert. Ifølge retningslinjer om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet § 3, kreves det at regnskapene er revisorattestert. Siden dette er et lite regnskap og utgiftene til en revisorattest er høy, har Landbruksdirektoratet godkjent at det kun er styringsgruppens leder som signerer prosjektrengnskapet til FFP som dokumentasjon.

Landbruksdirektoratet finner at regnskapene for faglige tiltak og opplysningsvirksomhet i grøntsektoren er i samsvar med forutsetningene og anbefaler at de godkjennes.

Saksnr.: 021/20	Sektor: Alle	Styre/råd: OR
Behandling: 16.04.2020	Tittel: Alle - Regnskap for 2019 fra Matmerk over bruk av midler fra omsetningsavgiften til markedsføring av den nasjonale merkeordningen Nyt Norge	Saksnr.: 18/53139-11

Beskrivelse

Matmerk søker om godkjenning av rapport og regnskap for 2019 knyttet til bruk av bevilgede midler fra omsetningsavgiften på inntil 6,0 mill. kroner til markedsføring av nasjonal merkeordning – Nyt Norge. Samlet budsjett for denne aktiviteten var 15 mill. kr, og regnskapet viser et overforbruk på 245 639 kroner til markedsføring av Nyt Norge.

Regnskapet for Nyt Norge viser totale kostnader på 18 005 913 kroner. Dette er 544 089 kroner mindre enn Matmerks samlede budsjett for Nyt Norge for 2019. Regnskapet viser et underforbruk av kostnader til personal/drift og utvikling, og et overforbruk på andre administrative kostnader og markedsføring.

Riksrevisjonen har innsynsrett i stiftelsens regnskaper, og Landbruksdirektoratet ber derfor ikke om revisorbekreftet prosjektrengnskap. Landbruksdirektoratet kontrollerer rapporten til Omsetningsrådet mot Matmerks årsmelding.

Hjemmel

Retningslinjer om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet §§ 2 og 3, fastsatt av Omsetningsrådet 22.10.08, med hjemmel i forskrift 2008-10-11 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer § 7-1.

Forutsetninger

Vedlegg

Rapport fra Matmerk datert 27.02.20 om bruk av midler til Nyt Norge i 2019. Årsregnskap for Matmerk datert 27.02.20.

Revisorberetning datert 28.02.20.

Epost av 23.03.20 og 27.03.20, og brev datert 27.03.20 med tilleggsinformasjon til regnskapet.

Møtebehandling

Det kom forslag om å slå sammen sakene som gjelder Matmerk i én sak i fremtiden. Sekretariatet tar dette til etterretning.

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Matmerks årsrapport med regnskap for 2019 over bruk av midler fra omsetningsavgiften til den nasjonale merkeordningen Nyt Norge godkjennes. Tildelingen på 6 000 000 kroner utbetales til Matmerk og fordeles mellom de ulike fondene på følgende måte:

- Kjøtt 1 920 000 kroner

- Melk 2 040 000 kroner
- Egg 240 000 kroner
- Fjørfekjøtt 420 000 kroner
- Grønt 1 200 000 kroner
- Korn 180 000 kroner

Alle - Regnskap for 2019 fra Matmerk over bruk av midler fra omsetningsavgiften til markedsføring av den nasjonale merkeordningen Nyt Norge

I møte 07.12.18 gjorde Omsetningsrådet følgende vedtak:

«1. Til finansieringen av nasjonal merkeordning, Nyt Norge, i regi av Matmerk, kan det i 2019 benyttes inntil 6 mill. kroner fra omsetningsavgiftens midler.

2. Bevilgningen fordeles mellom de ulike fondene på følgende måte:

- Kjøtt 1 920 000 kroner
- Melk 2 040 000 kroner
- Egg 240 000 kroner
- Fjørfekjøtt 420 000 kroner
- Frukt, grønt og poteter 1 200 000 kroner
- Korn 180 000 kroner

3. Det vil være en forutsetning for bevilgning fra Omsetningsrådet for 2019 at de øvrige aktørene bidrar til finansieringen som foreslått.

4. Tilskuddet for 2019 utbetales av Landbruksdirektoratet direkte til stiftelsen Matmerk.»

Målet med merkeordningen Nyt Norge som ble lansert i 2009, er å bidra til at forbruker velger norsk mat, og dermed opprettholde og sikre norsk matproduksjon og konkurransekraft for norske bønder og norsk næringsmiddelindustri.

Ordningen er etablert med tre hovedkrav: Norsk råvare, kvalitetssystem på primærleddet og produksjon og pakking i Norge.

Arbeidet med Nyt Norge i 2019

Arbeidet med merkeordningen har i 2019 vært konsentrert om tre hovedområder:

- Øke oppslutningen om Nyt Norge
- Markedsføring overfor forbruker
- Utvikling og drift

I 2018 ble til sammen tolv nye virksomheter godkjent for å benytte Nyt Norge-merket, blant dem var Din Baker AS, Food Folk Norge AS (McDonalds) og King Food AS (Burger King).

Tre virksomheter valgte å melde seg ut av merkeordningen i 2019. Årsaken til dette var den totale kostnaden kombinert med få produkter som kvalifiserte til merking. Ved utgangen av 2019 var 96 virksomheter godkjent for bruk av Nyt Norge og antallet produkter var 4 300, en økning på 460 produkter fra 2018.

Omsetningsavgiftens midler går i sin helhet til markedsføring overfor forbruker. Matmerk har blant annet tatt dette inn i sin årsrapport: «I arbeidet med markedsføringen av Nyt Norge har vi også i 2019 prioritert å bygge kunnskap om merkeordningen og opprettholde kjennskapen. Hjulpet kjennskap ligger på 89 %, mens uhjulpet kjennskap i 2019 gikk ned til 34 % (fra 39 % i 2018). Dette kan skyldes økt medietrykk fra andre merkeordninger i måleperioden. Dette viser at opprettholdelse av kjennskap krever kontinuerlig tilstedeværelse.»

Nyt Norge har vært sterkt til stede i sosiale medier gjennom hele 2019. Det er først og fremst Nyt Norges Facebook-side som har blitt prioritert. Som et resultat av denne satsningen har Nyt Norge i sosiale medier i gjennomsnitt hatt 1 mill. lesere i måneden og, ifølge Matmerk, et høyt engasjement.

Matmerk skriver videre i sin rapport: «I 2019 ble det gjennomført tre kampanjeperioder; mars/april, juli og september/oktober/november. Følgende kanaler ble benyttet; TV, digitale annonser, online video og søk. Reklamefilmen som ble lansert i 2017 var det bærende elementet i kampanjen. Målsetningen med kampanjeperiodene har vært å få frem mer kunnskap om hva Nyt Norge-merket står for; norske råvarer, produsert og pakket i Norge og strenge, norske regler (KSL). I tillegg har kampanjen løftet frem lite bruk av antibiotika på norske husdyr, friske planter og norske arbeidsplasser. I tillegg til egne kampanjer har Nyt Norge samarbeidet med Coop om butikkampanje på frukt og grønt og med Bama på TV og digitalkampanje i norsk sesong.

I 2019 ble pilotprosjektet «Nyt Norge på serveringssteder» igangsatt. Hensikten med prosjektet er å teste ut Nyt Norge-merking av hovedingrediens på utvalgte serveringssteder. McDonalds og Burger King deltar i prosjektet som varer ut 2020.

Forbruk av midler til Nyt Norge i 2019

Matmerks totalbudsjett for Nyt Norge var i 2019 på 18 550 000 kroner. Matmerk skriver dette om budsjettet i sin rapport: «I 2019 har finansieringen av arbeidet med Nyt Norge fulgt den tidligere vedtatte finansieringsplanen for ordningen. Ny finansieringsplan for Nyt Norge ble vedtatt i 2017 og gjelder for perioden 2018-2021. Gjennom jordbruksavtalen har avtalepartene bidratt med 3 mill. kroner som utelukkende har blitt benyttet til drift av merkeordningen. Dagligvarehandelen har bidratt med 3 mill. kroner, Omsetningsrådet har bidratt med 6 mill. kroner og merkebrukerne har til sammen bidratt med kr 6 mill. til markedsføring. I tillegg har Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund (NNN) bidratt med 1,2 mill. kroner netto til markedsføring av Nyt Norge.» Matmerk skriver i brev datert 27.03.20 at 0,65 mill. kroner av midlene som var avsatt i jordbruksavtalen er benyttet til arbeidet med et oppdatert og nytt dataverktøy for kvalitetssystem i landbruket (KSL). Matmerk skriver videre i brevet: «KSL er en av grunnpilarene i merkeordningen og vesentlig for Nyt Norges troverdighet i forbrukermarkedet.»

Det går fram av Matmerks årsrapport og brev av 27.03.20 at det totalt er brukt 18 005 913 kroner til personalkostnader, administrasjon, drift og markedsføring av Nyt Norge i 2019.

Oppstilling over hovedpostene i Nyt Norges budsjett og regnskap for 2019, samt regnskap for 2018. De to siste kolonnene viser avvik mellom budsjett og regnskap for 2019 i kroner og prosent.

	Regnskap 2018	Budsjett 2019	Regnskap 2019	Avvik, kr	Avvik, %
Personalkostnader og drift	1 726 986	2 400 000	1 710 949	689 051	29
Andre administrative kostnader	0	0	499 325	- 499 325	-
Utvikling	480 427	600 000	0	600 000	100
Markedsføring	16 542 816	15 550 000	15 795 639	- 245 639	- 2
Totalt	18 750 229	18 550 000	18 005 913	544 087	3

Posten «Personalkostnader og drift» i tabellen over omfatter «lønnsmidler i tilknytning til markedsarbeid og drift, reisekostnader, møtekostnader, revisjon hos merkebrukere og lignende.» Postene i rapporten til Omsetningsrådet avviker noe fra årsmeldingen og avvikene mellom budsjett og regnskap kan delvis forklares med det.

Totalt viser regnskapet et underforbruk på 544 087 kr. Det er underforbruk på postene

«Personal og drift» og «Utvikling» som forklarer dette.

Matmerk skriver i brev av 27.03.20 at midlene som var avsatt til utvikling «er lagt inn delvis i markedskommunikasjon og delvis i andre administrative kostnader.» De utdyper videre: «Vi deler mellom utvikling av merket og utvikling av systemer for å administrere merket. Utviklingsandelen på administrativ side er om lag 48 000 kr i 2019.» De skriver også i en epost av 23.03.20: «I budsjettet vårt for 2020 var det avsatt midler til et prosjekt for å utvikle dyrevelferdsdimensjonen i Nyt Norge-merket. Dette ble det senere på året besluttet at vi ikke skulle gjennomføre og midlene som var avsatt til denne utviklingen ble derfor i stedet brukt til markedskommunikasjon.»

Forbruk av midler til markedsføring av Nyt Norge i 2019

Av kostnadene ved merkeordningen Nyt Norge, har kostnader knyttet til markedsføring utgjort cirka 88 prosent, jf. tabellen over.

Kostnader i forbindelse med ulike markedsføringstiltak

Tiltak	Budsjett 2019, kr	Regnskap 2019, kr
Tv	7 120 000	7 794 000
Digitale medier	7 260 000	7 455 372
Diverse: reklamemateriell, sponsoravtaler, festivaler, møter	820 000	244 267
Markedsundersøkelser, inkl. medieovervåkning og kampanjemåling	350 000	302 000
Markedsføring totalt	15 550 000	15 795 639

Tabellen over viser at det er brukt 245 639 kroner mer enn budsjettet til markedsføring i 2019.

Landbruksdirektoratets vurdering

Totalregnskapet for Nyt Norge i 2019 viser et underforbruk på 544 087 kroner. Det er underforbruk på postene «Personal og drift» og «Utvikling» som forklarer dette. Det er imidlertid et overforbruk på posten «Markedsføring» på 245 639 kroner som gjør at man i sum kommer ut med et underforbruk på 544 087 kroner. Merforbruket på markedsføring er til dels midler til et prosjekt om å utvide den dyrevelferdsmessige dimensjonen av merkeordningen som ikke ble videreført. Landbruksdirektoratet finner at omdisponeringen er innenfor rammen for bevilgningen.

Merkebrugeravgiften har i 2019 bidratt til finansieringen av Nyt Norge med 6 000 000 kroner. Dette er likt som i 2018.

Omsetningsavgiftens midler forutsettes brukt til markedsføring av Nyt Norge. Budsjettrammen for markedsføring i 2019 var på 15 mill. kroner. Regnskapet viser at det er anvendt 245 639 kroner mer til markedsføring av Nyt Norge enn budsjettet. Landbruksdirektoratet har ingen merknader til Matmerks bruk av midler fra omsetningsavgiften til merkeordningen Nyt Norge i 2019, og anbefaler at regnskapet godkjennes og tildelingen på 6 mill. kroner vedtas.

Saksnr.: 022/20	Sektor: Alle	Styre/råd: OR
Behandling: 16.04.2020	Tittel: Alle - Regnskap for 2019 fra Matmerk over bruk av midler fra omsetningsavgiften til generisk markedsføring av økologisk mat	Saksnr.: 18/53141-11

Beskrivelse

Matmerk søker om godkjenning av årsrapport og regnskap for bruk av en bevilgning på inntil 2,5 mill. kroner fra omsetningsavgiften til generisk markedsføring av økologisk mat i 2019. Matmerk har felles rapportering for jordbruksavtalemidler (2 mill. kroner) og omsetningsavgiftsmidler (2,5 mill. kroner) brukt til generisk markedsføring.

Matmerk har gjennom 2019 brukt totalt 4 441 634 kroner på generisk markedsføring av økologisk mat. Kostnadene er 58 366 kroner lavere enn budsjett. Matmerks årsregnskap er revisorbekreftet. Riksrevisjonen har innsynsrett i stiftelsens regnskaper og Landbruksdirektoratet ber derfor ikke om revisorbekreftet prosjektregnskap. Matmerk ber om at resterende tildeling på 25 prosent, 625 000 kroner, overføres når årsrapport og regnskap er godkjent.

Matmerk fikk gjennom ny Nasjonal strategi for økologisk jordbruk 2018 – 2030 i oppdrag fra Landbruks- og matdepartementet å starte arbeidet med en større omlegging av Økologisk.no til å bli en ressurside for flere aktører, samt opprette et redaksjonsråd for dette. Matmerks nye rolle er å være en digital plattform og et knutepunkt - et effektiviseringsverktøy for alle som kommuniserer økologisk mat og jordbruk med forbruker. Matmerk har i 2019 utarbeidet felles strategi for forbrukerkommunikasjon, og har i den forbindelse opprettet et redaksjonsråd for Økologisk.no. Matmerk har i år vist blant annet egenproduserte informasjonsfilmer i sine kanaler, og i en testperiode hadde disse videoene langt høyere seertall enn i 2017 og 2018.

Hjemmel

Retningslinjer om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet §§ 2 og 3, fastsatt av Omsetningsrådet 22.10.2008, med hjemmel i forskrift 2008-10-22 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetning av jordbruksvarer § 7-1.

Forutsetninger

Vedlegg

Rapport fra Matmerk datert 27.02.20 om bruk av midler fra omsetningsavgiften og jordbruksavtalemidler til generisk markedsføring av økologisk mat i 2019.
Årsregnskap for Matmerk datert 27.02.20 med revisorberetning datert 28.02.20.
Epost av 23.03.20 med forklaring på underforbruk i regnskapet.

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

1. Matmerks årsrapport med regnskap for 2019 over bruk av midler fra

omsetningsavgiften til generisk markedsføring av økologisk mat godkjennes.

2. Tildelingen på 2 467 575 kroner utbetales til Matmerk og fordeles mellom de ulike fondene på følgende måte:

Kjøtt	789 624 kroner
Melk	838 976 kroner
Egg	98 703 kroner
Fjørfe kjøtt	172 730 kroner
Frukt og grønt	493 515 kroner
Korn	74 027 kroner

Alle - Regnskap for 2019 fra Matmerk over bruk av midler fra omsetningsavgiften til generisk markedsføring av økologisk mat

I møte 07.12.18 gjorde Omsetningsrådet følgende vedtak:

«1. Til generisk markedsføring av økologisk mat i regi av Matmerk kan det i 2019 benyttes inntil 2 500 000 kroner fra omsetningsavgiftens midler.

2. Bevilgningen fordeles mellom de ulike fondene på følgende måte:

Kjøtt	800 000 kroner
Melk	850 000 kroner
Egg	100 000 kroner
Fjørfekjøtt	175 000 kroner
Frukt og grønt	500 000 kroner
Korn	75 000 kroner

3. Tilskuddet utbetales av Landbruksdirektoratet direkte til Matmerk.»

Midler til generisk markedsføring av økologisk mat i 2019

Ut over midlene som Omsetningsrådet har bevilget, 2,5 mill. kroner, ble det avsatt 2 mill. kroner for 2019 til Matmerk i Landbrukets utviklingsfond til arbeidet med generisk markedsføring av økologisk mat i 2019.

Matmerk har for 2019 felles rapportering for bruk av omsetningsavgiftens midler og jordbruksavtalemidler, totalt 4,5 mill. kroner. Omsetningsrådet skal kun godkjenne bruken av midler fra omsetningsavgiften, budsjettert med inntil 2,5 mill. kroner.

På det økologiske området er følgende tatt inn i Prop. 94 S (2017-2018) Jordbruksoppgjøret 2018, kapittel 7.4.2 Utviklingsmidler (Generisk markedsføring og forbrukerrettet informasjonsvirksomhet i regi av Matmerk):

«Ansvaret for generisk markedsføring av økologisk mat har de siste årene vært lagt til Matmerk. Partene er enige om å videreføre avsetningen til informasjon og generisk markedsføring med 2 mill. kroner i 2019 for å bidra til å ivareta statens ansvar for generisk markedsføring og forbrukerrettet informasjonsvirksomhet om økologiske produksjonsformer og produkter. Videre arbeid med å organisere generisk markedsføring av økologiske produkter, vil måtte sees i sammenheng med Omsetningsrådets gjennomgang av opplysningsvirksomhet.»

Matmerks budsjett og regnskap for 2019

Etter Matmerks budsjett for 2019, jf. Matmerks søknad om midler for 2019, skulle jordbruksavtalemidler med 2 mill. kroner og omsetningsavgiftsmidler med 2,5 mill. kroner brukes slik det går fram av tabellen.

Bruk av midler til generisk markedsføring av økologisk mat – hovedposter i budsjett og regnskap

Område	Budsjett 2019, kr	Regnskap 2019, kr	Avvik, kr
Drift og administrasjon	1 050 000	1 101 510	- 51 510
Opplysningsvirksomhet	2 600 000	2 649 210	- 49 210
Samarbeid og utvikling	400 000	472 814	- 72 814
Web og interaktive tjenester	450 000	218 100	231 900
Sum	4 500 000	4 441 634	58 366

Matmerk har hatt et overforbruk på postene «Drift og administrasjon»,

«Opplysningsvirksomhet» og «Samarbeid og utvikling». De har derimot brukt mindre enn budsjettert på posten «Web og interaktive tjenester». I epost av 23.03.20 forklarer Matmerk differansen på følgende måte:

«Etter Stortingets vedtak om ny Nasjonal strategi for økologisk landbruk i 2018 var 2019 i all hovedsak et utviklingsår for Økologisk.no, med ny teknologisk plattform, ny redaksjon og nye organisatoriske rammer. Et samarbeidsprosjekt mellom flere organisasjoner sin forbrukerkommunikasjon. På de allerede eksisterende nettsidene var ikke behovet for oppdatering og utvikling så stort som vi i utgangspunktet antok for å kunne håndtere den nye informasjonsstrategien. Dermed brukte vi mindre midler på dette enn først antatt.»

Totalt sett har Matmerk et underforbruk på 58 366 kroner i 2019.

Matmerks årsrapport for 2019

Matmerks styre besluttet i 2011 at Matmerk skulle konsentrere sin virksomhet rundt forbrukerinformasjon om økologi til digitale kanaler, fortrinnsvis gjennom nettstedet Økologisk.no. Målet er at nettsiden skal bli det fortrukne nettstedet for å finne informasjon om økologiske produkter.

En større omlegging av Økologisk.no til en ressurside med fakta og dokumentasjon om økologisk mat stiller høye krav til faglig innhold, og i 2019 har Matmerk jobbet med å utarbeide og forankre felles strategi for forbrukerkommunikasjon, samt opprettet et redaksjonsråd for Økologisk.no. I andre halvdel av 2019 har det blitt holdt faste møter i redaksjonsrådet, som har bestått av Matmerk, Debio, NORSØK, Økologisk Norge og Norsk Landbruksrådgivning. I den nye kommunikasjonsstrategien fokuseres det på følgende måleparametre: trafikk tall på Økologisk.no, få tilgang til relevante forbrukerundersøkelser, og overvåkning av salg og etterspørsel etter økologiske matvarer.

Matmerk sier blant annet følgende om sin nettside i årsrapporten: «Hovedvirkemiddelet for å holde kanalene Økologisk.no og facebook-siden Økoprat ved like under omleggingen, har vært egenproduserte informasjonsfilmer og repriser av tidløse faktabaserte informasjonsartikler.» Det ble kjørt en testkampanje på det nye materialet i de nye kanalene fra oktober til desember 2019. Antall videovisninger sett i oktober - desember 2019 var 1,3 mill. Minutter video sett: 366 000. Til sammenligning var antall videovisninger i hele 2018 3,5 mill. Minutter video sett: 1,1 mill. Antall videovisninger i hele 2017 var 3,9 mill. Minutter video sett: 1,2 mill.

Landbruksdirektoratets vurdering

Matmerk har hatt ansvaret for generisk markedsføring av økologiske mat og jordbruk i Norge fra og med 2008. I Prop 141 S (2016 – 2017) Jordbruksoppkjøret 2017 ble det lagt føringer om en omlegging av Matmerk sitt arbeid i retning av at markedsføring av økologisk mat skal overlates til kommersielle aktører. Matmerk fikk gjennom ny Nasjonal strategi for økologisk jordbruk 2018 – 2030 i oppdrag fra Landbruks- og matdepartementet å starte arbeidet med en større omlegging av nettsiden Økologisk.no til å bli en ressurside for flere aktører, samt opprette et redaksjonsråd for dette. Rådet ble opprettet i 2019, og avholder nå faste møter.

Nytt og gammelt informasjonsmateriale har blitt anvendt på Økologisk.no og Facebook-siden Økoprat. En testkampanje i de nye kanalene fra oktober til desember 2019 viste at det ble generert 1,3 mill. visninger. Til sammenligning var antall videovisninger 3,5 mill. i hele 2018 og 3,9 mill. i hele 2017. Det tilsier at satsingen har hatt god måloppnåelse.

Det største avviket mellom budsjett og regnskap gjelder posten «Web og interaktive tjenester» og innebærer et underforbruk på 231 900 kroner. Underforbruket forklares med at det ikke var et like stort behov for oppdatering og utvikling på allerede eksisterende nettsider som de i utgangspunktet antok for å kunne håndtere den nye

informasjonsstrategien. Dermed brukte de mindre midler på dette enn budsjettet. Øvrige poster i regnskapet viser et overforbruk. Regnskapet for 2019 viser total kostnader som er 58 366 kroner mindre enn budsjett.

Underforbruket av jordbruksavtalemidler utgjør 25 940 kroner ($58\,366 \times 2\,000\,000 / 4\,500\,000$), mens underforbruket av omsetningsavgiftens midler utgjør 32 425 kroner ($58\,366 \times 2\,500\,000 / 4\,500\,000$).

Landbruksdirektoratet finner at avvikene mellom budsjett og regnskap er godt forklart og innenfor de føringen som er gitt i budsjettet. Landbruksdirektoratet anbefaler at Matmerks årsrapport og regnskap for bruk av midler til generisk markedsføring av økologiske mat i 2019 godkjennes.

Saksnr.: 023/20	Sektor: Melk	Styre/råd: OR
Behandling: 16.04.2020	Tittel: Melk - Regnskap 2019 for faglige tiltak	Saksnr.: 18/72960-16

Beskrivelse

Tine SA søker om godkjenning av regnskap over midler fra fondet for omsetningsavgift på melk som er benyttet til faglige tiltak i 2019:

Geno:	6 500 000 kroner
Norsk Sau og Geit (NSG):	1 500 000 kroner
KOORIMP:	450 000 kroner
Helsetjenesten for storfe:	3 700 000 kroner

Regnskapene fra Geno og NSG viser at midlene er overført og brukt i samsvar med forutsetningene i godkjent budsjett. Disse er godkjent av revisor.

Bruken av midler anvendt til KOORIMP fremgår av et notat med regnskap. Midler til Helsetjenesten for storfe framgår av egen rapport med oversikt over finansiering av aktivitetene. Revisor har kontrollert prosjektrengskapene for Animalia AS for «Helsetjenesten for storfe 2019» og for «KOORIMP 2019».

Årsrapporter og regnskap er forelagt konsernstyret i Tine SA 10. mars 2020. Konsernstyret finner at midlene er brukt i samsvar med formål og innenfor tildelte rammer.

Landbruksdirektoratet innstiller i tråd med Tines søknad.

Hjemmel

Retningslinjer om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet §§ 2 og 3, fastsatt av Omsetningsrådet 22. oktober 2008 med hjemmel i lov av 10. juli 1936 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 11.

Forutsetninger

Vedlegg

Brev fra Tine datert 10. mars 2020.

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Regnskap over bruk av midler til faglige tiltak i 2019 godkjennes, og 12 150 000 kroner utbetales til Tine SA fra fondet for omsetningsavgift på melk. Midlene fordeles som følger:

6 500 000 kroner til Geno

1 500 000 kroner til Norsk Sau og Geit

450 000 kroner til Animalia (Nortura SA) til arbeid med KOORIMP

3 700 000 kroner til Animalia til arbeid med Helsetjenesten for storfe

Melk - Regnskap 2019 for faglige tiltak

I brev av 2. mars 2020 fremmer Tine SA forslag om godkjenning av bruk av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak i 2019. Omsetningsrådet har i vedtak 7. desember 2018 sak 115/18 godkjent budsjett over bruk av midler fra fondet for omsetningsavgift på melk i 2019 til følgende:

Institusjon	Budsjett, kroner
Geno	6 500 000
NSG	1 500 000
KOORIMP	450 000
Helsetjenesten for storfe	3 700 000
Totalt	12 150 000

Forslaget fra Tine innebærer bruk av midler som i budsjettvedtaket 7. desember 2018. Totalt beløp for faglige tiltak innenfor melkesektoren i 2019 blir dermed på 12 150 000 kroner.

Ifølge Tine viser regnskapene fra Geno og NSG at midlene er overført og brukt i samsvar med forutsetningene i godkjent budsjett. Regnskapsrapporteringen er gjennomgått av revisor.

Bruken av midler anvendt til KOORIMP fremgår av et notat med regnskap. Midler til Helsetjenesten for storfe framgår av egen rapport med oversikt over finansiering av aktivitetene. Revisor har kontrollert prosjektrengnskapene for Animalia AS for «Helsetjenesten for storfe 2019» og for «KOORIMP 2019».

Årsrapporter og regnskap er forelagt konsernstyret i Tine SA 10. mars 2020. Konsernstyret finner at midlene er brukt i samsvar med formål og innenfor tildelte rammer.

Geno

Geno har hatt et budsjett på 6,5 mill. kroner fra fondet for omsetningsavgift på melk og 2,79 mill. kroner fra fondet for omsetningsavgift på kjøtt. I brevet fra Geno fremgår det at Geno har brukt 40,0 mill. kroner på avlsfaglige tiltak i 2019. Dette er en økning sammenliknet med 2018. I 2017 og 2018 brukte Geno henholdsvis 30,6 mill. kroner og 38,1 mill. kroner på avlsfaglige tiltak.

I tabellen under er Genos totale regnskap for avlsfaglige tiltak sammenliknet med budsjett for 2019. Regnskapet er også spesifisert på OR-midler.

Budsjett og regnskap 2019 for avlsfaglige tiltak i Geno, samt avvik fra budsjett i bruk av omsetningsmidler (kroner og prosent)

	Budsjett 2019		Regnskap 2019		Avvik i kr	Avvik i %
	Kostnader	OR-midler	Kostnader	OR-midler		
Forskning / Utvikling Avl	15 604 742	3 730 717	17 561 145	3 730 717	-1 956 403	-12,5 %
Sædproduksjon avlsokser	2 924 611	699 204	4 396 559	699 204	-1 471 948	-50,3 %
Bruk av hunndyr i avlen (Moe	5 379 641	1 286 142	1 367 654	1 286 142	4 011 987	74,6 %
Karantenestasjon - Smittesikring	1 122 004	268 244	1 665 976	268 244	-543 972	-48,5 %
Øyer teststasjon (Fenotypetest)	7 961 959	1 903 512	9 987 405	1 903 512	-2 025 446	-25,4 %
Fenotypiske målinger	5 865 000	1 402 180	5 018 232	1 402 180	846 768	14,4 %
Sum avlskostnader	38 857 957	9 290 000	39 996 971	9 290 000	-1 139 014	-2,9 %

Det er avvik mellom budsjett og regnskap på alle postene når det gjelder Genos totale avlskostnader. Totalt sett har Geno anvendt 1 139 014 kroner mer enn budsjettet. Midlene fra omsetningsavgiften på melk og kjøtt er anvendt til poster som er vist i tabellen, som er innenfor avlsfaglige tiltak. For midlene fra omsetningsavgiften for melk og kjøtt er det ikke avvik mellom budsjett og regnskap.

Norsk Sau og Geit (NSG)

NSG har hatt et budsjett på 1 500 000 kroner fra fondet for omsetningsavgift på melk til avlsarbeidet på geit. I NSGs regnskapsoppstilling om bruk av tilskuddet til avlsarbeidet på geit i 2019 med tilhørende revisorattest, fremgår det at dette beløpet er anvendt i 2019. I tillegg har NSG mottatt tilskudd fra fondet for omsetningsavgift på kjøtt på 2,95 mill. kroner til avlsarbeidet på sau.

I Omsetningsrådets vedtak om budsjett for midler til NSG i 2019 av 7. desember 2018, ble det presisert at omsetningsmidler kan gis til avlsarbeid, og ikke til semin. Det kommer frem av NSG sin regnskapsoppstilling for 2019 at midlene ikke har blitt brukt til semin. Kostnadene til avlsarbeidet på geit i 2019 var på til sammen 3 994 333 kroner. Fordelingen av midlene kommer frem av tabellen nedenfor. Tabellen viser også hvor stor andel av kostnadene til avlsarbeid på geit som dekkes av omsetningsmidler i NSGs budsjett.

Budsjett og regnskap 2019 for avlsfaglige tiltak til geit i Norsk Sau og Geit, samt avvik fra budsjett i bruk av omsetningsmidler (kroner)

	Budsjett 2019		Regnskap		Avvik i kr	Avvik i %
	Kostnader	OR-midler	Kostnader	OR-midler		
Faglige råd og utvalg	120 000	50 000	377 352	100 000	-50 000	-41,7 %
Geiteavl sentralt	2 300 000	1 200 000	1 361 473	1 060 000	140 000	6,1 %
FoU				-		
Avlsbesetningene mjølkegeit	240 000	60 000	228 430	100 000	-40 000	-16,7 %
Semin	1 500 000		1 451 527			
Kåring	150 000	40 000	92 908	40 000	-	0,0 %
Gentesting	1 200 000	200 000	461 843	200 000	-	0,0 %
Andre avls- og seminkostnader	15 000	-	20 800	-	-	0,0 %
Sum	5 525 000	1 550 000	3 994 333	1 500 000	50 000	0,9 %

KOORIMP

Omsetningsrådet innvilget budsjettsøkningen for 2019 på 450 000 kroner i møte 7. desember 2018. Arbeidet i regi av KOORIMP er lagt til Animalia. Revisor har kontrollert

prosjektregnskapet for «KOORIMP 2019».

Totale kostnader til KOORIMP i 2019 var på 1,481 mill. kroner. Tabellen nedenfor viser at omsetningsmidlene på melk finansierte 30,3 prosent av kostnadene. I tillegg har det blitt brukt 935 tusen kroner fra omsetningsmidlene på kjøtt, og 98 tusen kroner er salgsinntekter.

Budsjett og regnskap 2019 for inntekter i KOORIMP, i kroner

	Budsjett 2019	Regnskap 2019	Avvik i kr ¹⁾	Avvik i % ¹⁾	Andel av kostnadene
Omsetningsmidler kjøtt	935 000	935 000	-	0,0 %	63,0
Omsetningsmidler melk	450 000	450 000	-	-	30,3
Salgsinntekter	90 000	98 000	-8 000	-8,9 %	6,6
Sum inntekter	1 475 000	1 483 000	-8 000	-0,5 %	100,0
¹⁾ Avvik mellom budsjett og regnskap					

Budsjett og regnskap 2019 for kostnader i KOORIMP, i 1000 kroner

	2019			
	Budsjett	Regnskap	Avvik i kr ¹⁾	Avvik i % ¹⁾
Personalkostnader	1 099	1 089	10	0,9 %
Husleie, renhold mm.	56	53	3	5,4 %
Eksterne tjenester	100	160	-60	-60,0 %
Trykksaker, møter, kurs mm	35	12	23	65,7 %
Telefon, porto, budbil	8	5	3	37,5 %
Innkjøp og drift IKT	42	40	2	4,8 %
Reiser	20	15	5	25,0 %
Andre kostnader	10	-	10	100,0 %
Innkjøp adm. tjenester	22	21	1	4,5 %
Andel Animaliakostnader	79	86	-7	-8,9 %
Sum	1 471	1 481	-10	-0,7 %
¹⁾ Avvik mellom budsjett og regnskap				

Vedlagt søknaden fra Tine følger det et notat fra KOORIMP om regnskapet for 2019. Notatet beskriver aktiviteten i 2019. Hoveddelen av kostnadene er personalkostnader til å dekke én stilling. Sentrale aktiviteter som omsetningsmidlene for melk ble brukt til i 2019 var som følger:

- Importaktivitet: Veiledning av mennesker som vurderte å importere livdyr. Det var i overkant av 20 henvendelser om importplaner som ble fulgt opp.
- Smittevern: Distribusjon av opplæringsmateriell i smittevern. I 2019 ble opplæringsmaterialet «Smittesikker» distribuert til rådgivere i landbruket over hele Norge. Videre har KOORIMP i 2019 bl.a. samarbeidet med faglagene om oppdatering av nettressursen «Tryggere sammen». I tillegg har KOORIMP bidratt med flere innlegg og foredrag om smittevern og dyrehelse enn i 2018.
- Beredskapskoordinering: KOORIMP har en fagsjef for beredskap. Når Mattilsynet varsler om sykdomsutbrudd håndteres varslene hos KOORIMP, med videre varsling til næringen, koordinering av møter mellom næringen og Mattilsynet, faglige vurderinger og informasjonstiltak. En del av næringens arbeid med forekomst av antibiotikaresistente bakterier er også lagt til KOORIMP som en beredskapsaktivitet. KOORIMP har fulgt opp to smittsomme dyresykdommer i

2019. Dette gjelder mædi og ringorm. Videre har KOORIMP deltatt i myndighetenes beredskapsøvelse med tema munn og klauvsjuka høsten 2019. I tillegg har de deltatt på FAOs årlige matsikkerhetskongress i Roma, hvor en representant for KOORIMP deltok i paneldebatt om antibiotikaresistens. De har også holdt foredrag for de nordiske bondelagene om samme tema.

- Aktivitet *Mycoplasma bovis*: KOORIMP bidro i 2019 til Veterinærinstituttets søknad om forskningsmidler til et prosjekt om bakterielle årsaker til luftveisinfeksjoner hos storfe.
- Ny dyrehelselov og nasjonal dyrehelsestrategi: EU har vedtatt en ny lov om dyrehelse, Animal Health Law. Mattilsynet har startet prosessen med å iverksette loven i norsk regelverk. KOORIMP deltar i arbeid med implementering og utforming av ny dyrehelsestrategi.

Helsetjenesten for storfe (HT)

Helsetjenesten for storfe (HT) er underlagt Animalia. HT skal bidra til å sikre en bærekraftig norsk storfeproduksjon gjennom god dyrehelse, velferd og riktig legemiddelbruk. De omsøkte midlene skal gå til tiltak for å nå dette målet. Dette er kvalitetsfremmende tiltak tidlig i verdikjeden, som legger grunnlag for en god råvare for videre produktutvikling.

Prioriterte områder for helsetjenesten for storfe i 2019:

- Drive kontrollprogrammet for virussykdommene BRSV og BCoV
- Utvikle dyrevelfredsprogram for alle storfebesetninger i samarbeid med faglagene i landbruket
- Tilby kurs og opplæring av klauvskjærere, produsenter og veterinærer. Bidra til at alle storfebesetninger har tilbud om oppfølging av klauvhelse
- Iverksette tiltak for å dokumentere forekomst og redusere spredning av smittsomme klauv sykdommer
- Informere om og initiere tiltak som sikrer effektivt smittevern i storfeholdet, inkludert tiltak for smittefri livdyrhandel

Målet for kontrollprogrammet er å redusere smittespredning og forekomst av de to virusene BRSV og BCoV, som ifølge HT, er de viktigste kliniske infeksjonssykdommene hos storfe i Norge per i dag. BRSV er årsak til lungebetennelse med store pusteproblemer og i mange tilfeller dødsfall hos kalv. BCoV er årsak til smittsom diaré hos storfe – såkalt vinterdysenteri. Prosjektet utgjør en stor del av kostnadene i DT og 3,2 mill. kroner var knyttet til dette prosjektet i 2019.

Omsetningsrådet innvilget budsjettøknaden for 2019 på 3,700 mill. kroner fra omsetningsavgiften på melk i møte 7. desember 2018. Samtidig ble det innvilget 2,726 mill. kroner til det samme formålet fra fondet for omsetningsavgift på kjøtt. Før 2018 har omsetningsmidlene dekket prosjekter, men ikke selve driften av HT.

Budsjettbevilgningen for 2019 innebærer at omsetningsmidlene finansierer mer enn prosjekter. Midlene fra fondet for omsetningsavgift for melk gikk i 2019 til aktiviteten i DT i sin helhet.

Tabellen nedenfor viser regnskap for inntekter og kostnader i Helsetjenesten for storfe i 2019 sammenlignet med budsjett for 2019. Budsjettvedtak i OR av 7. desember 2018 er lagt inn for Omsetningsavgift melk i kolonnen for *Budsjett 2019*. De øvrige tallene er hentet fra HT sitt budsjett.

	Budsjett 2019	Regnskap 2019	
	OR-midler	OR-midler	Avvik i kr
Salgsinntekter	100	449	349
Omsetningsavgift melk	3 700	3 700	-
Omsetningsavgift svin, storfe, sau og lam	2 726	2 726	-
Sum inntekter	6 526	6 875	-349
Personalkostnader	2 030	2 010	-20
Husleie og andre kostnader, lokaler	112	105	-7
Leie og kjøp av driftsmateriale	-	4	4
Eksterne tjenester	3 500	2 460	-1 040
Møter, kurs og trykksaker	230	1 351	1 121
Telefon, porto og transportkostnader	10	105	95
Innkjøp og drift IKT	64	101	37
Reisekostnader	300	169	-131
Markedsaktiviteter		2	2
Innkjøp av tjenester	43	42	-1
Andel Animaliakostnader	159	171	12
Interne tjenester	100	370	-270
Sum kostnader	6 547	6 890	-343
Resultat	-21	-15	

Resultater i 2019:

HT rapporterer på resultater i 2019. Gjennom kontrollprogrammet har HT arbeidet for å få produsenter til å ta prøver og få status i sin besetning. Resultatene viser tilbakegang når det gjelder spredning av BRSV viruset.

HT har i 2019 også publisert en rekke artikler og vært medforfatter på flere publikasjoner. HT har videre bidratt til utarbeidelse av Dyrehelsekurs, inkludert smittevernplaner i 2019. Videre har HT revidert et faktaark om avliving av strofe på gården og produsert faktaark om digital dermatitt.

HT har arrangert nybegynnerkurs i klauvskjæring og gjennomført forelesninger og presentasjoner innen smittevern. Det er i 2019 utarbeidet handlingsplaner for å redusere spredningen av digital dermatitt.

HT har vært deltaker i ulike forskningsprosjekter innenfor deres fagområder.

Landbruksdirektoratets vurdering

Landbruksdirektoratets vurdering er at anvendelsen av midlene er i tråd med retningslinjer om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet, samt forutsetninger i budsjettvedtaket og anbefaler at regnskap over bruk av midler til faglige tiltak i 2019 godkjennes.

Regnskap 2019 faglige tiltak i melkesektoren

	Regnskap (i kr)
Geno	6 500 000
Norsk Sau og Geit	1 500 000
KOORIMP	450 000
Helsetjenesten for storfe	3 700 000
Sum	12 150 000

Landbruksdirektoratet viser til tabellen over og anbefaler at 12 150 000 kroner utbetales til Tine SA fra fondet for omsetningsavgift på melk med fordeling av midlene slik det kommer frem av tabellen.

Saksnr.: 024/20	Sektor: Kjøtt, egg og fjørfekjøtt	Styre/råd: OR
Behandling: 16.04.2020	Tittel: Kjøtt, egg og fjørfekjøtt - Regnskap for faglige tiltak 2019 (Animalia)	Saksnr.: 18/77526-16

Beskrivelse

Animalia har lagt frem regnskapet for 2019 over bruk av omsetningsmidler til faglige tiltak for kjøtt, egg og fjørfe. Regnskapet viser et forbruk på 95 440 000 kroner. Av dette er 29 377 000 kroner gitt som støtte til forsøksvirksomhet, forskning og avlsarbeid, i hovedsak gjennom avlsorganisasjonene. Forbruket er 18 480 kroner høyere enn budsjett. Animalias totale kostnader var på 134 204 000 kroner og driftsresultatet ble på 1 142 000 kroner.

Regnskapet ble godkjent av styret i Animalia og konsernstyret i Nortura henholdsvis 4. februar og 11. februar 2020. Prosjektregnskapet er revisorbekreftet.

Hjemmel

Retningslinjer om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet § 2 pkt. 2 og 3 og § 3, fastsatt av Omsetningsrådet 22. oktober 2008, med hjemmel i lov av 1936-07-10 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 11.

Forutsetninger

Vedlegg

1. Oversikt over støtte til forsøksvirksomhet, forskning og avlsarbeid 2019
2. Detaljert regnskap for Animalia 2019
3. Fordeling mellom personal/drift og aktiviteter for Animalia 2019
4. Kommentarer til regnskapet til Animalia 2019
5. Brev fra Animalia, datert 26. februar 2020
6. Revisors beretning, datert 30. januar 2020

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling

Vedtak

1. Regnskap for faglige tiltak for storfe, lam og svin godkjennes med 29 377 000 kroner til forsøksvirksomhet, forskning og avlsarbeid, og 52 161 000 kroner til faglige tiltak i regi av Animalia. Totalt utbetale 81 538 000 kroner fra fondet for omsetningsavgiften på kjøtt til Nortura.
2. Regnskap for faglige tiltak for egg i regi av Animalia godkjennes. Utbetalingen avgrenses til vedtatt budsjett og 4 319 000 kroner utbetales fra fondet for omsetningsavgiften på egg til Nortura.
3. Regnskap for faglige tiltak for fjørfekjøtt i regi av Animalia godkjennes, og 9 583 000 kroner utbetales fra fondet for omsetningsavgiften på fjørfekjøtt til

Nortura.

Kjøtt, egg og fjørfekjøtt - Regnskap for faglige tiltak 2019 (Animalia)

I brev datert 26. februar 2020 oversendte Animalia regnskap for bruk av omsetningsmidler til faglige tiltak i 2019. Styret i Animalia godkjente regnskapet i møte 4. februar 2020. For den delen av regnskapet som gjelder fjørfekjøtt fremmer styret i Animalia saken direkte for Omsetningsrådet. For de øvrige områdene oversender styret i Animalia regnskapene til Nortura. Norturas konsernstyre innstilte for godkjenning av regnskapet i styremøtet 11. februar 2020. Prosjektregnskapene er revisorbekreftet.

Budsjettet for faglige tiltak for kjøtt, egg og fjørfekjøtt ble vedtatt av Omsetningsrådet 7. desember 2018, men behandling av støtte til Sauekontrollen ble utsatt til Omsetningsrådets møte 21. mars 2019, i påvente av en avklaring knyttet til et forskningsprosjekt. Støtte til Sauekontrollen ble da vedtatt, og med det ble totalrammen for faglige tiltak for kjøtt, egg og fjørfekjøtt i 2019 på 95,4 mill. kroner.

Tabellen nedenfor viser tallene for budsjett og regnskap for faglige tiltak i 2019 fordelt på de tre fondene, samt en sammenlikning med regnskapet for 2018. Avvik i kroner og prosent mellom regnskap og budsjett går også frem av tabellen.

Omsetningsavgift, fordeling mellom fond	2018	2019	2019	Avvik i kr ¹⁾	Avvik i % ¹⁾
	Regnskap	Budsjett	Regnskap		
Forsøksvirksomhet, forskning og avl (kjøttfond)	30 640 000	29 377 000	29 377 000	0	0,0
Animalia (kjøttfond)	50 108 000	52 161 000	52 161 000	0	0,0
Animalia (eggfond)	4 184 873	4 319 000	4 337 480	-18 480	-0,4
Animalia, (fjørfekjøttfond)	9 230 586	9 583 000	9 583 000	0	0,0
Totalt	94 163 459	95 440 000	95 458 480	-18 480	-0,0
¹⁾ Endring i bruk av omsetningsavgift i forhold til budsjett 2019					

Animalia

Forbruk av omsetningsavgiftsmidler til utvikling og drift av bransjefelles oppgaver i Animalia ble ca. 66,1 mill. kroner fordelt på de tre fondene. Forbruket er 18 480 kroner høyere enn budsjett.

Inntektene totalt i Animalia var ca. 2,1 mill. kroner lavere enn budsjettet. Differansen på 2,1 mill. kroner kommer av lavere salgs- og prosjektinntekter. Salgsinntektene var på 33,6 mill. kroner, ca. 1,3 mill. kroner lavere enn budsjettet, og prosjektinntektene var på 4,2 mill. kroner, ca. 0,8 mill. kroner lavere enn budsjettet. Animalia skriver at reduksjonen i prosjektinntekter i hovedsak skyldes tidsforskyvninger i noen prosjekter.

Personalkostnadene er litt lavere enn budsjettet. Øvrige kostnader er også generelt litt lavere, og Animalia begrunner dette med noe redusert aktivitet. Kostnadene knyttet til innkjøp og drift av IKT er over budsjett. I følge Animalia er årsaken bevisst satsing på digitalisering, nyutvikling og innsikt.

**Budsjett og regnskap totalt for Animalia 2019, samt regnskap for 2018
(i kroner)**

Animalia totalt	2018	2019	2019	Avvik i kr ¹⁾	Avvik i % ¹⁾
	Regnskap	Budsjett	Regnskap		
Husdyrkontrollene					
Omsetningsavgift	7 879 000	8 584 000	8 238 000	346 000	4,0%
Totalt	14 393 957	15 956 000	14 723 000		
Dyrehelse og -velferd ²⁾					
Omsetningsavgift	27 857 459	28 396 000	28 548 000	-152 000	-0,5%
Totalt	36 977 109	37 148 000	37 127 000		
Mattrygghet					
Omsetningsavgift	2 297 000	2 265 000	2 620 000	-355 000	-15,6%
Totalt	5 369 517	5 990 000	5 843 000		
Råvare og foredling					
Omsetningsavgift	13 798 223	15 110 000	15 440 000	-330 000	-2,1%
Totalt	25 484 415	26 467 000	26 339 000		
Kjøtt og egg i kostholdet					
Omsetningsavgift	1 477 000	1 364 000	1 364 000	-	0,0%
Totalt	2 219 936	1 998 000	1 385 000		
Bærekraft, miljø og klima					
Omsetningsavgift	1 016 000	1 497 000	1 497 000	-	0,0%
Totalt	1 015 151	1 565 000	1 501 000		
Ekstra FoU					
Omsetningsavgift	483 777	500 000	489 000	11 000	2,2%
Totalt	483 777	500 000	489 000		
Kommunikasjon, IT, økonomi					
Omsetningsavgift	8 715 000	8 348 000	7 868 000	480 000	5,7%
Totalt	11 104 847	9 894 000	9 937 000		
Dyrehelseportalen					
Omsetningsavgift	-	-	-		
Totalt	3 124 329	4 723 000	4 506 000		
Fagtjenesten for ull					
Omsetningsavgift	-	-	-		
Totalt	1 611 461	1 596 000	1 835 000		
SUM					
Omsetningsavgift	63 523 459	66 064 000	66 064 000	-	0,0%
Totalt	101 784 499	105 837 000	103 685 000	2 152 000	2,0%
Ekstrabevilgning ³⁾		1 400 000			
¹⁾ Endring av omsetningsavgift i forhold til budsjett 2019					
²⁾ Bortsett fra ekstra FoU-midler ligger alle OR-midlene til fjørfekjøtt og egg under denne posten					
³⁾ Ekstrabevilgning til sykdomsbekjempelse ved behov. Holdes utenfor rammen til Animalia					

Tabellen ovenfor viser tallene for budsjett og regnskap for faglige tiltak i 2019 fordelt på de ulike aktivitetene hos Animalia, samt en sammenlikning med regnskapet for 2018. Avvik i kroner og prosent mellom regnskap og budsjett går også frem av tabellen. Nesten all omsetningsavgift til fjørfekjøtt og egg er her ført under dyrehelse og -velferd. En mer detaljert spesifisering av bruken av midlene til fjørfekjøtt og egg finnes under avsnittet «Animalia – Regnskap for egg og fjørfekjøtt».

Posten FoU er for storfe, svin og sau/lam til prosjektet *Mosjon i drektigheten* i helsetjenesten for sau, utredning av konsekvensene av redusert kjøttforbruk og prosjektet *SvinA* (reduksjon av vitamin A i leverpostei). For fjørfe er beløpet benyttet til ekstra

kostnader i handlingsplanen mot *Campylobacter*, mens for egg er beløpet benyttet til diagnostikk av rød hønsemidd.

De løpende prosjekt- og driftsoppgavene er gjennomført som planlagt, og nye oppgaver er tatt hånd om. Samfunnstemaene bærekraft/miljø/klima, kosthold/ernæring/helse og dyrevelferd har vært høyt på agendaen og krevet mye ressurser både fra fag og kommunikasjon i 2019. Organisasjonen har blant annet jobbet aktivt med digitalisering av Animalia, implementering av ny strategiplan og fullføring av rutiner som følge av overgangen til eget aksjeselskap.

Kommentarer til de ulike fagområdene

For «kylling og kalkun» er prosjektinntektene noe høyere enn budsjettert, noe som skyldes tidsforskyvning i prosjektet *Kyllingscore*. Dette medførte også litt flere kostnader, spesielt på eksterne tjenester. Interne tjenester i Animalia gikk noe ned, på grunn av litt mindre IT-utvikling enn budsjettert. Finansieringen over omsetningsavgiften ble som budsjettert. Totalt ble det et resultat på 131 000 kroner som kommer fra salgsinntekter, det vil si kurs og etiske regnskap.

For «egg» ble inntektene litt lavere enn budsjettert. Personalkostnadene ble en del høyere enn budsjettert, i hovedsak på grunn av arbeid med etablering av dyrevelferdsprogram for verpehøner. Som en tilpasning til økte personalkostnader, ble det brukt noe mindre på kjøp av eksterne tjenester. Det er også brukt en del mindre på IT-utvikling. Totalt ble det et underskudd på 18 480 kroner, som dekkes av Animalia.

«Storfe, svin og sau/lam» hadde 2,3 mill. kroner lavere inntekter enn budsjettert. Dette skyldes tidsforskyvning av enkelte prosjektinntekter, samt en del lavere salgsinntekter. Den reduserte aktiviteten førte til tilsvarende lavere kostnader, slik at resultatet havnet tilnærmet på budsjett.

For «dyrehelse og dyrevelferd» er det benyttet betydelige ressurser til dyrevelferdsprogrammet for slaktegris, inkludert utvikling av fagsystemet Helsegris, som er tilpasset slaktegrisproduksjon. I følge Animalia brukes Helsegris nå som verktøy til dokumentasjon på oppfølging av god dyrehelse og -velferd i tilnærmet alle besetninger. Det er også brukt en del mer på innkjøp og drift av IKT, som gjelder utvikling av kurs innen dyrehelse- og dyrevelferd.

For «husdyrkontrollene» var kostnadene for Storfekjøttkontrollen, Sauekontrollen og Ingris noe lavere enn budsjettert.

For «mattrygghet» ble prosjekt- og salgsinntektene lavere enn budsjettert på grunn av avvik i gjennomføringen av enkelte prosjekter. Interne tjenester Animalia ble lavere enn budsjettert på grunn av mindre IT-utvikling enn planlagt. Eksterne tjenester er noe høyere enn budsjettert på grunn av økt kjøp av tjenester i et prosjekt.

For «råvare og foredling» var det noe økte kostnader i forbindelse med ny ligning for lengdemåling innen klassifisering. Det ble lavere inntekter på nedskjæring, på grunn av lavere volum og belastning av fraktkostnader. Redusert volum gav også noe lavere kostnader.

For «kjøtt og egg i kostholdet» var det et budsjettert utredningsprosjekt som ikke fikk finansiering, som førte til at prosjektinntektene ble lavere og eksterne utgifter redusert tilsvarende.

For «bærekraft, miljø og klima» var det ingen store avvik, regnskapet er litt lavere enn budsjett.

For «kommunikasjon, kurs og opplæring» ble kursinntektene høyere enn budsjett, og kostnadene noe lavere enn budsjett. Dette medførte at bruken av midler fra omsetningsavgiften ble lavere enn budsjett.

For «økonomi og IT» kom det inn kursinntekter som ikke var budsjettert. Bruken av midler fra omsetningsavgiften ble derfor lavere enn budsjettert.

Animalia – Regnskap for kjøtt

For 2019 ble det bevilget inntil 52,1 mill. kroner fra omsetningsavgiften på kjøtt til Animalia. Tabellen under viser et regnskap som viser at alle midlene er benyttet i året som har gått.

Budsjett og regnskap Animalia kjøtt 2019, samt regnskap for 2018 (i kroner)

Animalia kjøtt	2018	2019	2019	Avvik i kr ¹⁾	Avvik i % ¹⁾
	Regnskap	Budsjett	Regnskap		
Husdyrkontrollene	7 879 000	8 584 000	8 238 000	346 000	4,0%
Storfekjøttkontrollen	2 366 000	2 457 000	2 226 000	231 000	9,4%
Sauerkontrollen	1 765 000	1 116 000	1 061 000	55 000	4,9%
Ingris	3 748 000	5 011 000	4 951 000	60 000	1,2%
Dyrehelse og -velferd	14 642 000	14 694 000	14 846 000	-152 000	-1,0%
Husdyrfag	1 219 000	1 455 000	1 686 000	-231 000	-15,8%
Koorimp	877 000	935 000	935 000	0	0,0%
Ht storfe	2 737 000	2 726 000	2 726 000	0	0,0%
Ht sau	2 678 000	2 698 000	2 654 000	44 000	1,6%
Ht svin	5 613 000	5 122 000	5 177 000	-55 000	-1,0%
Dyrevelferd, transport og slakteri	1 518 000	1 758 000	1 668 000	90 000	5,1%
Mattrygghet	2 297 000	2 265 000	2 620 000	-355 000	-15,6%
Råvare og foredling	13 798 223	15 110 000	15 440 000	-330 000	-2,1%
Klassifisering	5 299 000	5 603 000	5 773 000	-170 000	-3,0%
Skjæring og analyse	4 670 223	5 893 000	6 053 000	-160 000	-2,7%
Prosess og produkt	3 829 000	3 614 000	3 614 000	0	0,0%
Kjøtt og egg i kostholdet	1 477 000	1 364 000	1 364 000	0	0,0%
Bærekraft, miljø og klima	1 016 000	1 497 000	1 497 000	0	0,0%
Ekstra FoU	283 777	300 000	289 000	11 000	3,6%
Kommunikasjon, IT, økonomi	8 715 000	8 348 000	7 868 000	480 000	5,7%
Kommunikasjon, kurs/opplæring	4 626 000	4 553 000	4 183 000	370 000	8,1%
Økonomi og IT	4 089 000	3 795 000	3 685 000	110 000	2,9%
Sum omsetningsavgift	50 108 000	52 162 000	52 162 000	0	0,0%

¹⁾ Endring i bruk av omsetningsavgift i forhold til budsjett 2019

I følge Animalia ble den omsetningsavgiftsfinansierte aktiviteten knyttet til storfe, svin og sau/lam gjennomført som forutsatt i handlingsplanen, og kostnadene ble som budsjettert. Noen av fagområdene har betydelige avvik fra budsjett, og Animalia forklarer det med omprioriteringer og endringer som er gjort gjennom året innenfor budsjett- og handlingsplanrammen.

Av aktivitet innenfor dyrehelse og dyrevelferd nevner Animalia utvikling og gjennomføring av dyrevelferdsprogrammet for gris, inkludert videreutvikling av fagsystemet HelseGris og omfattende produsent- og samfunnskontakt med bakgrunn i oppmerksomheten om svin og dyrevelferd. Det er gjennomført atten etiske regnskap ved slakterier for storfe, svin og småfe, og fire kurs for dyrebilsjåfører. Helsetjenesten for storfe har arbeidet med kontrollprogrammet mot virusjukdommene BRCV og BCoV, utvikling av

dyrevelferdsprogram for storfe, bransjeretningslinjer for trygg livdyrhandel med storfe, økt kompetanse om klauvhelse blant veterinærer, produsenter og klauvskjærere og bedre verktøy for registrering av klauvhelse. Helsetjenesten for sau har videreført arbeidet med leddbetennelse, munnskurv og oppdatert parasittrådgivning, samt begynt et arbeid om betydningen av mosjon for risikoen for fødselsvansker. Alle helsetjenestene har deltatt i utviklingen av produsentkurs om helse og smittevern som skal møte kravene i ny dyrehelseforskrift. Prosjektet *Boars* om immunkastrering av gris er fullført.

Innenfor de andre kjerneområdene nevnes videreutvikling av husdyrkontrollene, levering av data til *Klimasmart landbruk*, tilpasninger for mobil og forberedelser til mottak av klauvdata for Storfekjøttkontrollen og lansering av fôrplan/fôrregistrering i Sauekontrollen. I tillegg har tilpasninger til nye produsentnummer som følge av regionreformen tatt ressurser. I tillegg til løpende drift av klassifiseringsarbeidet har implementering av lengdemåling av storfe, utvikling og implementering av lengdemåling av rein, videreføring av prosjektet *MeatCrafter* for klassifisering av lam og oppstart av prosjekt om autofomklassifisering av svin stått sentralt. EU-prosjektet *Robutcher* ble etablert i 2019 med Animalia som en sentral aktør. Av andre store FoU-prosjekter nevnes *Enduring Growth* (kvalitetsavvik på skinke), *Hygenea*, *Listware*, *Meat 2.0*, *Smartfrys* og *Saken er biff*. Området *bærekraftig produksjon og kosthold* har arbeidet med riktig forståelse av forbrukstall og målepunkter for kjøttforbruk, bidrag i NNR2022-prosessen, og konsekvenser av store kostholdsendringer og redusert kjøttforbruk både som oppfølging av EAT-Lancet-rapporten og gjennom egen utredning.

Animalia har to avtaler om oppdrag fra Mattilsynet knyttet til fotråte. Arbeidet med dette skjer på oppdrag fra og er betalt av Mattilsynet.

Salgsinntektene endte på 33,6 mill. kroner, ca. 1,4 mill. kroner lavere enn budsjettet. Prosjektinntektene ble på ca. 4,2 mill. kroner, ca. 0,9 mill. kroner lavere enn budsjettet. Kostnadene til den omsetningsavgiftsfinansierte aktiviteten ble som budsjettet.

I tabellene nedenfor presenteres nøkkeltall for personal- og driftskostnader og aktiviteter for 2019.

Nøkkeltall kjøtt, i kroner

Poster - kjøtt	2018	2019	2019	Avvik i kr ¹⁾	Avvik i % ¹⁾
	Regnskap	Budsjett	Regnskap		
Personal og drift	61 243 096	63 400 000	63 234 000	166 000	0,2%
Aktivetskostnader	25 580 424	27 718 000	25 652 000	2 066 000	7,4%
Totale kostnader	86 823 520	91 118 000	88 886 000	2 232 000	2,4%
Annen inntekt	38 242 632	40 040 000	37 754 000	2 286 000	5,7%
Resultat	1 527 112	1 083 000	1 029 000	54 000	4,9%
Sum omsetningsavgift	50 108 000	52 161 000	52 161 000	0	0,0%

¹⁾ Endring i bruk av omsetningsavgift i forhold til budsjett 2019

Nøkkeltall kjøtt, i prosent

Nøkkeltall kjøtt	2019	2019
	Budsjett	Regnskap
Personal og drift	69,6 %	71,1 %
Aktiviteter	30,4 %	28,9 %
Totalt	100,0 %	100,0 %

Animalia – Regnskap for fjørfekjøtt og egg

Regnskapet viser at det er brukt 9,6 mill. kroner til faglige tiltak på fjørfekjøtt i 2019, og 4,3 mill. kroner på egg. På fjørfekjøtt er det som budsjettet, mens det for egg er et overforbruk

på 18 480 kroner.

Tabellene nedenfor gir en oversikt over regnskap og budsjett for fjørfekjøtt for 2019 og en sammenligning med regnskapet for 2018.

Budsjett og regnskap Animalia fjørfekjøtt 2019, samt regnskap for 2018 (i kroner)

Animalia fjørfekjøtt	2018	2019	2019	Avvik i kr ¹⁾	Avvik i % ¹⁾
	Regnskap	Budsjett	Regnskap		
Dyrehelse og -velferd	5 885 292	6 577 000	6 677 000	-100 000	-1,5%
Husdyrfag	700 000	700 000	700 000	0	0,0%
Ht fjørfe	4 985 292	5 677 000	5 777 000	-100 000	-1,7%
Dyrevelferd, transport og slakteri	300 000	300 000	300 000	0	0,0%
Mattrygghet	200 000	30 000	30 000	0	0,0%
Kjøtt og egg i kostholdet	324 060	272 000	272 000	0	0,0%
Bærekraft, miljø og klima	216 522	299 000	299 000	0	0,0%
Ekstra FoU	100 000	100 000	100 000	0	0,0%
Kommunikasjon, IT, økonomi	2 504 712	2 305 000	2 205 000	100 000	4,3%
Kommunikasjon, kurs/opplæring	1 650 000	1 600 000	1 600 000	0	0,0%
Økonomi og IT	854 712	705 000	605 000	100 000	14,1%
Sum omsetningsavgift	9 230 586	9 583 000	9 583 000	0	0,0%

¹⁾ Endring i bruk av omsetningsavgift i forhold til budsjett 2019

Nøkkeltall fjørfekjøtt, i kroner

Poster - fjørfekjøtt	2018	2019	2019	Avvik i kr ¹⁾	Avvik i % ¹⁾
	Regnskap	Budsjett	Regnskap		
Personal og drift	3 627 564	3 665 000	3 658 000	7 000	0,2
Aktivitetskostnader	7 143 744	6 687 000	6 789 000	-102 000	-1,5
Totale kostnader	10 771 308	10 352 000	10 447 000	-95 000	-0,9
Annen inntekt	1 833 709	800 000	995 000	-195 000	-24,4
Resultat	292 987	31 000	131 000	-100 000	-322,6
Omsetningsavgift	9 230 586	9 583 000	9 583 000	0	0,0

¹⁾ Endring i bruk av omsetningsavgift i forhold til budsjett 2019

Nøkkeltall fjørfekjøtt, i prosent

Nøkkeltall fjørfekjøtt	2019	2019
	Budsjett	Regnskap
Personal og drift	35,4 %	35,0 %
Aktiviteter	64,6 %	65,0 %
Totalt	100,0 %	100,0 %

Ifølge Animalia har arbeidet med dyrevelferdsspørsmål tatt mye ressurser i 2019. For kylling og kalkun nevnes blant annet oppfølging av dyrevelferdsprogram for slaktekylling og for kalkun og oppfølging av handlingsplanen for dyrehelse og -velferd. Det er gjennomført *etisk regnskap* ved fjørfeslakteriene og slaktekylling-rugeriene. Det er holdt båndkontrollkurs for fjørfeslakterier, plukkekurs og to fjørfetransportørkurs. Det er gjennomført et prosjekt om tiltak for å bedre hygien ved slakting av kylling og utviklet *hygienisk regnskap* for kyllingslakting. Prosjektet *Kyllingscore* er fullført som planlagt og resultatene har gitt grunnlag for videreutvikling av dyrevelferdsprogrammet. Fjørfenæringens handlingsplan mot resistente bakterier er gjennomført som forutsatt og med svært lav påvisning av resistens.

Tabellene nedenfor gir en oversikt over regnskap og budsjett for egg for 2019 og en sammenligning med regnskapet for 2018.

Budsjett og regnskap Animalia egg 2019, samt regnskap for 2018 (i kroner)

Animalia egg	2018	2019	2019	Avvik i kr ¹⁾	Avvik i % ¹⁾
	Regnskap	Budsjett	Regnskap		
Dyrehelse og -velferd	2 864 486	2 499 000	2 602 480	-103 480	-4,1%
Husdyrfag	100 000	100 000	100 000	0	0,0%
Ht fjørfe	2 764 486	2 399 000	2 502 480	-103 480	-4,3%
Råvare og foredling	60 000	20 000	20 000	0	0,0%
Prosess og produkt	60 000	20 000	20 000	0	0,0%
Kjøtt og egg i kostholdet	216 039	181 000	181 000	0	0,0%
Bærekraft, miljø og klima	144 348	199 000	199 000	0	0,0%
Ekstra FoU	100 000	100 000	100 000	0	0,0%
Kommunikasjon, IT, økonomi	800 000	1 320 000	1 235 000	85 000	6,4%
Kommunikasjon, kurs/opplæring	600 000	615 000	615 000	0	0,0%
Økonomi og IT	200 000	705 000	620 000	85 000	12,0%
Sum omsetningsavgift	4 184 873	4 319 000	4 337 480	-18 480	-0,4%

¹⁾ Endring i bruk av omsetningsavgift i forhold til budsjett 2019

Nøkkeltall egg, i kroner

Poster - egg	2018	2019	2019	Avvik i kr ¹⁾	Avvik i % ¹⁾
	Regnskap	Budsjett	Regnskap		
Personal og drift	1 888 189	1 650 000	1 980 000	-330 000	-20,0 %
Aktivitetskostnader	2 301 481	2 716 000	2 370 000	346 000	12,7 %
Totale kostnader	4 189 670	4 366 000	4 350 000	16 000	0,4 %
Annen inntekt	4 797	50 000	13 000	-37 000	-50 000
Resultat	0	3 000	-18 000	-21 000	-3 000
Omsetningsavgift	4 184 873	4 319 000	4 337 000	-18 000	-0,4 %

¹⁾ Endring i bruk av omsetningsavgift forhold til budsjett 2019

Nøkkeltall egg, i prosent

Nøkkeltall egg	2019	2019
	Budsjett	Regnskap
Personal og drift	37,8 %	45,5 %
Aktiviteter	62,2 %	54,5 %
Totalt	100,0 %	100,0 %

Animalia skriver at det for egg blant annet er jobbet med utvikling av et dyrevelferdsprogram for verpehøns og videreutvikling av Helsefjørfe som verktøy for oppfølging av verpehønebesetninger. Hønsemidd er et økende problem i eggproduksjonen. HT fjørfe har i 2019 fokusert på bedre oppslutning om middprogrammet, mer effektiv diagnostikk ved Veterinærinstituttet og gjennomføring av sanering i noen besetninger. Virussjukdommen IBD har krevd økende oppmerksomhet i 2019. I tillegg er det jobbet med løpende oppfølging med rådgivning og problemløsning for slakterier, eggpakkerier og besetninger. Animalia har i 2019 inngått avtale med KLF om å overta ansvaret for driften av KLFs effektivitetskontroller (egg og fjørfekjøtt) og ansvaret for rådgivning til produsenter som leverer egg til KLFs medlemsbedrifter. Dette arbeidet gjøres på oppdrag og finansieres av KLF.

For egg er det ingen store avvik fra budsjett, men det er som tidligere nevnt et lite overforbruk på 18 480 kroner.

Omdømmerelatert arbeid og fagformidling

Animalia skriver at det stadig kreves mer ressurser til omdømmesaker knyttet til dyrevelferd og dyrehelse, kosthold/ernæring/helse og bærekraft, miljø og klima. Mye av dette er beredskapsarbeid, der fag og kommunikasjon jobber tett sammen. Samarbeidet med OEK MatPrat er styrket vesentlig på dette området de siste årene. Animalia har deltatt i samfunnsdebatten, enten som talsmann eller med fagstoff og kommunikasjonsgrunnlag for varemottakerne. Animalia ser myndighetskontakt og intern koordinering i bransjen og hele landbruket som viktige elementer i dette arbeidet. De har sammen med OEK MatPrat gjennomført flere arrangementer under paraplyen *La oss snakke om kjøtt* blant annet under Arendalsuka og på Dyrskuen. Hensikten var å skape dialog rundt temaer knyttet til kjøtt og husdyrproduksjon.

Animalia skriver at fagformidling og omdømmearbeid er grundig analysert i forbindelse med strategiarbeidet. Det er utviklet modeller for målgruppesegmentering og omdømmearbeid. Digitalisering av fagformidling og tydeligere interessent-/kundeorientering er to hovedspor. Animalia har i 2019 hatt stor aktivitet med utvikling av e-læringskurs, både i egne prosjekter og på oppdrag for andre.

Støtte til forsøksvirksomhet, forskning og avlsarbeid – kjøtt

Utbetalt støtte til forsøksvirksomhet, forskning og avlsarbeid er som budsjettet. Posten diverse er for 2019 benyttet til prosjektene *Anthelminthic ResisTance in Sheep helminths*, *Pest Pig*, *LipidInflammaGenes*, *Bovipar*, *Vegmeat* og *Climate Smart Norwegian Sheep Production*. Ifølge Animalia er dette forskningsprosjekter som ikke var avklart på budsjetteringstidspunktet.

Tilskudd til forsøksvirksomhet, forskning og avlsarbeid	2018	2019	2019	Avvik i kr ¹⁾	Avvik i % ¹⁾
	Regnskap	Budsjett	Regnskap		
Norsk Sau og Geit	2 850 000	2 950 000	2 950 000	0	0,
TYR, ordinært avlsarbeid	3 925 000	4 050 000	4 050 000	0	0,
TYR, spesielle prosjekter	500 000	550 000	550 000	0	0,
Geno	2 790 000	2 790 000	2 790 000	0	0,
Norsvin, ordinært avlsarbeid	12 000 000	12 000 000	12 000 000	0	0,
Norsk Duroc, ordinært avlsarbeid	6 000 000	5 100 000	5 100 000	0	0,
Norsk Duroc, omstillings- og utviklingsprosjekter	500 000	0	0	0	0,
Scanpig/KLF	400 000	612 000	612 000	0	0,
Prosjekt optimalisert grovfôrproduksjon	50 000	0	0	0	0,
Prosjekt økt storfekjøttproduksjon på på norske ressurser	125 000	0	0	0	0,
Prosjekt føring av søyer	0	0	0	0	0,
Prosjekt resistensutvikling hos koksider hos sau	150 000	0	0	0	0,
Prosjekt vaksine mot flåttbåren parasitt hos sau	300 000	0	0	0	0,
Prosjekt Foods of Norway	100 000	100 000	100 000	0	0,
Prosjekt grisefine lunger	300 000	0	0	0	0,
Digital dermatitt - smittsom klauvbetennelse hos storfe	50 000	100 000	100 000	0	0,
NMBU prosjektet ARTIST (Anthelminthic ResisTance In Sheep)	558 000	0	42 000	-42 000	
STREPTKOKKEN - sustainability by tackling streptococcal infections	0	200 000	200 000	0	0,
Pest Pig - kongenital tremor hos spedgris	0	0	90 000	-90 000	
LipidInflammaGenes - effects of lipids on digestibility and inflammation	0	0	70 000	-70 000	
Bovipar - sustainable management of pasture parasites in cattle	0	0	340 000	-340 000	
Vegmeat - Norske landbruksprodukter til forebygging av tarmkreft	0	0	100 000	-100 000	
Climate Smart Norwegian Sheep Production	0	0	200 000	-200 000	
FUTGAZE - Towards a future for commom grazing	42 000	125 000	83 000	42 000	33,
Diverse/uforutsett	0	800 000	0	800 000	100,
Sum kvalitets- og avlsarbeid	30 640 000	29 377 000	29 377 000	0	0,

¹⁾ Endring i forhold til budsjett 2019

Landbruksdirektoratets vurdering

2019-budsjettene for faglige tiltak på kjøtt, egg og fjørfekjøtt ble vedtatt som en ramme. De fremlagte regnskapene viser at virksomheten har holdt seg innenfor vedtatte budsjetterammer, bortsett fra på egg der det har vært et lite overforbruk på 18 480 kroner. Aktivitetene i 2019 er også i samsvar med skisserte aktiviteter i budsjettene, med noen mindre avvik. Animalia og markedsregulator har ansvaret for å følge opp bevilgningene som går til de ulike virksomhetene.

Sammenliknet med budsjettet for 2019 viser Animalias totale regnskap et forbruk nært opp til budsjettet. Animalia har kommentert poster der det er avvik av betydning. Landbruksdirektoratet mener det er god overenstemmelse mellom regnskap og budsjett. Animalia kan vise til et driftsresultat for 2019 på 1 142 000 kroner. Animalia har ikke anledning til å bygge egenkapital ved bruk av omsetningsavgiftsmidler. Revisor har kontrollert prosjektrengskapet for Animalias bruk av tildelte omsetningsavgiftsmidler, og bekrefter at disse er benyttet som regnskapsført i alle sektorer.

Landbruksdirektoratet har ingen øvrige merknader og anbefaler at det fremlagte regnskapet godkjennes.

Saksnr.: 025/20	Sektor: Pelsskinn	Styre/råd: OR
Behandling: 16.04.2020	Tittel: Pelsskinn - Regnskap 2019 for faglige tiltak og opplysningsvirksomhet	Saksnr.: 18/75319-9

Beskrivelse

Norges Pelsdyrslag (NPA) har ved brev av 31. mars 2020 oversendt regnskap for faglige tiltak og opplysningsvirksomhet for pelsdyr i 2019. Regnskapet viser at det er brukt 2,0 mill. kroner fra fondet for omsetningsavgift på pelsdyrskinn til dette formålet.

Regnskapet ble godkjent av styret for NPA 31. mars 2020. Regnskapet er revisorattestert

Hjemmel

Retningslinjer om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet, §§ 2 og 3, fastsatt av Omsetningsrådet 22.10.2008, jf. lov av 1936-07-10 nr. 06 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror §11.

Forutsetninger

Vedlegg

Brev av 31. mars 2020 med regnskap 2019 for faglige tiltak og opplysningsvirksomhet.
Revisorbekreftelse av 9. mars 2020

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Regnskapet for anvendelse av midler til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet for pelsdyr i 2019 godkjennes, og følgende beløp utbetales til Norges Pelsdyrslag fra fondet for omsetningsavgift på pelsdyrskinn:

- 1 700 000 kroner for faglige tiltak og opplysningsvirksomhet
- 300 000 kroner til administrasjon

Pelsskinn - Regnskap 2019 for faglige tiltak og opplysningsvirksomhet

Norges Pelsdyrslag (NPA) har i brev av 31. mars 2020 oversendt regnskap for bruk av omsetningsavgift på pelsdyrskinn til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet i 2019, samt en kort beskrivelse av gjennomførte aktiviteter. Regnskapet ble godkjent av styret i NPA 31. mars 2020, og er attestert av revisor.

Omsetningsavgiften på pelsdyrskinn var for 2019 på 1,0 prosent av salgssummen, med en estimert inntekt til fondet på 2,0 mill. kroner. Budsjettet for bruk av midler fra fondet i 2019 ble vedtatt av Omsetningsrådet 7. desember 2019 med en ramme på 2,0 mill. kroner.

Skinnprisene for rev endte på 620 kroner per skinn, mot budsjettert 770 kroner. Det ble solgt 72 000 skinn mens anslaget i budsjettsøknaden for 2019 var på 90 000 skinn. Prisen på skinn av mink endte på 240 kroner per skinn, mot budsjettert 280 kroner. Det ble omsatt 485 000 skinn av mink. Anslaget var 460 000 skinn. Dette resulterte i en inntekt til fondet i 2019 på 1,62 mill. kroner, mot forventet 2,0 mill. kroner. Pr. 31. desember 2019 utgjorde fondet ca. 0,65 mill. kroner.

Aktiviteter/post	2018	2019	2019	2019	Avvik, kr ¹⁾	Avvik, %
	Regnskap	Budsjett	Regnskap	Totalt NPA		
Opplysningsarbeid	550 000	500 000	500 000	1 500 000	-	-
Faglig opplysning, produsent	600 000	500 000	500 000	700 000	-	0,1
Sykdomsbekjempelse og overvåkning	750 000	400 000	400 000	580 000	-	0,1
Dyrevelferd	450 000	300 000	300 000	560 000	-	0,1
Forskningsprosjekter	150 000	-	-	-	-	-
Sum markedsaktiviteter	2 500 000	1 700 000	1 700 000	3 340 000	-	0,1
Administrasjonsutg. NPA	300 000	300 000	300 000	1 550 000	-	0,1
Totalt NPA	2 800 000	2 000 000	2 000 000	4 890 000	-	0,1

¹⁾ Endring i forhold til budsjett 2019

Midlene ble i 2019 brukt til informasjonsarbeid overfor politikere og media, både gjennom direkte kontakt og generelt informasjonsarbeid.

Videre har midlene blitt brukt til faglige tiltak overfor produsentene. Det har vært gjennomført rådgivning og kurs med fokus på utvelgelse av avlsdyr og sikring av dyrevelferd. Det har også i 2019 blitt gjennomført flere lokale og en sentral skinnutstilling, inkludert faglige foredrag.

Med bakgrunn i råvare- og fôranalyse har det i 2019 blitt foretatt veiledning rettet mot fôrproduksjonsanleggene. Spesielt hygieniske forhold har blitt prioritert, og næringens representanter har samarbeidet med eksterne miljøer. I samarbeid med Mattilsynet har det omfattende arbeidet med å bekjempe virussykdommen plasmacytose hos mink blitt videreført. NPA blir involvert i de tilfeller dyr blir sendt til Veterinærinstituttet for diagnostisering.

Det har i 2019 blitt gjennomført medlemsmøter med fokus på blant annet dyrevelferdstiltak. Det har også blitt gjennomført FarmSert-revisjoner av NPAs egne ansatte. Sertifiseringsordningen er obligatorisk og systemets håndbok og kravstandard revideres årlig. Sommeren 2017 ble de første norske pelsdyrgårdene revidert etter det europeiske dyrevelferdsprogrammet WelFur. Revideringen utføres av norske og danske revisorer. Deltakelse er obligatorisk.

Regnskapet viser at NPA i 2019 har brukt i alt 3,34 mill. kroner på aktiviteter delfinansiert med midler fra fondet. Andel fondsmidler til disse aktivitetene er dermed 50,9 prosent i 2019, mot 46,4 prosent i 2018.

	2018	2019
Aktiviteter	Andel i %	Andel i %
Sum markedsaktiviteter	89,3	85,0
Administrasjonsutgifter NPA	10,7	15,0
SUM	100,0	100,0

Landbruksdirektoratets vurdering

Landbruksdirektoratets vurdering er at anvendelsen av midlene er i tråd med budsjettforutsetningene. Det var en inntektssvikt på i underkant av 0,4 million kroner sammenliknet med budsjett, som følge av lavere skinnpriser enn forventet, og færre solgte reveskinn. Det er likevel dekning i fondet for kostnadene knyttet til 2019-aktivitetene.

Landbruksdirektoratet anbefaler at regnskapet for faglige tiltak og opplysningsvirksomhet for pelsdyr i 2019 godkjennes, og at 2,0 mill. kroner utbetales til NPA fra fondet for omsetningsavgift på pelsdyrskinn.

Saksnr.: 026/20	Sektor: Grønt	Styre/råd: OR
Behandling: 16.04.2020	Tittel: Grønt - Oppgave og regnskap for administrasjonsgodtgjørelse til GrøntProdusentenes Samarbeidsråd for 2019	Saksnr.: 18/70429-10

Beskrivelse

GrøntProdusentenes Samarbeidsråd (GPS) avd. avsetningstiltak søker om godkjenning av regnskap for administrasjonsgodtgjørelse for 2019. Årsrapport og regnskap for administrasjonen er godkjent av styret i GPS 25.02.20. Regnskapet er revisorbekreftet og viser totale kostnader på 607 178 kroner. Dette medfører et underforbruk på 36 822 kroner i forhold til budsjett for 2019. Reduserte kostnader til innleid hjelp og til graveprøver i potet bidrar i hovedsak til underforbruket.

Hjemmel

Lov 1936-07-10 nr. 06 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 11

Forutsetninger**Vedlegg**

Årsrapport fra GPS for administrasjon av avsetningstiltak i 2019 datert 10.2.20.
Regnskap fra GPS for administrasjon av avsetningstiltak i 2019.
Revisorrappport fra Erfa Revisjon AS vedrørende regnskap for administrasjon av avsetningstiltak i 2019 datert 25.02.20

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Regnskapet for administrasjon av avsetningstiltak i hagebrukssektoren for 2019 på 607 178 kroner godkjennes, og beløpet utbetales til GrøntProdusentenes Samarbeidsråd fra fondet for omsetningsavgift hagebruk.

Grønt - Oppgave og regnskap for administrasjonsgodtgjørelse til GrøntProdusentenes Samarbeidsråd for 2019

Omsetningsrådet vedtok i møte 07.12.18 budsjett for administrasjonsgodtgjørelse for GrøntProdusentenes Samarbeidsråd – avsetningstiltak for 2019 (sak 111/18). Vedtaket lyder slik:

«1. Det godkjennes et budsjett på inntil 644 000 kroner for GrøntProdusentenes Samarbeidsråds administrasjon av avsetningstiltak for epler og poteter i 2019.

2. Omsetningsrådet gir Landbruksdirektoratet fullmakt til å godkjenne en mindre utvidelse av budsjettet med inntil 50 000 kroner dersom det skulle bli nødvendig å gjennomføre ekstraordinære avsetningstiltak som følge av store avlinger i 2019.»

GPS-Avsetningstiltak har i årsrapporten for 2019 gitt en samlet oversikt over arbeidet med administrering av avsetningstiltak i grøntsektoren. Arbeidet i meldingsåret har vært gjennomført etter den arbeidsplanen som styret i GPS og Omsetningsrådet tidligere har godkjent. GPS' årsrapport og regnskap for 2019 er godkjent av styret i GPS.

Avsetningstiltak epler

I årsrapporten står det at «Epleavlingen er den høgaste som er registrert etter 2008 med ei avling på ca. 9 000 tonn eple klasse 1». De siste fem årene har den gjennomsnittlige avlingen utgjort 6 984 tonn. Været i 2019 var vekslende gjennom sesongen, men generelt var det et år med gode vekstvilkår. GPS skriver videre i sin årsrapport: «Også dette året vart haustetida konsentrert, noko som er utfordrande både for produsentar og pakkeri. Likevel var epla meir lagringsdyktige i 2019 sammenlikna med 2018.»

Reguleringslagret mengde utgjorde 1 904 tonn. Det ble godkjent 476 tonn epler for levering til fabrikk. i årsrapporten står det videre: «Dette året var det spesielt parti med små eple som vart godkjent for fabrikklevering. Særleg i første del av sesongen viser det seg å vera ein god del posepakka importeples i butikkane.»

Avsetningstiltak poteter

Graveprøvene viste at det kunne forventes en avling som ville ligge 4,6 prosent lavere enn i 2018. Lagerbeholdningen per 1. november viste at kvantum var svært likt kvantumet i 2017 og 2018. I disse årene var det ikke behov for å reguleringslagring, og GPS vurderte at det heller ikke var behov for å regulere matpotet i 2019.

Budsjett og regnskap for 2019, samt regnskap for 2018. De to siste kolonnene viser avvik mellom budsjett og regnskap for 2019 i kroner og prosent.

	Regnskap 2018, kr	Budsjett 2019, kr	Regnskap 2019, kr	Avvik, kr	Avvik, %
Personal	234 801	251 000	280 664	-29 664	-11,8
Innleid hjelp – kontroller	12 448	35 000	9 091	25 909	74,0
Kontorhold	40 992	41 000	43 196	- 2 196	-5,4
Møter og kurs	0	25 000	0	25 000	100,0
Reiseutgifter	35 241	30 000	38 837	-8 837	-29,5
Prognosetjenester	239 130	262 000	235 390	26 610	10,2
Sum	562 612	644 000	607 178	36 822	5,7

GPS – avsetningstiltaks regnskap viser et underforbruk i forhold til budsjett for 2019 på 36 822 kroner. Reduserte kostnader til innleid hjelp og til prognosetjenester (graveprøver i potet) bidrar i hovedsak til underforbruket. Budsjettet til møter og kurs er ikke belastet i

det hele tatt i 2019 og bidrar således også til underforbruket.

Landbruksdirektoratets vurdering

Fabrikkleveransen av epler i 2019 (476 tonn) er den største leveransen siden 2008. Reguleringslagret kvantum av epler var også høyere i 2019 sammenlignet med de 10 siste årene (2009-2018). Det er ikke bedt om utvidelse av rammen jfr. budsjettvedtakets pkt 2.

Regnskapet for 2019 viser et underforbruk sammenliknet med budsjett for året. Etter Landbruksdirektoratets vurdering, er anvendelsen av midlene i tråd med budsjettforutsetningene. Landbruksdirektoratet foreslår at regnskapet for administrasjonsgodtgjørelsen for GPS for 2019 på 607 178 kroner godkjennes.

Saksnr.: 027/20	Sektor: Melk	Styre/råd: OR
Behandling: 16.04.2020	Tittel: Melk - Regnskap 2019 over Tines administrasjonsgodtgjørelse	Saksnr.: 18/75931-17

Beskrivelse

Tine SA søker om refusjon av kostnader ved administrasjon av markedsreguleringen i melkesektoren. Regnskapet viser et forbruk på totalt 9 265 830 kroner. Dette er 18 350 kroner over vedtatt budsjett for 2019. Det er ikke krav om revisorattestasjon.

I henhold til OR-sak 25/10 er budsjettet satt som øvre grense for administrasjonsgodtgjørelsen. Landbruksdirektoratet innstiller på at regnskapet for 2019 godkjennes, men at beløpet avkortes med 18 350 kroner i forhold til Tines søknad, og at Tine bevilges et beløp tilsvarende vedtatt budsjettramme for 2019.

Hjemmel

Forskrift 2008-10-22 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer § 3-3.

Forutsetninger**Vedlegg**

Brev fra Tine SA datert 16. mars 2020.

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Regnskapet over markedsregulators administrasjonskostnader for 2019 godkjennes, og 9 247 480 kroner utbetales til Tine SA fra fondet for omsetningsavgift på melk.

Melk - Regnskap 2019 over Tines administrasjonsgodtgjørelse

I brev av 16. mars 2020 søker Tine SA om godkjenning av sine kostnader til administreringen av markedsreguleringen av melk og melkeprodukter i 2019. Tine søker om administrasjonsgodtgjørelse på totalt 9 265 830 kroner. Det foreligger ikke revisorattestasjon, men det er heller ikke et krav i henhold til forskrift 2008-10-22 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer § 3-3.

Omsetningsrådet godkjente i møte 7. desember 2018, sak 112/18, et budsjett på 9 247 480 kroner til dekning av kostnadene ved administrering av markedsreguleringen av melk og melkeprodukter for 2019.

Tabellen nedenfor viser tallene for budsjett og regnskap 2019. I tillegg er regnskapet for 2018 satt opp til sammenligning.

Budsjett og regnskap Tine 2019, samt regnskap 2018

	Regnskap	Budsjett	Regnskap	Endring*	Endring*
	2018	2019	2019		prosent
<i>Totale kostnader</i>					
Personal	5 559 540	5 451 010	5 451 010	0	0,0
Drift	2 539 663	2 444 370	2 480 242	35 872	1,4
Styret	725 916	752 100	734 878	-17 222	-2,3
Reiser	100 000	100 000	100 000	0	0,0
Revisjon	189 280	200 000	199 700	-300	-0,1
Prognosearbeid, drift	300 000	300 000	300 000	0	0,0
Sum	9 414 399	9 247 480	9 265 830	18 350	0,2
<i>Nøkkeltall</i>					
Antall årsverk	6,2	5,9	5,9	0,0	0,0
Personalkostnader per årsverk	896 700	923 900	923 900	0,0	0,0
Driftskostnader per årsverk	409 623	414 300	420 380	6 080	1,5
Totale kostnader per årsverk	1 518 451	1 567 369	1 570 480	3 110	0,2
*Endring i forhold til budsjett 2019					

Regnskapet viser at Tine har brukt 18 350 kroner (0,2 prosent) mer enn budsjett i 2019, men 148 569 kroner mindre (1,6 prosent) sammenlignet med regnskapet for 2018.

Antall årsverk ble 5,9, som er tilsvarende budsjett. Dette er en reduksjon på 0,3 årsverk sammenlignet med 2018. I 2019 er lønnskostnadene per årsverk det samme som budsjettet, og 3,0 prosent høyere enn i 2018. Til sammenligning viser statistikk fra Statistisk Sentralbyrå en lønnsutvikling på 3,7 prosent fra 2018 til 2019.

Driftskostnadene ble 1,5 prosent høyere enn budsjettet, og viste et avvik på 35 872 kroner sammenlignet med budsjett. Driftskostnadene ble imidlertid redusert med 2,3 prosent sammenlignet med 2018. Driftskostnadene per årsverk er 6 080 kroner (1,5 prosent) høyere enn budsjett og 10 757 kroner (2,6 prosent) høyere per årsverk i forhold til regnskapet for 2018. Tine opplyser om at det først og fremst er kostnadene ved IKT som har vært større enn det som ble lagt til grunn i budsjettet.

Kostnadene til konsernstyret er redusert med vel 17 000 kroner sammenlignet med budsjett. Kostnadene har økt med 1,2 prosent i forhold til regnskapet for 2018.

Reisekostnadene er i samsvar med budsjett og uendret sammenlignet med 2018.

Kostnader til revisjon endte omtrent på nivå med budsjett. Sammenlignet med 2018 har revisjonskostnader økt med 5,5 prosent.

Kostnader til ordinære prognosetjenester var på 300 000 kroner i 2019, tilsvarende som i budsjettet og som året før.

Landbruksdirektoratets vurdering

Fra og med 2010 er budsjettet satt som øvre grense for administrasjonsgodtgjørelsen (jf. OR-sak 25/10). Regnskapet viser at Tine har anvendt 18 350 kroner mer enn budsjettrammen som ble vedtatt i Omsetningsrådet 7. desember 2018 (jf. OR-sak 112/18). Tine har anvendt totalt 9 265 830 kroner i administrasjonskostnader, noe som er 0,2 prosent mer enn budsjettet.

Landbruksdirektoratet innstiller på at regnskapet for 2019 godkjennes, men at beløpet avkortes med 18 350 kroner i forhold til Tines søknad, og at Tine bevilges et beløp tilsvarende vedtatt budsjettramme for 2019. Landbruksdirektoratet anbefaler at 9 247 480 kroner utbetales til Tine SA for administrasjonskostnader som markedsregulator i 2019. Godtgjørelsen utbetales fra fondet for omsetningsavgift på melk.

Saksnr.: 028/20	Sektor: Korn	Styre/råd: OR
Behandling: 16.04.2020	Tittel: Korn - Regnskap Norske Felleskjøps administrasjonskostnader 2019	Saksnr.: 18/76592-13

Beskrivelse

Norske Felleskjøp har lagt fram regnskap for administrering av markedsregulering i kornsektoren i 2019. Årsregnskapet viser et forbruk på 5 870 502 kroner, som er 366 498 kroner mindre enn budsjettet for 2019 vedtatt av Omsetningsrådet. Styret i Norske Felleskjøp har godkjent regnskapet 4. mars 2020. Det er ikke krav om revisorattest.

Hjemmel

Forskrift 2008-10-22 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetning av jordbruksvarer §3-3.

Forutsetninger**Vedlegg**

Brev fra Norske Felleskjøp 6. mars 2020 med kommentarer til vedlagte regnskap for 2019. Godkjent i styret for Norske Felleskjøp 4. mars 2020.

Møtebehandling

Vedrørende revisjon informerte Harald A. Lein om at det var ny revisor. Han antok derfor at dette var en overgang, og at kostnadene vil være på et normalt nivå fra i år.

Med dette ble saken enstemmig vedtatt i samsvar med innstilling.

Vedtak

Regnskap 2019 for Norske Felleskjøps kostnader til administrering av markedsregulering av korn godkjennes, og 5 870 502 kroner utbetales fra fondet for omsetningsavgift korn til Norske Felleskjøp.

Korn - Regnskap Norske Felleskjøps administrasjonskostnader 2019

I brev av 4. mars 2020 legger Norske Felleskjøp (NFK) fram regnskap for administrasjon av markedsregulering korn for 2019. Regnskapet er godkjent av styret i NFK 4. mars 2020.

Regnskapet viser en kostnad på 5 870 502 kroner, som medfører et underforbruk på 366 498 kroner i forhold til budsjett.

Personalkostnader

Regnskapet viser personalkostnader på 3 563 765 kroner som er 101 235 kroner, tilsvarende 2,8 prosent, lavere enn budsjettet. Underforbruket på personalkostnader skyldes pensjonsavtaler der kostnader ble belastet 2018 regnskapet.

Driftskostnader

Regnskapet viser driftskostnader på 1 748 568 kroner som er 58 568 kroner, tilsvarende 3,5 prosent, høyere enn budsjett. Overforbruket skyldes bla kostnader ved rekruttering av ny direktør og økt andel av husleie på grunn av flytting av to stillinger fra Norske Felleskjøp til Felleskjøpet Agri. Dette øker markedsreguleringens andel av felleskostnadene med 30 000 kroner. I 2019 er det også produsert en informasjonsbrosjyre om markedsordningen som er belastet med 18 000 kroner. Øvrige kostnader er under budsjett.

Styret

Regnskapet viser styrekostnader på 120 406 kroner som er tilsvarende et avvik på 129 594 kroner, tilsvarende 51,8 prosent, lavere enn budsjettet beløp. Kostnadene til styret avhenger av antall møter og reiseavstand for de enkelte medlemmene. Reduksjonen i 2019 er i hovedsak forårsaket av at antall styremøter har blitt redusert fra 9 til 7.

Reiser

Regnskapet viser reisekostnader på 42 443 kroner som er 45 557 kroner, tilsvarende 51,8 prosent, lavere enn budsjettet beløp. Reisekostnadene varierer mellom år, men reduksjonen i antall styremøter, samt at reiseutgiftene er periodisert er forklaringen på det lave forbruket.

Prognosetjenester

Regnskapet viser kostnader til prognosetjenester på 332 421 kroner, som er 176 595 kroner, tilsvarende 34,7 prosent, lavere enn budsjett. Underforbruket skyldes at en faktura på 170 000 kroner er blitt ført på 2020.

Revisjon

Regnskapet viser kostnader til revisjon på 69 200 kroner, som er 27 900 kroner, tilsvarende 79,7 prosent, høyere enn budsjett. Økningen i revisjonskostnadene er forårsaket av at nye revisorer i Felleskjøpet Agri har tatt over revisjonen.

	Regnskap godkjent av OR		Budsjett	Regnskap	Avvik*	Avvik prosent
	2018	2019	2019			
Kostnader						
Personal	3 536 502	3 665 000	3 563 764	-101 236	-2,8	
Drift	1 623 794	1 690 000	1 748 568	58 568	3,5	
Styret	237 609	250 000	120 406	-129 594	-51,8	
Reiser	95 860	88 000	42 443	-45 557	-51,8	
Prognosetjenester	502 358	509 000	332 421	-176 579	-34,7	
Revisjon	28 200	35 000	62 900	27 900	79,7	
Andre						
Sum	6 024 323	6 237 000	5 870 502	-366 498	-5,9	
Nøkkeltall						
Antall årsverk	2,8	2,8	2,8			
Utgifter personal per årsverk	1 263 036	1 308 929	1 272 773	-36 156	-2,8	
Utgifter drift per årsverk	579 926	603 571	624 489	20 917	3,5	
Totalt per årsverk	2 151 544	2 227 500	2 096 608	-130 892	-5,9	

Landbruksdirektoratets vurdering

Regnskapet for 2019 viser totale kostnader til administrasjon av markedsregulering i kornsektoren på 5 870 502 kroner. Dette medfører et underforbruk på 366 498 kroner i forhold til budsjettet. Det største avviket er begrunnet i lavere kostnader til styret og reiser. Revisjonskostnadene har økt fra 28 200 kroner i 2018 til 62 900 kroner i 2019.

Landbruksdirektoratet vil minne om at markedsregulator har ansvar for å gjennomføre markedsreguleringen slik at kostnadene blir lavest mulige. Begrunnelsen for endringen er kun at FK Agris revisor har tatt over revisjonen, og direktoratet vil derfor anbefalte at det bør innhentes pristilbud fra flere revisorer for revidering av 2020 regnskapet.

Landbruksdirektoratet anbefaler at regnskapet godkjennes.

Saksnr.: 029/20	Sektor: Kjøtt og egg	Styre/råd: OR
Behandling: 16.04.2020	Tittel: Kjøtt og egg - Regnskap for Norturas administrasjonsgodtgjørelse 2019	Saksnr.: 18/77289-7

Beskrivelse

Nortura SA har lagt frem regnskapet over administrasjonsgodtgjørelsen for kjøtt og egg for 2019. Regnskapet for kjøtt viser samlede kostnader på 13 497 251 kroner, 6,2 prosent under budsjett. Regnskapet for egg viser samlede kostnader på 4 655 639 kroner, som er 0,6 prosent over budsjett. Det er ikke krav om revisorattestasjon.

Hjemmel

Forskrift 2008-10-22 nr.1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer § 3-3.

Forutsetninger**Vedlegg**

Brev fra Nortura av 28. februar 2020

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

1. Regnskapet over Norturas kostnader for 2019 til administrasjon av markedsregulering av kjøtt godkjennes, og 13 497 251 kroner utbetales til Nortura SA fra fondet for omsetningsavgift på kjøtt.
2. Regnskapet over Norturas kostnader for 2019 til administrasjon av markedsregulering av egg godkjennes. Utbetalingen avgrenses til vedtatt budsjett, og 4 628 021 kroner utbetales til Nortura SA fra fondet for omsetningsavgift på egg.

Kjøtt og egg - Regnskap for Norturas administrasjonsgodtgjørelse 2019

I brev datert 28. februar 2020 oversendte Nortura regnskapet for administrasjonsgodtgjørelsen for 2019 på kjøtt og egg til godkjenning. I henhold til forskrift 2008-10-22 nr 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer § 3-3 er det ikke krav om revisorattestasjon av regnskapet.

Omsetningsrådet vedtok budsjettet for administrasjonsgodtgjørelsen 2019 i møtet 7. desember 2018, jf. sak 113/18. Budsjettet hadde ramme på inntil 14 396 555 kroner for kjøtt og 4 628 021 kroner for egg.

Administrasjonsgodtgjørelse kjøtt

For kjøtt viser regnskapet et samlet forbruk i 2019 på 13 497 251 kroner, 899 304 kroner under budsjett, som tilsvarer 6,2 prosent. I følge Nortura er regnskapets underforbruk i hovedsak knyttet til prosjekter, da enkelte prosjekt ikke ble gjennomført som følge av at Totalmarked måtte prioritere omlegging til nytt IT-system.

Budsjett og regnskap for 2019, samt regnskap for 2018

KJØTT	2018	2019	2019	Avvik (kr) ¹⁾	Avvik (%) ¹⁾
	Regnskap	Budsjett	Regnskap		
Lønn	7 319 911	7 808 624	7 720 624	88 000	1,1
Drift	3 473 852	4 705 789	3 906 859	798 930	17,0
Styret	1 166 451	1 239 872	1 198 246	41 626	3,3
Reiser	141 417	156 270	168 522	-12 252	-7,8
Revisjon	132 500	136 000	153 000	-17 000	-12,5
Andre kostnader	350 000	350 000	350 000	-	0,0
Sum	12 584 131	14 396 555	13 497 251	899 304	6,2
¹⁾ Endring i forhold til budsjett 2019					
Nøkkeltall					
Antall årsverk	8,5	8,5	8,5	-	0,0
Lønnskostnader per årsverk	862 079	919 635	909 271	10 364	1,1
Driftskostnader per årsverk	619 977	775 872	680 323	95 549	12,4
Totale kostnader per årsverk	1 482 056	1 695 507	1 589 594	105 913	6,2

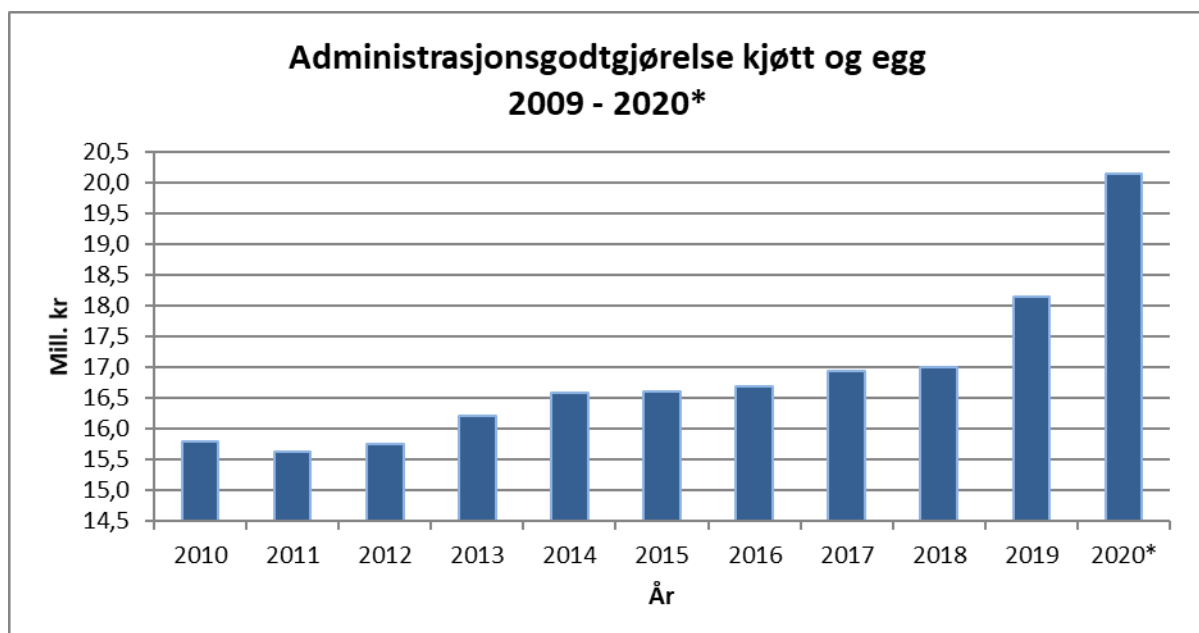
Administrasjonsgodtgjørelse egg

For egg viser administrasjonsgodtgjørelsen en kostnad på 4 655 639 kroner, som er 0,6 prosent over vedtatt budsjett. Driftskostnadene er 3,8 prosent, tilsvarende 42 858 kroner, høyere enn budsjett. Reisekostnadene er 34,4 prosent, tilsvarende 32 146 kroner, høyere enn budsjett. Det er disse postene som bidrar mest til overforbruket på 27 617 kroner.

Budsjett og regnskap for 2019, samt regnskap for 2018

EGG	2018	2019	2019	Avvik (kr) ¹⁾	Avvik (%) ¹⁾
	Regnskap	Budsjett	Regnskap		
Lønn	2 879 564	3 017 324	2 978 844	38 480	1,3
Drift	954 599	1 122 893	1 165 751	-42 858	-3,8
Styret	291 613	309 968	299 561	10 407	3,4
Reiser	140 190	93 836	125 982	-32 146	-34,3
Revisjon	81 000	84 000	85 500	-1 500	-1,8
Sum	4 346 966	4 628 021	4 655 638	-27 617	-0,6
¹⁾ Endring i forhold til budsjett 2019					
Nøkkeltall					
Antall årsverk	3,3	3,3	3,3	-	0,0
Lønnskostnader per årsverk	859 828	900 963	889 473	11 490	1,3
Driftskostnader per årsverk	438 161	480 949	500 685	-19 736	-4,1
Totale kostnader per årsverk	1 297 989	1 381 912	1 390 158	-8 246	-0,6

Utvikling i samlede administrasjonskostnader for kjøtt og egg for årene 2010-2020.
*Søylen for 2020 representerer vedtatt budsjett

Landbruksdirektoratets vurdering

Regnskapene for administrasjon av markedsregulering av kjøtt og egg viser i hovedsak godt samsvar mellom budsjett og regnskap totalt. Regnskapet viser at det for kjøtt er et underforbruk på 899 304 kroner, som er 6,2 prosent lavere enn budsjett. Hovedårsaken til underforbruket er at omlegging til nytt IT-system førte til at enkelte prosjekter måtte ikke ble gjennomført som planlagt. På egg er det et lite overforbruk på 27 617 kroner, som er 0,6 prosent høyere enn budsjett. Landbruksdirektoratet har ingen merknader til de fremlagte regnskapene.

Markedsregulator skal i prinsippet få dekket kostnadene som administrasjon av markedsreguleringen medfører. I møtet 26. mars 2010 satte imidlertid Omsetningsrådet følgende forutsetning for behandling av regnskapene for administrasjonsgodtgjørelse:

"Omsetningsrådet legger til grunn at når regnskapet fra og med 2010 legges frem til

godkjenning, er budsjettet øvre grense for godtgjørelsen." I budsjettvedtakene er dette presisert med ordet inntil før beløpet.

På grunnlag av dette anbefaler Landbruksdirektoratet at administrasjonsgodtgjørelsen for kjøtt utbetales i samsvar med fremlagt regnskap, mens administrasjonsgodtgjørelsen for egg avgrenses til utbetaling etter budsjett.

Saksnr.: 030/20	Sektor: Melk	Styre/råd: OR
Behandling: 16.04.2020	Tittel: Melk - Regnskap 2019 - Kompensasjon for reguleringskapasitet	Saksnr.: 19/13904-7

Beskrivelse

Tine søker om kompensasjon for markedsregulators kostnader ved å ha nødvendig kapasitet til å oppfylle reguleringsansvaret som følger av forsynings- og mottaksplikten i 2019. Tine SA oversender revisorattestert grunnlag for beregninger av kompensasjonen. Tine søker om en nettokompensasjon på 75,7 mill. kroner.

Landbruksdirektoratet har beregnet kompensasjonen skjønnsmessig til 42,4 mill. kroner ved å foreta en indeksjustering av kompensasjonen for 2019.

Hjemmel

Retningslinjer for markedsregulering av melk og melkeprodukter § 6 fastsatt av Omsetningsrådet 1. desember 2009 med hjemmel i forskrift 2008-10-22 nr. 1 136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer § 7-1.

Nærmere bestemmelser om godtgjørelse av markedsregulators reguleringskapasitet i melkesektoren, fastsatt av Omsetningsrådet 1. desember 2004

Forutsetninger

Vedlegg

Brev fra Tine SA av 12. februar 2020

Revisorattest av 28. februar 2020

Forslag til vedtak

Oppgave over grunnlag for beregning av kompensasjon for reguleringskapasitet for 2019 godkjennes. Godtgjørelsen fastsettes skjønnsmessig til 42 400 000 kroner, og utbetales til Tine SA fra fondet for omsetningsavgift på melk.

Møtebehandling

Etter diskusjon ble det fremmet forslag om å utsette saken. Sekretariatet informerte om at kostnaden da ikke blir med i regnskapet for 2019.

Med dette ble det enstemmig vedtatt at saken utsettes.

Vedtak

Saken utsettes.

Melk - Regnskap 2019 - Kompensasjon for reguleringskapasitet

I henhold til § 6 i retningslinjer for markedsregulering av melk og melkeprodukter kan markedsregulator ytes en godtgjørelse for kostnader ved å ha nødvendig kapasitet til å oppfylle reguleringsansvaret som følger av forsynings- og mottaksplikten. Godtgjørelsen knyttes til kostnader ved ubenyttet kapasitet som ikke er dekket på annen måte. Det er fastsatt nærmere bestemmelser som gjelder markedsregulators reguleringskapasitet i melkesektoren, jf. vedtak i Omsetningsrådet 1. desember 2004.

Tine SA søker i brev av 12. februar 2020 om godtgjørelse for kostnader knyttet til reguleringskapasitet. Tallgrunnlaget fra Tine er revidert av revisor. Tine har beregnet nettokompensasjonen til 75,7 mill. kroner ved å benytte beregningsmetoden fra 2012. De søker om å få dekket dette beløpet.

Beregningsgrunnlag og beregning

I det følgende redegjøres det for de ulike faktorene som dimensjonerer reguleringskapasiteten. Beregningene er gjort etter samme metode som etter 2012. Små avvik i utregningene kan forekomme, fordi det er benyttet flere desimaler i utregningen.

1 Melkevolum

I beregningen for 2019 legger en til grunn forskjellen i disponibel melk til faste produkter i måneden med mest melk (mai med 70,6 mill. liter) og gjennomsnittlig månedlig melkevolum benyttet til faste produkter (55,5 mill. liter). Av forskjellen på 15,1 mill. liter legger en for 2019 til grunn at 2/3 skyldes variasjoner knyttet til markedsreguleringen, jf. sak 27/13 behandlet av OR 12. april 2013. Dette gir et månedlig reguleringsvolum på 10,0 mill. liter, som utgjør 15,3 prosent av markedsregulators totale reguleringskapasitet for faste produkter.

2 Regnskapstall for Tine SA 2019

For å beregne kapitalbindingen tas det utgangspunkt i varige driftsmidler i Tine SA, fratrukket varige driftsmidler i Tine Råvare. Varige driftsmidler i Tine SA, eksklusiv Tine Råvare, var 7 696 mill. kroner i 2019.

De gjenstående driftsmidlene fordeles på produksjon av faste, flytende og ikke melkebaserte produkter etter følgende fordelingsnøkkel utarbeidet av NILF/ECON:

Fordelingsnøkkel

Produksjon av faste produkter	51 %
Produksjon av flytende produkter	41 %
Produksjon av ikke-melkebaserte produkter	8 %

Det er kun kapital bundet i varige driftsmidler til produksjon av faste produkter som kan benyttes til produksjon av reguleringsprodukter, det vil si 51 prosent. Av kapital knyttet til faste produkter utgjør reguleringskapasiteten 15,3 prosent for 2019, jf. punkt 1 over.

I modellen opereres det med at Tine kun har 86 prosent kapasitetsutnyttelse. Kapitalen knyttet til ledig reguleringskapasitet blir derfor korrigert for en kapasitetsutnyttelse på 86 prosent. Kapitalbindingen blir etter denne korrigeringen 516,8 mill. kroner.

3 Avkastningskrav

Avkastningskravet på egenkapitalen settes lik avkastningen på 3 års statsobligasjoner (1,23

%). Denne satsen er gjennomsnittlig for 12 mnd. i 2019. Tines lånerente antas å være lik NIBOR 6 mnd. (1,70 prosent+ 0,3 prosent) pluss 1 prosent lånemargin.

I beregningen benyttes bokført andel egenkapital (47,4 prosent for 2019). Dette gir et avkastningskrav på totalkapitalen på 2,16 prosent.

4 Kapitalkostnader og avskrivninger

Kapitalkostnadene (11,2 mill. kroner) beregnes ved å multiplisere kapitalvolumet knyttet til reguleringskapasiteten med avkastningskravet. Avskrivningene antas å følge en annuitetsprofil med 12 års avskrivning av driftsmidlene. Annuiteten beregnes ut fra avkastningskravet, avskrivningstiden og verdien av reguleringskapasiteten.

Kapitalkostnaden trekkes fra annuiteten slik at en sitter igjen med den delen av annuiteten som er avskrivninger (38,2 mill. kroner).

5 Vedlikeholdskostnader

Tine SAs samlede vedlikeholdskostnader (437,0 mill. kroner i 2019) antas å fordele seg likt på alle varige driftsmidler. Vedlikeholdskostnadene som tilfaller reguleringskapasiteten fordeles da ut fra den andelen som reguleringskapasiteten utgjør av Tines totale varige driftsmidler (6,3 prosent i 2019). Dette fører til at Tine skal ha kompensasjon for 27,6 mill. kroner i vedlikeholdskostnader.

6 Korreksjon for kompensasjon gitt ved løpende regulering

Tine får godtgjørelse for en del kostnader knyttet til reguleringskapasitet ved at det ligger et kapitalelement i de satsene som benyttes til å beregne kompensasjonen for de ordinære reguleringstiltak som Tine gjennomfører etter retningslinjer for markedsregulering av melk og melkeprodukter. Dette dreier seg om kapital knyttet til kompensasjon for reguleringslager og skummetmelkpulver solgt som fôr i 2019. Disse kapitalelementene skal trekkes fra brutto kompensasjon. For 2019 er disse kostnadene beregnet til 1 561 852 kroner.

Total reguleringskapasitet

Tabellen nedenfor viser et sammendrag av beregningene som er presentert ovenfor. Små avvik i utregningene kan forekomme, fordi det er benyttet flere desimaler i utregningen.

Beregning av kompensasjon for reguleringskapasitet i 2019

	millioner liter	millioner kroner
Maksimalt kapasitetsbehov faste produkter i Tine (desember)	70,6	
- Gjennomsnittlig månedlig kapasitetsbehov faste produkter	55,5	
Differanse per måned	15,1	
Hvorav reguleringskapasitet som markedsregulator (2/3) ¹	10,0	
Varige driftsmidler eksklusiv Tine Råvare		7 696
Kapitalbinding korrigeret for kapasitetsutnyttelse (Tine=86%) ²		516,8
Avkastning på totalkapitalen		2,16 %
Kapitalkostnad		11,2
Avskrivninger		38,2
Vedlikeholdskostnader reguleringskapasitet		27,6
Brutto kompensasjon for kapasitetskostnader		76,9
Kompensasjon gitt ved løpende regulering		1,6
Nettokompensasjon for kapasitetskostnader		75,4
¹ Utgjør 15,4 prosent av markedsregulators kapasitet for faste produkter		
² Varige driftsmidler eks. Tine Råvare * 0,51 * 0,153 * 0,86		

Landbruksdirektoratets beregning er 0,3 mill. kroner lavere enn beløpet Tine søker om. Dette skyldes at Landbruksdirektoratet har lagt til grunn en fordeling av volum gjennomsnittlig månedlig kapasitetsbehov for faste produkter med 2/3 for regulator og 1/3 for Tine som aktør, mens Tine har benyttet henholdsvis 0,67 for regulator og 0,33 for Tine som aktør. Landbruksdirektoratets beregning gir reguleringskapasitet på 15,31 prosent for faste produkter, mens Tines beregning gir 15,38 prosent. Dette medfører et lavere beregnet beløp enn Tines beregning viser.

Landbruksdirektoratet vurdering

Med bakgrunn i beregningene basert på samme metode som ble brukt ved fastsettelsen av kompensasjonen for 2012, har Tine beregnet kompensasjonen til 75,7 mill. kroner. Landbruksdirektoratets beregning viser 75,4 mill. kroner, og differansen skyldes at Tine har rundet av 2/3 til 0,67. Beregningen er i tråd med Omsetningsrådets behandling av kompensasjonen for 2012. I 2018 ga tilsvarende beregning en kompensasjon på henholdsvis 53,5 mill. kroner. De siste årene har imidlertid kompensasjonen blitt fastsatt på skjønsmessig grunnlag. Tabellen nedenfor viser kompensasjonens størrelse de siste fem årene.

	2014	2015	2016	2017	2018
Netto kom. for kapasitetskostnader, mill. kr	39,1	39,5	39,80	40,50	41,4

Landbruksdirektoratet mener kompensasjonen for reguleringskapasitet for 2019 også bør fastsettes skjønsmessig, siden beregningene viser en betydelig økning i kompensasjonens størrelse i forhold til foregående år. I henhold til nærmere retningslinjer om godtgjørelse av markedsregulators reguleringskapasitet i melkesektoren, punkt 4 kan godtgjørelsen reduseres i forhold til hva beregningene viser hvis særlige forhold tilsier det. Beløpet Tine søker kompensert for 2019 innebærer en økning på vel 34 mill. kroner fra 2018, dvs. en økning på over 80 prosent siden 2018. Landbruksdirektoratet mener denne økningen er for høy og foreslår å indeksregulere fjorårets kompensasjon.

Vi legger til grunn en prisjustering for 2019 på 2,3 prosent, som er veksten i BNP (kilde: <https://www.ssb.no/nasjonalregnskap-og-konjunkturer/statistikker/knr/maaned>) for Fastlands-Norge i 2019. En indeksjustering av fjorårets beløp gir en kompensasjon for 2019 på 42,4 mill. kroner. Landbruksdirektoratet innstiller på dette beløpet.

Saksnr.: 031/20	Sektor: Egg	Styre/råd: OR
Behandling: 16.04.2020	Tittel: Egg - Regnskap frivillig førtidsslakting av verpehøner 2019	Saksnr.: 18/62789-6

Beskrivelse

Nortura legger frem regnskapet for frivillig førtidsslakting av verpehøner i 2019. Tiltaket ble forhåndsgodkjent av Omsetningsrådet 1. november 2018, sak 87/18. Av et maksimaluttak på 1 000 tonn egg gjennom førtidsslakting, er 737 tonn benyttet. Regnskapet viser at kostnader forbundet med tiltaket er 6 189 884 kroner, og Nortura ber Omsetningsrådet om at denne summen bevilges av midler fra omsetningsavgiften på egg. Regnskapet er revisorattestert.

Hjemmel

Retningslinjer for markedsregulering av egg § 2, fastsatt av Omsetningsrådet 29. mars 2012 med hjemmel i forskrift 2008-10-22 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer § 7-1.

Forutsetninger

Vedlegg

Brev fra Nortura av 8. januar 2020

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Regnskapet for frivillig førtidsslakting av verpehøner i 2019 godkjennes, og 6 189 884 kroner utbetales til Nortura SA fra fondet for omsetningsavgift på egg, som kompensasjon for stans av en produksjon tilsvarende 736 891 kg egg.

Egg - Regnskap frivillig førtidsslakting av verpehøner 2019

Nortura legger i brev av 8. januar 2020 frem regnskap for frivillig førtidsslakting av verpehøner i 2019. Brevet inneholder også revisorattesten av regnskapet, samt underlag med oversikt over alle de utførte førtidsslaktingene.

I møtet 1. november 2018, sak 87/18, vedtok Omsetningsrådet førtidsslakting av verpehøner for å redusere eggproduksjonen med inntil 1 000 tonn egg i 2019. Vedtaket ble basert på markedsregulators prognose for 2019, som i september 2018 tilsa et overskudd på 800 tonn egg. I møtet 1. november 2018 ble rådets medlemmer gjort oppmerksom på at markedsregulator per november 2018 antydte at overskuddet av egg i 2019 kunne bli 1 800 tonn. Da denne vurderingen kom etter sakspapirene var sendt ut, ble ikke dette tatt høyde for i vedtaket.

Vedtaket inneholder en rekke vilkår for gjennomføring av tiltaket. Kompensasjonen for produsenter som deltar i ordningen ble fastsatt som en sats innenfor intervallet fra 7,50 kroner til 8,50 kroner per kg tapt eggleveranse i ukene fra slaktetidspunktet og frem til ordinær slaktealder.

Omfanget av førtidsslakting i 2019

	Uttak (kg)	Sats (kr per kg egg)	Utbetalt kompensasjon (kr)
Nortura SA produsenter	575 410	8,40	4 833 461
Øvrige private produsenter	161 481	8,40	1 356 424
Sum	736 891		6 189 884

Kompensasjonen er regnet ut etter følgende formel:

$$\text{Kompensasjon} = (\text{kg egg siste 6 uker})/6 * (\text{uker med kompensasjon}) * \text{sats}$$

Kompensasjonssatsen som er benyttet er 8,40 kroner per kg, som er rett under maksimal sats på 8,50 kroner per kg. Tiltaket har foregått i perioden uke 2145. De totale kostnadene ved førtidsslaktingen var på 6 189 884 kroner. Eggproduksjonen ble redusert med 736 891 kg, som er godt innenfor Omsetningsrådets vedtak på inntil 1 000 tonn.

Landbruksdirektoratets vurdering

Landbruksdirektoratet konstaterer at kompensasjon for førtidsslakting av verpehøner er utbetalt i tråd med Omsetningsrådets vedtak, og at regnskapet er kontrollert av revisor.

I vedtaket under vilkårenes punkt 7 står det at Rådet for frivillig førtidsslakting «skal avgi rapport om bruk av ordningen til Landbruksdirektoratet. Rapporten skal inneholde en fordeling av antall kilo egg tatt ut hos hver enkelt produsent.» Landbruksdirektoratet bekrefter at denne er mottatt og at den viser detaljert informasjon for hver enkelt produsent som har deltatt i ordningen.

Landbruksdirektoratet innstiller derfor på at regnskapet for førtidsslakting av verpehøner i 2019 godkjennes.

Saksnr.: 032/20	Sektor: Kjøtt	Styre/råd: OR
Behandling: 16.04.2020	Tittel: Kjøtt - Regnskap for salg av sauekjøtt til dyrefôr i 2019	Saksnr.: 18/38669-19

Beskrivelse

I møtet 23. august 2018, jf. sak 72/18, vedtok Omsetningsrådet at Nortura kunne omsette inntil 1 000 tonn sauekjøtt til pelsdyrfôr. Kostnadene skulle belastes fondet for omsetningsavgift på kjøtt, med en sats på inntil kr 25,75 per kg. Det var ingen tidsbegrensing tilknyttet vedtaket.

I møtet 21. mars 2019, jf. sak 19/19, godkjente Omsetningsrådet regnskapet for salg av sauekjøtt til dyrefôr i 2018. Regnskapet viste at det i 2018 ble solgt 302 715 kg sauekjøtt til dyrefôr. Nortura ble kompensert kr 23,34 per kg sauekjøtt, totalt 7 066 231 kroner.

Nortura har nå levert regnskap som viser at de i 2019 har solgt 12 767 kg sauekjøtt til dyrefôr. De søker om en kompensasjon for salget på kr 20,78 per kg, totalt 265 321 kroner. Regnskapet er kontrollert av revisor.

Hjemmel

Retningslinjer for markedsregulering av kjøtt § 2, fastsatt av Omsetningsrådet 31. mars 2011 med hjemmel i forskrift 2008-10-22 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer § 7-1.

Forutsetninger

Vedlegg

Regnskap fra Nortura datert 24. januar 2020

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Regnskapet for sauekjøtt til dyrefôr i 2019 godkjennes, og 265 321 kroner utbetales til Nortura fra fondet for omsetningsavgift på kjøtt.

Kjøtt - Regnskap for salg av sauekjøtt til dyrefôr i 2019

I møtet 23. august 2018, jf. sak 72/18, vedtok Omsetningsrådet at Nortura kunne omsette inntil 1 000 tonn sauekjøtt til pelsdyrfôr. Kostnadene skulle belastes fondet for omsetningsavgift kjøtt, med en sats på inntil kr 25,75 per kg. Det var ingen tidsbegrensing tilknyttet vedtaket.

I møtet 21. mars 2019, jf. sak 19/19, godkjente Omsetningsrådet regnskapet for sauekjøtt til dyrefôr i 2018. Regnskapet viste at det i 2018 ble solgt 302 715 kg sauekjøtt til dyrefôr. Nortura ble kompensert kr 23,34 per kg sauekjøtt, totalt 7 066 231 kroner.

Nortura har levert regnskap datert 24. januar 2020 som viser at de i 2019 har solgt 12 767 kg sauekjøtt til dyrefôr. Regnskapet viser at hele kvantumet har blitt solgt til en pris på kr 2,50 per kg. Nortura søker om en kompensasjon for salget på kr 20,78 per kg, totalt 265 321 kroner.

Regnskapet er kontrollert av revisor. De har kontrollert at innrapportert beløp stemmer med kompensasjonen Nortura søker om. Videre har de kontrollert at mengden solgt kjøtt er lavere enn 1 000 tonn. De har også kontrollert at kompensasjonen ikke overstiger kr 25,75 per kg.

Landbruksdirektoratets vurdering

Regnskapet for sauekjøtt til dyrefôr i 2019 og regnskapet for 2018 godkjent i Omsetningsrådets møte 21. mars 2019 viser at mengde omsatt sauekjøtt er mindre enn vedtatt kvantum på 1 000 tonn, til en kostnad lavere enn kr 25,75 per kg.

Landbruksdirektoratet innstiller derfor på at regnskapet på 265 321 kroner for salg av 12 767 kg sauekjøtt til dyrefôr godkjennes.

Saksnr.: 033/20	Sektor: Kjøtt	Styre/råd: OR
Behandling: 16.04.2020	Tittel: Kjøtt - Regnskap for salg av sau til veldedige formål i 2019	Saksnr.: 18/38669-20

Beskrivelse

I møtet 23. august 2018, jf. sak 72/18, vedtok Omsetningsrådet at Nortura kan omsette inntil 10 tonn sauekjøtt til veldedig formål. Kostnadene skulle belastes fondet for omsetningsavgift på kjøtt, med en sats på inntil kr 34,73 per kg. Det var ingen tidsbegrensning tilknyttet vedtaket.

Nortura har nå levert regnskap som viser at de i 2019 solgte 4 730 kg sauekjøtt til veldedig formål. De søker om en kompensasjon for salget på kr 30,18 per kg, totalt 142 743 kroner. Regnskapet er kontrollert av revisor.

Hjemmel

Retningslinjer for markedsregulering av kjøtt § 2, fastsatt av Omsetningsrådet 31. mars 2011 med hjemmel i forskrift 2008-10-22 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer § 7-1.

Forutsetninger

Vedlegg

Regnskap fra Nortura datert 24. januar 2020

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Regnskapet for salg av sauekjøtt til veldedig formål i 2019 godkjennes, og 142 743 kroner utbetales til Nortura fra fondet for omsetningsavgift på kjøtt.

Kjøtt - Regnskap for salg av sau til veldedige formål i 2019

I møtet 23. august 2018, jf. sak 72/18, vedtok Omsetningsrådet at Nortura kan omsette inntil 10 tonn sauekjøtt til veldedig formål. Kostnadene skulle belastes fondet for omsetningsavgift på kjøtt, med en sats på inntil kr 34,73 per kg. Det var ingen tidsbegrensning tilknyttet vedtaket.

Ordningen ble ikke benyttet i 2018.

Nortura har nå levert regnskap som viser at de i 2019 omsatte 4 730 kg sauekjøtt til veldedig formål. De søker om en kompensasjon på kr 30,18 per kg, totalt 142 743 kroner. Kompensasjonen tilsvarende engrosprisen som også er oppført i regnskapet.

Regnskapet er kontrollert av revisor. De har kontrollert at innrapportert beløp stemmer med kompensasjonen Nortura søker om. Videre har de kontrollert at mengden omsatt kjøtt er mindre enn 10 tonn. De har også kontrollert at kompensasjonen ikke overgår kr 34,73 per kg.

Landbruksdirektoratets vurdering

Regnskapet for sauekjøtt til veldedig formål i 2019 viser at mengde omsatt sauekjøtt er mindre enn vedtatt kvantum på 10 tonn, og til en kostnad lavere enn kr 34,73 per kg.

Landbruksdirektoratet innstiller derfor på at regnskapet på 142 743 kroner for 4 730 kg sauekjøtt omsatt til veldedig formål godkjennes.

Saksnr.: 034/20	Sektor: Kjøtt, egg og fjørfekjøtt	Styre/råd: OR
Behandling: 16.04.2020	Tittel: Kjøtt - Omgjøringsbegjæring fra TYR	Saksnr.: 19/61048-11

Beskrivelse

Omsetningsrådet bevilget i vedtak av 13. desember 2019, sak 116/19, budsjett for bruk av omsetningsmidler til faglige tiltak i 2020. TYR var blant søkerne som mottok midler i henhold til vedtaket, men fikk ikke hele beløpet de søkte om. TYR har bedt om en ny vurdering av sin søknad.

Hjemmel

Retningslinjer om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet § 2 pkt. 3.
Lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) § 35.

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Omsetningsrådet omgjør ikke sitt vedtak av 13. desember 2019 i sak 116/19.

Kjøtt - Omgjøringsbegjæring fra TYR

Sakens bakgrunn

Omsetningsrådets bevilget i vedtak av 13. desember 2019, sak 116/19, 30 777 000 kroner til forsøksvirksomhet, forskning og avlsarbeid, jf. retningslinjer om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet § 2 pkt. 3. Av dette beløpet ble 4 745 000 kroner bevilget til avlsarbeid i TYR. Dette er en økning i støtte på 145 000 kroner, tilsvarende 3,2 prosent, fra året før. Søknaden fra TYR var imidlertid på 9 790 000 kroner.

I e-post av 10. januar 2020 ba TYR om at deres søknad om midler vurderes på nytt. Landbruksdirektoratet tolker henvendelsen som en anmodning om omgjøring etter forvaltningsloven § 35.

Budsjett for bruk av omsetningsmidler til faglige tiltak vedtas av Omsetningsrådet etter forslag fra produsentorganisasjonene, jf. retningslinjens § 3. Bakgrunnen for fordelingen er søknad fra organisasjonene som ønsker midler over omsetningsavgiften. I praksis behandles søknadene i første omgang av Animalia. Animalia legger frem forslag for styret i Animalia og deretter for Norturas konsernstyre.

Landbruksdirektoratet ba i brev av 4. februar 2020 Animalia om å gi en uttalelse i saken, basert på TYRs anførsler. Vi mottok svar fra Animalia 25. februar 2020.

Videre ga direktoratet i brev til TYR av 5. februar 2020 foreløpig svar i saken, jf. forvaltningsloven § 11a tredje ledd.

TYRs anmodning om omgjøring

E-posten fra TYR av 10. januar 2020 er adressert til Animalia, Nortura, KLF, Norges Bondelag, Norsk Bonde- og Småbrukarlag, i tillegg til Omsetningsrådet.

I e-posten viser TYR til at avlsorganisasjonen har en lang historie med statlig godkjent avlsarbeid. I arbeidet har TYR blant annet som mål å avle frem storfe med god kapasitet for grovfôropptak og med god fôrutnyttelse. TYR påpeker at dette gir muligheter for økt utnyttelse av innmarks- og utmarksbeite, noe som både er bærekraftig i et klimaperspektiv og bidrar til å opprettholde distriktslandbruket. TYR mener de er den eneste avlsorganisasjonen som har slike prioriteringer i avlsarbeidet på storfe.

TYR viser til at avlsarbeidet de driver er avhengig av egeninnsats fra bøndene. Organisasjonen har hatt behov for å kreve inn avgift fra bøndene som bidrar med avlsdyr til fenotypetest. Testavgift per innsatt oksekalf er 12 500 kroner, noe som utgjør 1 million kroner i året. TYR anfører at kostnaden bør dekkes av fellesskapet, da det bidrar til avlsmessig fremgang for fellesskapet.

Videre vises det til at utgifter til produksjon og distribusjon av kjøttfesemin vil øke med 1,5-2 millioner kroner i 2020 grunnet endret avtale med Geno. Denne kostnaden er altså ny for i år. TYR mener dette kan medføre redusert aktivitet i avlsarbeidet og økte kostnader for TYRs medlemmer.

TYR mener ut fra dette at protokollen fra møtet 13. desember 2019 ikke gir en riktig beskrivelse av muligheten for å drive et godt avlsarbeid på kjøttfe. TYR ber om at søknaden vurderes på nytt, og at støtten minimum økes med de økte distribusjonskostnadene for semin.

Landbruksdirektoratets vurdering

Omsetningsrådet kan omgjøre sine egne vedtak på de vilkår som følger av forvaltningsloven § 35.

Som nevnt over ba Landbruksdirektoratet Animalia om en uttalelse i saken, da vurderinger fra Animalia ligger til grunn for Omsetningsrådets vedtak av 13. desember 2019.

I brev av 25. februar 2020 skriver Animalia at de fortsatt står ved den vurderingen de gjorde av TYRs søknad i forbindelse med budsjett for faglige tiltak høsten 2019. Fra den opprinnelige behandlingen trekker de frem at støtten fra omsetningsmidler til avlsarbeidet i TYR over de siste årene har bygget seg opp til et nivå som legger til rette for at det løpende arbeidet fungerer bra samtidig som det har gitt noe rom for nødvendig utviklingsarbeid ut over dette. Animalia viser til at både Landbruksdirektoratet og Omsetningsrådet ga tilslutning til vurderingen, jf. protokollen i sak 116/19. Tilsvarende vurdering ligger også til grunn for vedtaket om støtte for 2019. I brevet av 25. februar 2020 utdypes Animalia videre i fire punkter hvorfor de mener støtten til TYR har nådd et rimelig nivå. De skriver:

- «Tidligere år hadde støtten over omsetningsavgift til TYR økt betydelig utover generell pris- og kostnadsvekst nettopp for å styrke avlsarbeidet i spesialisert storfekjøttproduksjon.
- De totale avlskostnadene per kilo kjøtt i spesialisert storfekjøttproduksjon er på et vesentlig høyere nivå (2-5 ganger) enn innenfor andre produksjoner.
- Omsetningsavgiftsstøtten til avlsarbeidet er vesentlig høyere per kilo kjøtt for spesialisert storfekjøttproduksjon enn for andre produksjoner. Dette må også ses i sammenheng med bidraget fra andre fellesfinansieringskilder, som støtte fra LMD, som også varierer mellom de ulike avlsorganisasjonene.
- Støttenivået til de ulike avlsorganisasjonene må ses i sammenheng med den totale rammen for bruk av omsetningsavgiftsmidler til avlsarbeidet.»

Videre viser Animalia til at TYR ønsker å få dekket testavgiften på 12 500 kroner per dyr, som produsenter som har oksekalver i teststasjonen på Staur i dag betaler. Kostnaden på dette vil være 1 million kroner årlig. Animalia påpeker at tiltaket kort ble omtalt av TYR, men ikke inngikk i den innsendte søknaden. Animalia uttaler at det både er naturlig og vanlig at avlsbesetninger yter en betydelig egeninnsats. Videre viser Animalia til at det ikke fremstår som at testavgiften er noen begrensende faktor i avlsarbeidet.

Animalia påpeker at heller ikke TYRs anførsel om økte kostnader til produksjon og distribusjon av kjøttfesemin pga. endret avtale med GENO var del av TYRs opprinnelige søknad. Animalia viser til at det fremgår av retningslinjer om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet at det ikke kan gis støtte til seminvirksomhet, og at slike utgifter derfor ikke kan dekkes av omsetningsmidler.

Animalia uttaler etter dette at de ikke kan se at det er kommet frem forhold som tilsier at opprinnelig vedtak endres.

Landbruksdirektoratet er enig i Animalias vurderinger. Direktoratet kan ikke se at vurderingene som ble gjort i forbindelse med Omsetningsrådets bevilgningsvedtak av 13. desember 2019 var uriktig. Det har ikke kommet frem forhold i TYRs e-post som tilsier annet utfall i saken. For øvrig er vi også enig med Animalia i at retningslinjer om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet har vært forstått og praktisert som at det ikke gis støtte til kostnader til semin, jf. nærmere om dette i protokoll fra Omsetningsrådets møte 29. april 2005 i sak 5.

Da direktoratet ikke kan se at det er grunn til å endre vedtaket av 13. desember 2019, finner vi heller ikke grunn til å gjøre en nærmere vurdering av om vilkårene for omgjøring i forvaltningsloven § 35 er oppfylt.

Landbruksdirektoratet innstiller etter dette på at Omsetningsrådet ikke omgjør sitt vedtak av 13. desember 2019 i sak 116/19.

Saksnr.: 035/20	Sektor: Korn	Styre/råd: OR
Behandling: 16.04.2020	Tittel: Korn - Faglige tiltak i kornsektoren - Tilpasningsstrategier for økt norsk kornproduksjon i et framtidig våtere klima (optikorn)	Saksnr.: 16/56070-19

Beskrivelse

Norske Felleskjøp søkte om midler til NIBIO-prosjektet «Tilpasningsstrategier for økt norsk kornproduksjon i et framtidig våtere klima» med kortnavnet OPTIKORN, som pågår i perioden 2018-2021, se sak 118/18, total kostnad for Omsetningsrådet er kr 680 000 fordelt på 4 år. Prosjektet har en kostnadsramme på 8,4 mill. kroner. Det ble i møte i Omsetningsrådet 07.12.18 bevilget kr 170 000 for årene 2018 og 2019. Siden det må søkes spesifikt for hvert år gjelder vedlagte søknad bidraget på kr 170 000 for 2020.

Styret i Norske Felleskjøp har behandlet og godkjent søknaden i styremøte 16.10.2019. Landbruksdirektoratet innstiller i tråd med søknad fra Norske Felleskjøp.

Hjemmel

Retningslinjer om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet § 2 pkt. 3 og § 3, fastsatt av Omsetningsrådet 22. oktober 2008 hjemlet i lov av 1936-07-10 nr. 06 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 11.

Forutsetninger

Prosjektet finansieres som fremlagt i saksinnstillingen i sak 118/18.

Vedlegg

Brev fra Norske Felleskjøp av 13.12.2019

Møtebehandling

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Av fondet for omsetningsavgift korn bevilges det til Norske Felleskjøp til faglige tiltak i 2020, inntil 170 000 kroner til prosjektet «Tilpasningsstrategier for økt norsk kornproduksjon i et framtidig våtere klima (OPTIKORN)» .

Korn - Faglige tiltak i kornsektoren - Tilpasningsstrategier for økt norsk kornproduksjon i et framtidig våtere klima (Optikorn)

Fra saksframstillingen til sak 118/18 framgår følgende:

NFK søker om midler til NIBIO-prosjektet «Tilpasningsstrategier for økt norsk kornproduksjon i et framtidig våtere klima (OPTIKORN)». Styret i Norske Felleskjøp foreslår at Omsetningsrådet bevilger kr 680 000 fordelt på kr 170 000 per år i fire år. Prosjektet går i perioden 2018-2021 med en samlet kostnadsramme på 8,4 mill. kroner.

Prosjektet skal være direkte rettet mot å styrke norsk kornproduksjon for framtida, spesielt med tanke på klimaendringer som vil gi økt risiko for større nedbørsmengder. Prosjekteier er NIBIO, prosjektet er videre et samarbeid mellom Yara Norge AS, Miljøkalk AS, Norske Felleskjøp SA, Kverneland AS, Norgesfôr AS, Fylkesmannen i Vestfold, Kjelle videregående skole (KVS), Norges miljø- og biovitenskaplige universitet (NMBU og Christian-Albrechts Universitat –(Kiel). Prosjektet har følgende delmål:

- Utvikle metoder for å forbedre jordstruktur og jordas infiltrasjonsevne
- Utvikle anbefalinger på dreneringsstrategier for å kunne øke kornavlingene i dagens- og fremtidens våtere klima og for å kunne redusere risikoen for jordpakking, næringstap og klimagassutslipp
- Optimalisere gjødslingsstrategier til korn for å forbedre avlingspotensialet og minimere tap av næring til luft og vann
- Evaluere de økonomiske, agronomiske og miljømessige sidene ved de ulike tilpasningsstrategiene En forutsetning for prosjektet, er at næringsaktører medvirker med minst 20 % av kostnadene.

Landbruksdirektoratets vurdering

Omsetningsrådet behandlet søknad om deltakelse i dette prosjektet fra Norske Felleskjøp 7. desember 2018, jf. sak 118/18. Prosjektplanen var at OR skulle bidra med 680 000 kroner over fire år, og OR bevilget 170 000 kroner per år for 2018 og 2019. Prosjektet har et et budsjett på til sammen 10,5 mill. kroner.

Prosjektet er nå halvveis i planlagte fireårsperioden 2018 til 2021, og Norske Felleskjøp ber Omsetningsrådet om en støtte til prosjektet for 2020 tilsvarende 170 000 kroner som er tredje delbidrag av tilsammen 680 000 kroner.

I søknaden av 26.11.18 med tilhørende prosjektbeskrivelse, blir det framhevet at prosjektet blir vurdert til å være egnet til å styrke norsk kornproduksjon i framtida.

Som det er presisert i saksframlegget til sak 118/18, er prosjektet, etter Landbruksdirektoratets vurdering, i tråd med formålet i omsetningsloven om å styrke omsetningen av landbruksvarer. Landbruksdirektoratet anbefaler derfor at søknaden om bevilgning av 170 000 kroner for 2020 innvilges.

Saksnr.: 036/20	Sektor: Melk	Styre/råd: OR
Behandling: 16.04.2020	Tittel: Melk - Status og risikovurdering for utvikling av nytt fagsystem for kvoteordningen for melk - mars 2020	Saksnr.: 17/28102-8

Beskrivelse

Prosjektet for utvikling av den nye IT-løsningen for melkekvoteordningen har avsluttet løsningsbeskrivelsesfasen og gjennomført andre 3-ukers utviklingsperiode. Innstillingen orienterer om status, og oppsummerer konkrete risikofaktorer per 27. mars 2020.

Hjemmel**Forutsetninger****Vedlegg****Møtebehandling**

Det ble stilt noen spørsmål som sekretariatet kommer med skriftlig svar på i etterkant av møtet.

Med dette ble saken enstemmig vedtatt i samsvar med innstilling.

Vedtak

Saken tas til orientering.

Melk - Status og risikovurdering for utvikling av nytt fagsystem for kvoteordningen for melk - mars 2020

Status

Avtale for utviklingsfasen med leverandør Visma er nå ferdig forhandlet og ble signert fredag 6. mars. Innenfor rammen gitt av Omsetningsrådet opererer prosjektet nå med en risikoavsetning som vil dekke opp til 20 prosent overskridelse sammenlignet med planlagt kostnad. For å få til dette bidrar Landbruksdirektoratet med å finansiere interne prosjektkressurser. Budsjettet for prosjektet vurderes som stramt, men forsvarlig.

Overgangen fra løsningsbeskrivelsesfase til utviklingsfase ble gjennomført som planlagt og uten tap av tid. Den andre av 17 tre-ukers utviklingsperioder er nå tilbaketrukket. Ressurser fra direktoratet og leverandør samarbeider tett, og følger beste praksiser for detaljspesifisering, utvikling og testing i hver utviklingsperiode. Samarbeidsforholdene er gode, og partene har gjensidig tillit til hverandre.

Korona-situasjonen er utfordrende, men prosjektet har så langt taklet dette godt. Både kunde- og leverandørteam er på hjemmekontor og jobber sammen i direktoratets digitale samarbeidsløsninger.

Rapportering og kontroll av kostnader underveis baserer seg på at direktoratets ressurser etter hver utviklingsperiode godkjenner ferdigstilte *brugerhistorier*, hvor hver brukerhistorie har et størrelsesmål - *poeng*. Dermed kan prosjektet rapportere hvor stor andel av den totale løsningen som er ferdigstilt. Denne andelen kan så sammenlignes med andel av totalt budsjett som er medgått.

Nøkkeltall etter andre utviklingsperiode

- Andel av løsning ferdigstilt: 167 poeng av totalt 2 327 poeng: 5,6%
- Andel av totalbudsjett medgått: kr 1 614 378 av kr 16 789 100: 9,6%
- Andel av kalendertid medgått: 2 av 17 utviklingsperioder: 11,2%

Kommentar til nøkkeltall: Andel av løsning ferdigstilt er noe lavere enn andel av totalbudsjett medgått. Rapporteringen av ferdigstilt løsning er konservativ gjennom at arbeid som ikke ennå foreligger som testbart resultat, ikke blir medregnet. I oppstarten av utvikling bruker også utviklingsteamet ressurser på å etablere infrastruktur for utvikling, som ikke gir noe umiddelbart observerbart resultat. Vår subjektive vurdering er at produksjonen i perioden har vært god.

Utviklingsteamet er ennå ikke fullt oppskalert. Dette forklarer det større avviket mellom andel av løsning ferdigstilt og andel av kalendertid medgått.

Risikovurdering

Vi beskriver her konkrete risikofaktorer som er identifisert så langt i utviklingsfasen.

Fremtidige regelverksendringer

Usikkerhet: Regelverk knyttet til melkekvoteordningen kan bli endret.

Sannsynlighet: Liten

Konsekvens: Stor

Mottiltak: Prosjektgruppa vurderer hvilke deler av løsningen som er mest utsatt for regelverksendringer, og vurderer å forskyve utvikling av disse delene.

Ny ordning for eiers registrering av bortdisponering kan oppleves som kontroversiell fra produsenters ståsted

Usikkerhet: Den gamle leiesøknaden blir erstattet av en praksis der eier av melkekvote alene registrerer sine disponeringsforhold. Dette kan oppleves som kontroversielt for produsenter, og føre til at den nye løsningen kommer i dårlig lys og større endringer blir aktuelle.

Sannsynlighet: Liten

Konsekvens: Stor

Mottiltak: Direktoratet tar initiativ til tidlig dialog med sentrale interessenter. På prosjektnivå legges mye arbeid ned i å utarbeide god informasjon i forbindelse med oppstart av ny løsning. Dersom det skulle bli gitt føringer om at den nye praksisen må endres, vil ikke prosjektet kunne ivareta dette innenfor dagens rammer.

Nye behov avdekkes i utviklingsfasen

Usikkerhet: Underveis i utviklingsløpet kan prosjektet avdekke funksjonelle behov som det ikke er tatt høyde for i avtale. Med et stramt budsjett har prosjektet liten mulighet til å ivareta nye behov - uten å ta ut andre deler av avtalt løsning.

Sannsynlighet: Middels

Konsekvens: Middels

Mottiltak: Prioritere utviklingsløpet etter nytte/kost, slik at funksjonalitet med lavest nytte/kost kan byttes bort.

Usikker ressurssituasjon i fagseksjon

Usikkerhet: Melkekvoteprosjektet kan oppleves som krevende for interne ressurser. Det er mye nytt å forholde seg til og stort ansvar i et slikt utviklingsprosjekt. Samtidig kan det være vanskelig å bli skjermet fra ordinære oppgaver i seksjonen. Dette kan føre til slitasje på medarbeidere og manglende ressurser for prosjektet.

Sannsynlighet: Middels

Konsekvens: Middels

Mottiltak: Åpenhet rundt problemstillingen og vilje til å tilpasse deltakelse i prosjektet til medarbeidernes ønsker og kapasitet. Vilje i fagseksjon til å rydde plass for prosjektarbeid i medarbeidernes hverdag. Deltakelse i prosjektet er basert på eget ønske og egen motivasjon.

Produsere utviklingsunderlag raskt nok, spesielt etter oppskalering av utviklingsteamet

Usikkerhet: Flaskehals kan oppstå dersom programmererne ikke får tilgjengelig gjennomarbeidete detaljeringer av løsning. Slike detaljeringer produsere av funksjonelle ressurser hos leverandør og kunde i samarbeid.

Sannsynlighet: Middels

Konsekvens: Middels

Mottiltak: Følge spesielt med på produktiviteten til dem som detaljerer løsning, samt avvente oppskalering av utviklingsteamet til produksjonen er høy nok

Følger av korona-situasjonen

Usikkerhet: Kapasitet hos leverandør og kunde kan bli lavere på grunn av barnepass og sykdom.

Sannsynlighet: Middels

Konsekvens: Middels

Mottiltak: Videreføre gode praksiser for å unngå personavhengighet.

Saksnr.: 037/20	Sektor: Alle	Styre/råd: OR
Behandling: 16.04.2020	Tittel: Delegerte saker - Rapportering til Omsetningsrådet i møte 16. april 2020	Saksnr.: 20/17013-1

Beskrivelse

Som et ledd i å effektivisere arbeidet delegerte Omsetningsrådet i sak 49/10 vedtaksmyndighet i noen saker av ikke-prinsipiell karakter til Statens landbruksforvaltning, slik det er gitt adgang til etter de endringer i omsetningsloven som trådte i kraft 1. januar 2010. Fullmakten ble videreført til Landbruksdirektoratet fra 01.07.2014, jf. vedtak i sak 51/14.

Hjemmel

Lov av 1936-07-10 nr. 06 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror §11 og Omsetningsrådets vedtak i sak 49/10.

Forutsetninger**Vedlegg****Møtebehandling**

Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Vedtak

Oversikten over delegerte saker avgjort av Landbruksdirektoratet tas til orientering.

Delegerte saker - Rapportering til Omsetningsrådet i møte 16. april 2020

Oversikt over delegerte saker til møtet 16. april 2020.

Sak	Arkiv nr.	Tittel
1/20	18/77280-36	<p>Egg – Vedtak om priskompensasjon ved skilleproduksjon av egg for november og desember 2019, Nortura</p> <p>Vedtak Landbruksdirektoratet godkjenner oppgaven over skillevirksomhet for egg i november og desember 2019, og utbetaler 2 097 846,00 kroner til Nortura SA fra fondet for omsetningsavgift på egg.</p> <p>Utbetalingen gjøres basert på vedtatt sats og følgende mengder: Salg av eggehvite kr 1 886 536,00 (206 857 kg) Eggehvite til standardisering kr 211 310,00 (23 170,00 kg) Totalt kr 2 097 846,00 (230 027,00 kg)</p>
2/20	18/77280-37	<p>Egg – Vedtak om priskompensasjon ved skilleproduksjon av egg for november og desember 2019, Dava Foods Norway</p> <p>Vedtak Landbruksdirektoratet godkjenner oppgaven over skillevirksomhet for egg i november og desember 2019, og utbetaler 248 857,44 kroner til DAVA foods Norway AS fra fondet for omsetningsavgift på egg.</p> <p>Utbetalingen gjøres basert på vedtatt sats og følgende mengder: Salg av eggehvite kr 248 857,44 (27 287 kg)</p>
3/20	20/6764-2	<p>Regnskap melk 2019 - Vedtak om godtgjørelse for prisnedskrivning av geitemelk solgt som fôr</p> <p>Vedtak Landbruksdirektoratet godkjenner Tine SAs regnskap over kostnader ved prisnedskrivning av geitemelk solgt som fôr i 2019. 13 890 868 kroner utbetales til Tine SA fra fondet for omsetningsavgift på melk.</p>
4/20	20/6765-2	<p>Regnskap melk 2019 - Vedtak om godtgjørelse for prisnedskrivning av skummetmelkpulver solgt til fôr</p> <p>Vedtak Landbruksdirektoratet godkjenner regnskap over kostnader til prisnedskrivning av skummetmelkpulver solgt til fôr i 2019. Vi utbetaler 10 619 628 kroner fra fondet for omsetningsavgift på melk til Tine SA.</p>
5/20	20/12255-2	<p>Regnskap melk 2019 - Vedtak om godtgjørelse for prisnedskrivning av melk solgt til skoler og barnehager</p> <p>Vedtak Landbruksdirektoratet godkjenner regnskap over kostnader til prisnedskrivning for melk solgt til skoler og barnehager i 2019. 8 839 003 kroner utbetales fra fondet for omsetningsavgift på melk til Tine SA.</p>

6/20	19/63383-7	Regnskap melk 2019 - Vedtak om godtgjørelse for kostnader ved lagring av reguleringsprodukter																
		Vedtak Landbruksdirektoratet godkjenner regnskap over kostnader ved lagring av reguleringsprodukter i 2019. Vi utbetaler 27 403 302 kroner fra fondet for omsetningsavgift på melk.																
7/20	20/16957-2	Regnskap melk 2019 - Vedtak om prisgevinst ved lagring av reguleringsprodukter																
8/20	20/15709-2	Vedtak Landbruksdirektoratet godkjenner regnskap over pristap/prisgevinst ved lagring av reguleringsprodukter i 2019. Tine SA skal betale 18 574 813 kroner til fondet for omsetningsavgift på melk for prisgevinst i 2019. Regnskap 2019 - Vedtak om kompensasjon for kostnader ved mellomtransport og overføring av reguleringsprodukter i 2019 Vedtak Landbruksdirektoratet godkjenner regnskap over kostnader til mellomtransport og overføring av reguleringsvarer i 2019. 3 408 832 kroner utbetales fra fondet for omsetningsavgift på melk til Tine SA.																
9/20	19/59727-9	Regnskap melk 2019 - Vedtak om godtgjørelse for kostnader til prisnedskrivning ved salg til spesialmarkeder																
		Vedtak Landbruksdirektoratet godkjenner regnskap over kostnader til prisnedskrivning ved salg til spesialmarkeder i 2019 som følger: <table border="1"> <thead> <tr> <th>Produktgruppe</th> <th>Volum, kg</th> <th>Sats, kr/kg</th> <th>Prisnedskrivning</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Yoghurt</td> <td>282 392</td> <td>5,50</td> <td>1 553 156</td> </tr> <tr> <td>Ost</td> <td>226 059</td> <td>25,00</td> <td>5 651 468</td> </tr> <tr> <td>Total</td> <td></td> <td></td> <td>7 204 624</td> </tr> </tbody> </table> I tillegg godkjennes 141 741 kroner til prisnedskrivning til smør i 4. kvartal 2018. Landbruksdirektoratet utbetaler til sammen 7 346 365 kroner til Tine SA fra fondet for omsetningsavgift på melk.	Produktgruppe	Volum, kg	Sats, kr/kg	Prisnedskrivning	Yoghurt	282 392	5,50	1 553 156	Ost	226 059	25,00	5 651 468	Total			7 204 624
Produktgruppe	Volum, kg	Sats, kr/kg	Prisnedskrivning															
Yoghurt	282 392	5,50	1 553 156															
Ost	226 059	25,00	5 651 468															
Total			7 204 624															
10/20	19/36568-9	Vedtak om godtgjørelse for reguleringslagring og fabrikklevering av epler klasse 1 høstet i 2019 Vedtak 1. Landbruksdirektoratet godkjenner regnskap for reguleringslagring av 1 903 800 kg epler klasse 1 høstet i 2019. Kostnaden på 1 278 594 kroner utbetales til Grøntprodusentenes samarbeidsråd fra fondet for omsetningsavgift grønt. 2. Landbruksdirektoratet godkjenner regnskap for prisnedskrivning for fabrikklevering av 475 765 kg epler klasse 1 høstet i 2019. Kostnaden på 765 870 kroner																

		utbetales til GrøntProdusentenes Samarbeidsråd fra fondet for omsetningsavgift grønt.

Saksnr.: 038/20	Sektor: Alle	Styre/råd: OR
Behandling: 16.04.2020	Tittel: Høring av Omsetningsrådets regelverk - oppsummering av høringsinnspill og plan for prosessen videre	Saksnr.: 19/63842-4

Beskrivelse

Forslag til endringer i Omsetningsrådets regelverk har vært ute på høring med frist for innspill 1. mars 2020. I innstillingen gis det en oppsummering av høringsinnspillene. Videre foreslås det en tidsplan for behandling av innspillene og vedtakelse av regelverksendringer.

Hjemmel

Lov 1936-07-10 nr. 06 til å fremja umsetnaden av jordbruksvarer § 11, første ledd.
Forskrift 2008-10-22 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer § 7-1.
Lov 1967-02-10 om behandlingsmåten i forvaltningssaker kapittel VII om krav til høring av forskrifter, jf. også instruks om utredning av statlige tiltak (utredningsinstruksen).

Forutsetninger

Der det er berøringspunkter med rammeforskriften venter Omsetningsrådet med å vedta endringer i sitt regelverk til det er avklart hva Landbruks- og matdepartementet vedtar om disse temaene.

Vedlegg

Forslag til vedtak

1. Oppsummering av innspill til høringen av endringer i Omsetningsrådets regelverk tas til orientering.
2. Omsetningsrådet vedtar tidsplanen for behandling av høringsinnspillene og vedtakelse av regelverksendringer som foreslått.

Møtebehandling

Leder foreslo å legge inn tidsplanen i vedtakets punkt 2.

Leder sammen med sekretariatet får ansvar for å vurdere om saken kan tas opp i neste møte om det ikke blir et fysisk møte.

Med dette ble saken enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Oppsummering av innspill til høringen av endringer i Omsetningsrådets regelverk tas til orientering.

2. Omsetningsrådet vedtar tidsplanen for behandling av høringsinnspillene og vedtakelse av regelverksendringer som foreslått.

Tidsplanen er som følger:

- Omsetningsrådets møte 20. mai 2020: Omsetningsrådet behandler 1. utkast til regelverksendringer.
- Omsetningsrådets møte 22. juni 2020: Omsetningsrådet vedtar regelverksendringene.
- Endringene trer i kraft fra 1. juli 2020, med unntak av forskrift om prisnedskrivning ved salg til spesialmarkeder som trer i kraft 1. januar 2021.

Høring av Omsetningsrådets regelverk - oppsummering av høringsinnspill og plan for prosessen videre

Innledning

Høringen

Forslag til endringer i Omsetningsrådets regelverk ble sendt på høring 29.11.2019 med frist for innspill 1.3.2020.

Høringen gjelder forslag til endringer i forskrift 22.10.2008 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer (markedsreguleringsforskriften) med tilhørende retningslinjer, samt forslag til fire nye forskrifter:

- forskrift om kompensasjon til frivillig førtidsslakting av verpehøns
- forskrift om priskompensasjon ved innenlands produksjon av skilleprodukter av egg
- forskrift om prisnedskrivning av melk solgt til skoler og barnehager
- forskrift om prisnedskrivning ved salg til spesialmarkeder

Status for høringsinnspill

Det har kommet inn totalt 14 innspill, fra følgende aktører:

- Norske Felleskjøp SA
- Kjøtt- og fjørfebransjens Landsforbund
- Mondelez Europe Procurement – norsk filial
- NHO Mat og Drikke
- NOAH – for dyrs rettigheter
- Norges Bondelag
- Norsk Bonde- og Småbrukarlag
- Norsk Gardsost
- Norsk Sau og Geit
- Norsvin SA
- Nortura SA – Totalmarked kjøtt og egg
- Rørosmeieriet AS
- Scandza AS
- Tine SA

Landbruksdirektoratet vil til slutt i innstillingen gi en oppsummering av høringsinnspillene.

Uttalelsene er å finne i sin fullstendige form på nettsidene til Landbruksdirektoratet:

<https://www.landbruksdirektoratet.no/no/om-landbruksdirektoratet/service-og-innsyn/horinger/h%C3%B8ring-forslag-til-endringer-i-omsetningsr%C3%A5dets-regelverk>.

Plan for behandling av høringsinnspill og vedtakelse av regelverksendringer

Sekretariatet skal i tiden fremover behandle innspillene og ut fra dette legge frem forslag til vedtak av regelverksendringer.

Landbruks- og matdepartementet har parallelt med Omsetningsrådets høring sendt på høring forslag til endringer i forskrift 1.7.2003 nr. 919 om Omsetningsrådets myndighet vedrørende markedsregulering for jordbruksråvarer (rammeforskriften). De to høringene har enkelte berøringspunkter.

Rammeforskriften setter rammer for Omsetningsrådets myndighet til å vedta forskrifter og retningslinjer. Der det er berøringspunkter med rammeforskriften (se nærmere om disse under) anbefaler sekretariatet derfor at Omsetningsrådet venter med å vedta endringer i

sitt regelverk til det er avklart hva departementet vedtar om disse temaene.

Størstedelen av Omsetningsrådets forslag til regelverksendringer er ikke berørt i Landbruks- og matdepartementets høring. Det antas at slike endringer kan vedtas uavhengig av departementets prosess. Sekretariatet jobber ut fra et mål om at slike endringer i Omsetningsrådets regelverk kan tre i kraft fra og med 1. juli 2020. Når det gjelder forslag om ny forskrift om prisnedskrivning ved salg til spesialmarkeder mener vi det er hensiktsmessig å utsette iverksettelsen av denne til 1. januar 2021. Her er det blant annet lagt opp til et nytt forvaltningssystem ved at Landbruksdirektoratet skal behandle søknadene og utbetale prisnedskrivingsbeløp for melkesektoren og eggsektoren. Det er således behov for noe tid til å forberede en slik overgang, slik at forvaltningen kan fungere godt for alle involverte når forskriften trer i kraft. Vi foreslår følgende behandling i rådet:

- **Omsetningsrådets møte 20. mai 2020:** Omsetningsrådet behandler 1. utkast til regelverksendringer.

- **Omsetningsrådets møte 22. juni 2020:** Omsetningsrådet vedtar regelverksendringene.

- Endringene trer i kraft fra 1. juli 2020, med unntak av forskrift om prisnedskrivning ved salg til spesialmarkeder som trer i kraft 1. januar 2021.

Det er fem temaer i Omsetningsrådets høring som enten er regulert i rammeforskriften i dag, eller som departementet vurderer å vedta regler om i rammeforskriften. Temaene er:

Mottaksplikt på smør

Omsetningsrådet foreslår å ta bort bestemmelsene knyttet til mottaksplikt på smør, siden mottaksplikten ikke lenger kan utløses etter 31. desember 2020. Mottaksplikten på smør er imidlertid regulert i rammeforskriften og Landbruks- og matdepartementet har sendt flere forslag til endringer på høring. De ber om høringsinstansenes syn på: 1) å avvikle mottaksplikt på smør (fløte) slik den er i dag, 2) innføre en mottaksplikt på melkefett i form av fløte, eller 3) alternativt også i form av både fløte og smør.

Prioriteringsreglene

(se Omsetningsrådets høringsnotat punkt 4.2.3 og departementets høringsnotat punkt 3.2) Omsetningsrådet har foreslått endringer i markedsreguleringsforskriften § 4-3 andre ledd om prioritering av melk under forsyningsplikten i en underskuddssituasjon. Landbruks- og matdepartementet har foreslått en likelydende regelendring i rammeforskriften § 4 nr. 4 andre ledd.

Landbruksdirektoratets overvåkingsansvar og beregning av overføringssatser for transport av melk etter noteringspunkt

(se Omsetningsrådets høringsnotat punkt 4.2.4 og departementets høringsnotat punkt 3.3) Omsetningsrådet har foreslått at Landbruksdirektoratets særlige overvåkingsansvar når det gjelder beregning av overføringssatser for transport av melk etter noteringspunkt skal opphøre gjennom en endring av markedsreguleringsforskriften § 4-3-4. Det samme har Landbruks- og matdepartementet foreslått.

Omsetningsrådet har videre foreslått at ordningen med regulering av overføringssatser for transport av melk etter noteringspunkt opphører. Departementet har også omtalt problemstillingen i sitt høringsnotat. Departementet har bedt om at høringsinstansene gir innspill på tre alternative forslag. Disse er: 1) å ikke regulere overføringskostnader (tilsvarende Omsetningsrådets forslag), 2) endring av målprispunkt, eller 3) å videreføre dagens regelverk gjennom rammeforskriften.

80-prosentregelen

(se Omsetningsrådets høringsnotat punkt 4.2.6 og departementets høringsnotat punkt 3.4) Omsetningsrådets forslag går ut på å beholde gjeldende bestemmelse i

markedsreguleringsforskriften § 4-3-8, men med enkelte justeringer. Landbruks- og matdepartementet er også når det gjelder 80-prosentregelen åpen for flere alternativer. I tillegg til forslaget å beholde regelen slik Omsetningsrådet foreslår, ønsker departementet også å få høringsinstansenes synspunkter på å avvikle 80-prosentregelen, kombinert med å åpne for at markedsregulator kan øke muligheten for å differensiere noteringspris gjennom størrelsen på øvre prisgrense. Departementet mener videre at spørsmålet om å beholde eller avvikle regelen bør ses i sammenheng med godtgjørelsen markedsregulator får for å ha tilstrekkelig reguleringskapasitet.

Nærmere bestemmelser om godtgjørelse av markedsregulators reguleringskapasitet i melkesektoren

(se Omsetningsrådets høringsnotat punkt 4.4 og departementets høringsnotat punkt 3.5) Omsetningsrådet har i dialog med Tine utviklet en revidert modell for godtgjørelse av markedsregulators reguleringskapasitet i melkesektoren. Denne er tenkt gjennomført gjennom endringer i retningslinjene. Landbruks- og matdepartementet gir i høringsnotatet uttrykk for at det kan være grunn til å avvikle betalingen for reguleringskapasitet. Som nevnt over ønsker departementet å se reguleringskapasitet i sammenheng med 80 prosentregelen.

Oppsummering av høringsinnspill

Det skal i det følgende gis en oppsummering av innspillene som er knyttet til de ulike temaene Omsetningsrådet har behandlet i sitt høringsnotat.

Først vil det i punkt 1 gis en fremstilling av innspill som knytter seg til prosessen med gjennomgangen av Omsetningsrådets regelverk. Deretter oppsummeres innspill knyttet til endringsforslagene på de ulike sektorene, først melk i punkt 2 og deretter egg i punkt 3. I punkt 4 omtales innspill til de sektorovergripende tiltakene og ordningene. Deretter fremstilles kommentarer til konkurranse i punkt 5 og den forvaltningsrettslige gjennomgangen i punkt 6. Endelig vil det i punkt 7 gis en oppsummering av innspillene som ikke knytter seg direkte til endringsforslagene Omsetningsrådet har sendt på høring.

1. Generelle kommentarer til prosessen

Norges Bondelag støtter endringene som er foreslått basert på den grundige gjennomgangen som har vært gjennomført i regi av Omsetningsrådet.

Kjøtt- og fjørfebransjens Landsforbund er positive til prosessen og oppfatter denne som ryddig, strukturert og ordentlig.

NOAH er kritiske til Omsetningsrådets prosess. *NOAH* viser til bakgrunnen for gjennomgangen og uttaler at det er behov for store endringer i markedsreguleringsystemet, og at dette også krever endringer i omsetningsloven. Organisasjonen mener det er kritikkverdig at gjennomgangen av Omsetningsrådets regelverk er foretatt av rådet selv, og ikke av en nøytral aktør. *NOAH* oppfatter videre at Omsetningsrådets egen evaluering av prosessen tilsier at oppgaven med å gjennomgå regelverket var mer omfattende enn hva rådet hadde kapasitet til.

Scandza er kritiske til at arbeidsgruppene nedsatt av Omsetningsrådet ikke hadde representasjon fra *Scandza* og *Synnøve Finden*. Selskapet er også kritiske til hele prosessen, dette gjelder både Landbruksdirektoratet og Omsetningsrådets håndtering.

Selskapet viser ellers til sitt hørings svar til Landbruks- og matdepartementet (LMD) som de legger til grunn også blir tatt i betraktning. *Scandza* viser videre til en rapport fra Erling Hjelmeng, som er vedlagt *Scandzas* høringsinnspill. I rapporten kommenterer Hjelmeng at prosessen som er gjennomført av Omsetningsrådet var ment å være en gjennomføring av Stortingets bestilling av konkurransepolitisk og juridisk gjennomgang av

markedsbalanseringsordningen. Det påpekes at det ikke foretas noen slik utfyllende analyse. Det blir stilt spørsmålstegn ved forsvarligheten i å overlate til rådet å utrede sensitive forhold om konkurransenøytralitet, der det nødvendigvis vil være sterke interessemotsetninger mellom for eksempel samvirkene og frittstående konkurrenter. Hjelmeng uttrykker kritikk av at sammensetningen av gruppene som Omsetningsrådet nedsatte til å utføre oppgavene vanskeliggjorde objektive vurderinger. Han fremholder at det bare var Arbeidsgruppe jus som hadde en nøytral representant, fra Nærings- og fiskeridepartementet. Selv om forslagene til endringer i regelverket ble sendt på høring, er det ifølge Hjelmeng ikke betryggende at høringsnotatet fra Landbruksdirektoratet ligger så tett opp til gruppenes rapporter. Han er også kritisk til at rapportene ble unntatt offentlighet.

2. Endring av regler i melkesektoren

Det bemerkes innledningsvis at *Norges Bondelag*, *Norsk Bonde- og Småbrukarlag* og *Tine* støtter Omsetningsrådets høringsforslag, men at de to sistnevnte har kommentarer til enkeltforslag i melkesektoren.

2.1. Forslag til endringer i markedsreguleringsforskriften

2.1.1. Mottakspflicht på smør

Rørosmeieriet anbefaler mottakspflicht på fløte og smør fløte til regulerte priser. *Scandza* mener markedsregulator må ha mottakspflicht på fløte og smør. Videre mener de at prisen på melkefett må reguleres på følgende måte: Tilvirkningsverdien på smør reguleres med markedsmessige produksjonskostnader, herunder reelle kapitalkostnader.

Norges Bondelag, *Norsk Bonde- og Småbrukarlag* og *Tine* støtter Omsetningsrådets høringsforslag.

2.1.2. Prioriteringsreglene i Omsetningsrådets regelverk

Norges Bondelag og *Norsk Bonde- og Småbrukarlag* støtter Omsetningsrådets høringsforslag.

Mondelez Europe Procurement Procurement – norsk filial støtter mye av argumentasjonen til Landbruksdirektoratet i denne saken, men vil likevel presisere behovet firmaet har for å opprettholde tilstrekkelig produksjonsvolum av melk, slik at de foreslåtte prioriteringsreglene ikke trer inn og gjennom det reduserer/fjerner tilgang til en var deres viktigste råvarer som er tørrmelk 28 prosent. En svikt i leveranser vil kunne få store konsekvenser for firmaets virksomhet både på kort og lang sikt.

Scandza har ingen kommentarer til dette i høringen til Omsetningsrådet, men de har omtalt forholdet i høringen til LMD. Videre viser de til høringen til LMD i det høringsinnspillet de sender til Omsetningsrådet. *Scandza* mener det er avgjørende å ha slike prioriteringsregler og støtter LMDs forslag om prioritering etter økonomisk verdi. I utgangspunktet bør prioriteringene følge prisutjevningsordningen. De mener likevel reglene kan forenkles til tre prioriteringer gitt den produksjonsfordelingen som per dato er mellom ulike aktører.

Tine støtter de foreslåtte prioriteringsreglene, men anbefaler at avkorting baserer seg på gjennomsnittlig mottak av melk siste år. *Tine* begrunner dette på følgende måte:

“TINE er den eneste aktøren som ikke bestiller melk til alle anvendelser. Til ost og tørrmelk tar TINE imot den melken som er tilgjengelig etter at ferske produkter og de andre aktørene har fått det de har bestilt. TINEs produksjon av ost og tørrmelk varierer mao betydelig over året, i takt med årstidsvariasjonene i melkeproduksjonen. Det får betydning for hvordan en underskuddssituasjon kan fastsettes og for fordelingen av melk i en underskuddssituasjon:

- Fordi TINE ikke bestiller melk til alle anvendelser vil det ikke foreligge et etterspørselsoverskudd eller -underskudd. Å fastslå at man er i en underskuddssituasjon må således baseres på prognoser og hva som ligger på lager.

- Det at TINE ikke bestiller melk til ost og tørrmelk betyr også at hvordan melken vil bli fordelt mellom aktørene i en underskuddssituasjon vil være påvirket av sesongen. Jfr. at TINEs tilgang til melk til ost og tørrmelk er mindre enn salget i perioden av året med lite melk og større enn salget i perioden av året med mye melk. Denne utfordringen løses ved å bruke hele år som beregningsgrunnlag. For alle vil perioder med driftsstans, for eksempel for vedlikehold, også være av betydning.”

2.1.3. Landbruksdirektoratets overvåkingsansvar og beregning av overføringssatser for transport av melk etter noteringspunkt

Norges Bondelag, Norsk Bonde- og Småbrukarlag og Tine støtter Omsetningsrådets høringsforslag.

Tine påpeker spesielt at de støtter forslaget om at Landbruksdirektoratets overvåkingsansvar for beregning av fraktkostnader etter noteringspunkt oppheves. *Tine* benytter seg av både egen og innleid kapasitet, og det er et fungerende transportmarked med god tilgang på informasjon om priser og kostnader. Videre skriver *Tine* at de mener overføringstransport av melk bør håndteres på samme måte som for alle andre markeder, av Konkurransetilsynet og etter konkurranseloven ved behov.

Rørosmeieriet ønsker særskilt beregning av overføringssatser for økologisk melk, samt egen målpris og tilhørende ordninger for økologisk melk. Ellers har de ikke synspunkter på forslaget som Omsetningsrådet har sendt på høring. *Rørosmeieriet* presiserer at forsyningsplikten med tilhørende regelverk ikke kommer til anvendelse for deres melkeforsyning fra *Tine*, siden de bestiller økologisk melk.

Scandza mener transportkostnader ved overføring av rå melk er en integrert del av forsyningsprisen under forsyningsplikten, og at den må reguleres i rammeforskriften. De mener reguleringen bør være en variant av Landbruks- og matdepartementets alternativ 2, jf. departementets høringsbrev, men med en operativ, kontrollerbar regulering av transportkostnadsberegningen. Grunnen til dette er *Tines* dominans i tankbiltransport av melk og fløte, som i realiteten er monopoltjenester fra markedsregulator som må reguleres og kontrolleres av regulerende myndighet, med innsynsrett for aktørene.

2.1.4. Leveranseplaner og prognoser

Norges Bondelag, Norsk Bonde- og Småbrukarlag og Tine støtter Omsetningsrådets høringsforslag.

Scandza mener gjeldende kontrollfunksjon for prognosegrunnlaget hos Landbruksdirektoratet må opprettholdes. Ellers skriver selskapet at reglene om leveranseplaner og prognoser anses å fungere greit og at de er nødvendig for at forsyningsplikten skal fungere.

2.1.5. 80-prosentregelen under forsyningsplikten

Norges Bondelag, Norsk Bonde- og Småbrukarlag og Tine støtter Omsetningsrådets høringsforslag.

Rørosmeieriet ser noen utfordringer med forslaget om at 80-prosentregelen opprettholdes, da dette i praksis innebærer at markedsreguleringsoppgaver delegeres til industriaktørene. Hvis regelen skal videreføres mener de at den bør avgrenses slik at små meieriselskaper og meieriselskaper som produserer en betydelig andel flytende melkeprodukter ikke omfattes av regelen, i tråd med arbeidsgruppens anbefalinger.

Rørosmeieriet kommer videre med argumenter for hvorfor det er viktig at aktører som produserer ferske produkter ikke omfattes av 80-prosentregelen. Redusert produksjon i høytider skyldes redusert etterspørsel fra kundene, og ikke av interne årsaker som meieriet kan gjøre noe med. Dette har blant annet med forbrukernes konsum og innkjøpsadferd i forbindelse med høytider å gjøre. I tillegg blir innkjøp fra større leverandører prioritert i høytidsperioder for å forenkle logistikken. Rørosmeieriet vil derfor oppleve det som urimelig at små ferskvarbaserte aktører skulle pålegges å regulere konsekvensene av en slik nedgang i etterspørsel. Rørosmeieriet ville ikke kunne ha anledning til å utnytte eventuelle økte incentiver til å ta imot mer melk, for eksempel i høytider.

Scandza er skeptiske til omfanget av 80-prosentregelen, men aksepterer en videreføring gitt at den hjemles i rammeforskriften, eller på annen måte reguleres fra statens side som del av forsyningsplikten, uavhengig av Omsetningsrådet. Bestemmelser av typen 80-prosentregelen innebærer at forsyningsplikten ikke er uavgrenset, og kan alternativt ses på som en form for mottaksplikt i tid (jevnt mottak) for uavhengige aktører. 80-prosentregelen eller lignende bestemmelser er derfor relevant å vurdere nærmere opp mot nivået på kompensasjon for reguleringskapasitet hos markedsregulator. *Scandza* avviser imidlertid økt øvre prisgrense både som sådan, og som relevant element i vurderingen av behovet for 80-prosentregelen. Økt øvre prisgrense vil kun påføre Synnøve Finden enda høyere melkepris enn Tine, uten å påvirke mottaksmønsteret. Dette illustreres klart av Tines eget innspill til Omsetningsrådet, som tillegg til de posisjoner Tine inntok i arbeidsgrupperapporten. *Scandza* har ingen innspill eller kommentarer til Omsetningsrådets forslag til endringer av gjeldende regelverk.

2.2. Forslag til endringer i retningslinjer for markedsregulering av melk og melkeprodukter

2.2.1. Skolemelk – Forslag om ny struktur og flytting av bestemmelser til ny forskrift om prisnedskrivning av melk solgt til skoler og barnehager

Norges Bondelag, Norsk Bonde- og Småbrukarlag og Tine støtter Omsetningsrådets høringsforslag.

NOAH foreslår at både retningslinjen og forskriften avvikles. De mener prisnedskrivning av skolemelk er kontraproduktivt. De viser til Klimakur 2030, og mener kostholdet må legges om til et mer plantebasert kosthold.

Rørosmeieriet mener det er positivt med prisnedskrivning til skolemelk. De tar til etterretning av prisnedskrivning til skolemelk er åpen for alle aktører, men vil bemerke at mange års monopol har gjort at det fortsatt i praksis er monopol på området.

2.2.2. Beregning av pristap og prisgevinst under reguleringslagring

Tine støtter forslaget, men påpeker at nettopriser er konkurransesensitive. Det er derfor svært viktig at Omsetningsrådet har en plan for å sikre konfidensialitet.

Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag støtter Omsetningsrådets høringsforslag.

2.3. Forslag til endringer i «nærmere bestemmelser om godtgjørelse av markedsregulators reguleringskapasitet i melkesektoren»

Norges Bondelag, Norsk Bonde- og Småbrukarlag og Tine støtter Omsetningsrådets høringsforslag.

Scandza mener kompensasjon for reguleringskapasitet er prinsipielt riktig, siden markedsregulator - ikke minst i melkesektoren - på permanent basis må forutsettes å ha overskuddskapasitet. *Scandza* mener det er god begrunnelse for å opprettholde særskilt godtgjørelse for reguleringskapasitet i melkesektoren og er uenig i at den skal avvikles. De mener ikke slik godtgjørelse er konkurransevridende så lenge den ikke gir

overkompensasjon.

Scandza mener videre at 80 prosentregelen og regler for reguleringskapasitet må ses i sammenheng.

3. Endring av regler i egg- og kjøttsektoren

3.1. Førtidsslakting av verpehøns

Kjøtt- og fjørfebransjens Landsforbund (KLF), Tine, Norsk Bonde- og Småbrukarlag og Norges Bondelag støtter forslaget til forskrift om førtidsslakting av verpehøns. De er enige i at å bruke førtidsslakting for å jevne ut eggproduksjonen gjennom året er en kostnadseffektiv ordning som fjerner overskuddet før det oppstår. KLF mener ordningen er et hensiktsmessig virkemiddel i markedsreguleringen som må bestå.

Nortura støtter det reelle innholdet i forslaget til forskriften. De har imidlertid kommentarer til flere av de foreslåtte forskriftsbestemmelsene, som de mener kan forbedres for å unngå uklårheter.

Nortura foreslår for det første en noe annen systematisering av §§ 2, 3 og 4 i forskriften. Videre kommenterer de til § 3 at det etter deres erfaring kan oppstå misforståelser om alder på høner som kan tas ut til førtidsslakting. De mener at formuleringen er upresis og kommer med forslag til en alternativ formulering. Øvrige vilkår mener *Nortura* er godt beskrevet.

Når det gjelder § 4 om kompensasjon for førtidsslakting, mener *Nortura* at intervallet for kompensasjonssatsen og rammen for hvor mye av eggproduksjonen som kan reduseres må forhåndsfastsettes av Omsetningsrådet, men at dette ikke skal avgrenses til årlige vedtak. De begrunner dette med at førtidsslakting ikke skal være et fast tiltak og at endringer i eggmarkedet og behov for fleksibilitet tilsier at begrepet «årlig» ikke bør benyttes. Videre mener de at det bør komme tydeligere frem at Omsetningsrådet forhåndsfastsetter intervall for kompensasjonssatsen.

Nortura påpeker at § 6 første og andre ledd innebærer en delegering av offentlig myndighet til *Nortura*. Da dette bygger på at *Nortura* i slike tilfeller forvalter omsetningsmidler og ikke egne midler, mener de at det blir feil at tredje ledd legger opp til at kompensasjon til *Nortura*, som følge av at *Nortura* av praktiske grunner har lagt ut for betaling til produsentene, skal «vedtas» av Omsetningsrådet. De skriver videre at det er *Nortura* som i slike tilfeller har gjort rettslig bindende vedtak om bruk av omsetningsmidlene, og at *Nortura* har objektivt krav på å få kompensert for eventuelle utlegg. Alternativet vil ifølge *Nortura* være at Omsetningsrådet eller Landbruksdirektoratet selv sørger for utbetaling til produsenter i samsvar med vedtak fattet av *Nortura*. På bakgrunn av dette foreslår *Nortura* å stryke tredje ledd. De mener da at dersom ikke noe annet sies, ligger det i ordningens system at *Nortura* har objektivt krav på utbetaling i henhold til de vedtak *Nortura* har truffet.

I § 7 foreslås det en utvidelse av rådet for frivillig førtidsslakting til tre representanter hver fra KLF og *Nortura*. Dette mener *Nortura* er unødvendig og mindre fleksibelt, og de foreslår derfor at dagens representasjon med to representanter fra hver organisasjon videreføres.

Nortura støtter formuleringen under § 8 Opplysningsplikt og kontroll.

Når det gjelder § 9 understreker *Nortura* at det er behov for en hjemmel for tilbakebetaling og at det ikke er tilstrekkelig at feilutbetalt beløp motregnes i senere utbetaling av kompensasjon for førtidsslakting. De påpeker videre at det er en feil formulering i første setning. *Nortura* kommenterer at det ikke er regulert hvem som har kompetanse eller

ansvar for å gjennomføre krav om tilbakebetaling eller i ytterste konsekvens anlegge søksmål. Nortura mener det bør være Omsetningsrådet ved Landbruksdirektoratet som fremsetter krav om tilbakebetaling av omsetningsmidler.

NOAH stiller seg svært kritisk til forskriftsfesting av ordningen med kompensasjon til førtidsslakting av verpehøns. De viser til markedsbalanseringsutvalgets bemerkning fra 2015 om at «førtidsslakting er et avsetningstiltak som ikke bør være et fast virkemiddel fordi det kan medvirke til å opprettholde overkapasitet i næringen, dersom det brukes for hyppig.» NOAH mener at forskriftsfesting legger til rette for hyppig bruk av ordningen.

Etter NOAHs synspunkt strider ordningen mot prinsippet om dyrs egenverdi i henhold til dyrevelferdslovens § 3. Organisasjonen mener eggproduksjon er en belastende produksjon dyrevelferdsmessig, og at både burdrift og gulvdrift har store utfordringer. Slik de ser det vil det et reguleringstiltak om å kunstig opprettholde et høyere antall dyr i slik produksjon føre til mer lidelse for dyr. NOAH mener videre at vedtak om førtidsslakting må kunne påklages til departementet, og at forslaget om denne forskriften understreker behovet for et bredere utvalg av interesser representert av medlemmer i Omsetningsrådet og behov for gjenopprettelse av et tilsynsutvalg.

3.2. Skillevirksomhet for egg

KLF, Norsk Bonde- og Småbrukarlag, Tine og Norges Bondelag støtter forslag til forskrift om priskompensasjon ved innenlands produksjon av skilleprodukter. KLF oppfatter ingen realitetsendringer i innholdet, men en endring fra retningslinje til forskrift med de formalia det innebærer.

Nortura støtter forslaget til forskrift. De finner det naturlig at ordningen reguleres i en egen forskrift i stedet for en del av retningslinjer for markedsregulering av egg, siden ordningen er åpen for flere aktører. *Nortura* understreker betydningen skilleproduksjonen har for markedsreguleringen av egg. *Nortura* foreslår justering av et begrep bruk i § 7 i forslaget til forskrift, og påpeker at det mangler en formulering i § 10.

3.3. Retningslinjer for markedsregulering av egg

Norges Bondelag, Norsk Bonde- og Småbrukarlag og Tine støtter Omsetningsrådets høringsforslag.

Nortura har merknader til retningslinjens § 2-1 om reguleringslagring, hvor det står følgende: "Kostnader ved kjølelagring av egg og eggprodukter godtgjøres fra og med andre uke (...)". *Nortura* mener at formuleringen "fra og med andre uke" bør tas ut. De begrunner dette med at gjeldende formulering har eksistert siden det ikke var et eget reguleringslager på egg. Regelverket ga da merking for lengre holdbarhet, og det var nødvendig å avgrense egg på eggpakkeriene fra deres forretningsmessige lager. Alle egg som mottar lagringsgodtgjørelse nå, er egg på lager for å benyttes til eggprodukter. Egglageret er overskuddsegg i *Nortura* som ikke ble solgt til konsumegg, egg utsortert på grunn av kvalitet eller egg levert på dobbelt mottakspunkt. Reguleringslager for egg er et eget avgrenset lager og eggene er allerede en uke gamle.

3.4. Retningslinjer for markedsregulering av kjøtt

Norges Bondelag, Norsk Bonde- og Småbrukarlag og Tine støtter Omsetningsrådets høringsforslag.

Nortura foreslår en mer samordnet begrepsbruk i retningslinjens § 3-1 og § 3-2. De kommenterer at det bør komme tydelig frem at dersom markedsregulator har forholdt seg til retningslinjen, har markedsregulator krav på godtgjørelse.

Nortura påpeker videre at gjeldende § 6 om tilbakebetaling er foreslått strøket. De viser til at brudd på retningslinjene må anses som brudd på vilkår for begunstigende vedtak, og at

dette innebærer at krav om betaling forutsetter at vilkårene er oppfylt. Nortura mener det ikke er gitt at mindre feil skal medføre tilbakeholdelse av betaling eller krav om tilbakebetaling. Om denne muligheten skal benyttes, og i så fall for hvor stor andel av beløpet, vil bero på et skjønn. På denne bakgrunn mener Nortura det bør komme frem av et punkt om tilbakebetaling at eventuell reduksjon av betaling skal stå i et rimelig forhold til hvilke vilkår i retningslinjen som er brutt.

Nortura støtter forslaget om endringer i produktmatrisen for prisnedskrivning ved salg til spesialmarkeder for kjøtt, jf. nærmere om dette under i punkt 4.2.

4. Sektorovergripende tiltak og ordninger

4.1. Opplysningsvirksomhet og faglige tiltak

Norsk Bonde- og Småbrukarlag, Norges Bondelag og Tine støtter Omsetningsrådets forslag.

I § 2 om tiltak som det kan ytes tilskudd til, er det foreslått å ta inn også i punkt 1 en bestemmelse om samarbeidsråd som kan drøfte budsjett og tiltak. *Norske Felleskjøp* skriver at dette er i tråd med gjeldende praksis. *KLF* gir også støtte til ordningen med samarbeidsråd og at dette nedfelles i retningslinjens § 2 punkt 1.

Norske Felleskjøp bemerker at någjeldende § 2 punkt 5 om andel av kontingent til Norsk Landbrukssamvirke er strøket, og at dette ikke er kommentert i høringsnotatet. De legger til grunn at årsaken er at bestemmelsen ikke lenger er aktuell.

KLF støtter moderniseringen av formålsparagrafen i retningslinjen. Fordi det per i dag er fire opplysningskontor og retningslinjen er innrettet mot mer enn en aktør, mener *KLF* det bør vurderes om retningslinjen heller bør være en forskrift. *KLF* vil i tilfelle støtte dette.

Norsk Sau og Geit understreker viktigheten av at skal gis støtte til avlsarbeid i henhold til retningslinjens § 2 punkt 3. De mener at denne støtten har svært stor betydning for avlsorganisasjonene i Norge.

Norsk Gardsost gir støtte til de foreslåtte endringene. I høringsuttalet beskriver de hvilke arrangementer, prosjekter, faglige tiltak og annet organisasjonen jobber med som omfattes av retningslinjen.

NOAH mener at retningslinjen bør avvikles og at opplysningsvirksomhet ikke lenger burde være en del av markedsreguleringen. De skriver at Omsetningsrådet gjennom opplysningsvirksomhet bidrar til å formidle råd om kosthold til norske forbrukere, noe de mener bør være myndighetenes oppgave. En slik formidling bør etter *NOAH*s synspunkt ikke tilligge opplysningskontorene, som representerer næringsinteresser og har som formål å øke omsetningen av varer som ifølge *NOAH* stadig flere i samfunnet anser som skadelige for både klima, miljø, naturmangfold, helse og dyrevelferd. De ser det også som problematisk at forbrukerne oppfatter opplysningskontorene som statlige organer og ikke næringsaktører.

4.2. Prisnedskrivning ved salg til spesialmarkeder

KLF støtter videreføring av dagens ordning på egg- og melkesektoren, som innebærer at prisnedskrivning ved salg til spesialmarkeder er åpen for alle aktører. *KLF* understreker at innsyn, transparens og konkurransenøytralitet i markedsreguleringsordningene er en forutsetning for omverdenens tillit til systemet som sådan. Dette med mindre det er strengt nødvendig med lukkethet.

KLF er derimot sterkt uenig i Omsetningsrådets forslag til utforming av ordningen på kjøttsektoren. Utformingen gir etter *KLF*s vurdering markedsregulator en særfordel og

bidrar til konkurransevidning. KLF stiller spørsmål ved at rådet ikke vil gjøre markedsreguleringsordningene konkurransenøytrale der det er mulig. Det hevdes videre at Omsetningsrådets forslag til ulik innretning av ordningen på ulike sektorer fremstår som inkonsekvent, tilfeldig og urimelig.

KLF påpeker at når ordningen forbeholdes markedsregulator, går man glipp av konkurranse mellom norske aktører om å dekke denne delen av markedet. Det hevdes at dette kan føre til ineffektiv forsyning av markedet, og at dette i tilfelle må avhjelpes ved bruk av omsetningsmidler. KLF mener innretningen av ordningen dermed kan føre til mer bruk av omsetningsmidler enn nødvendig.

I høringsnotatet er det vist til at Arbeidsgruppe kjøtt og egg gikk inn for å åpne for at flere aktører kan benytte seg av ordningen med spesialmarkeder for kjøttsektoren. KLF påpeker imidlertid at til grunn for denne anbefalingen lå det en kobling mellom både en justering av produktmatrisen og å åpne for at flere aktører. Å endre matrisen slik det er foreslått medfører ikke bare nye markedsmuligheter i spesialmarkeder, men det styrker også konkurransekraften i det norske markedet for de som kan benytte ordningen med spesialmarkeder. En slik løsning vil både gi nye markedsmuligheter i spesialmarkeder og styrke konkurransekraften i det norske markedet for aktørene som deltar i ordningen. KLF viser til at ordningen vil gi en bedre fleksibilitet for aktørene som benytter seg av denne, ved at produkter det er vanskelig å avsette i det norske markedet kan selges til spesialmarkedene med prisnedskrivning. Dette innebærer en bedre mulighet til å forsyne det norske markedet med ettertraktede produkter.

På bakgrunn av det overnevnte, uttrykker KLF at de ikke kan støtte Omsetningsrådets forslag til utforming av ordningen for kjøttsektoren. KLF anbefaler for det første at prisnedskrivning ved salg til spesialmarkeder åpnes for flere aktører, i likhet med forslaget på egg- og melkesektoren. Dette medfører at ordningen skal reguleres i forskrift om prisnedskrivning ved salg til spesialmarkeder, og ikke i retningslinjer for markedsregulering av kjøtt. Alternativt, hvis rådet ikke går inn for å åpne for flere aktører, anbefaler KLF at rådet ikke gjør endring i hvilke produkter markedsregulator kan selge til spesialmarkeder med prisnedskrivning, det vil si en opprettholdelse av dagens ordning når det gjelder kjøtt.

Norges Bondelag understreker viktigheten av de foreslåtte endringene i ordningen når det gjelder kjøttsektoren. Bondelaget argumenterer for at ordningen brukes forskjellig på de ulike sektorene. På egg- og melkesektoren fungerer prisnedskrivning ved salg til spesialmarkeder som et virkemiddel for økt omsetning, og vil av denne grunn ha størst effekt når den er åpen for flere aktører enn bare markedsregulator. I kjøttsektoren er det imidlertid behov for å bruke ordningen som et rent avsetningstiltak forbeholdt markedsregulator. Dette særlig sett på bakgrunn av at utfasingen av eksportstøtte, som har skapt behov for flere virkemidler i markedsbalanseringen. De virkemidlene som eksisterer må innrettes slik at de blir så effektive som mulig.

Også *Norsk Bonde- og Småbrukarlag* og *Tine* støtter ordningen med prisnedskrivning ved salg til spesialmarkeder for melk, egg og kjøtt slik Omsetningsrådet har foreslått.

Norsk Sau og Geit støtter at det kan gis prisnedskrivning ved salg til spesialmarkeder for flere kjøttprodukter enn ved dagens ordning. Organisasjonen understreker behovet for avsetningstiltak på kjøttsektoren.

Nortura støtter forslaget til forskrift om prisnedskrivning ved salg av spesialmarkeder, som omfatter melk og egg. Nortura viser til at formålet om økt omsetning og bedre markedsbalanse ikke er forandret, men at bestemmelsene vedrørende egg er endret for å samordnes med melk. Herunder legges det nå opp til hyppigere endringer av satser, i motsetning til dagens ordning med forhåndsfastsetting. Videre er det en endring i at det foreslås at Omsetningsrådet skal fastsette satser. Nortura understreker viktigheten av at

forslag fra markedsregulator, med den kompetanse de innehar, ligger til grunn for Omsetningsrådets fastsettelse av satser.

Videre støtter Nortura forslaget til endringer i § 3-3 om spesialmarkeder i retningslinjer kjøtt. Nortura understreker at styrkingen av dette tiltaket er viktig, sett på bakgrunn av at reguleringseksperten avvikes.

5. Hvordan redusere risikoen for konkurransevridding i markedsreguleringen

5.1. Konkurranse og risiko for konkurransevridding i markedsreguleringen, vurdering av rettslige virkemidler

Norges Bondelag og *Tine* støtter Omsetningsrådets vurderinger.

Rørosmeieriet uttaler at i den grad det foreligger risiko for konkurransevridding, må reguleringen komme den svake parten til gode.

Scandza kommenterer konkurranseretten i sitt høringsinnspill. Selskapet mener det er uforståelig at det argumenteres med at konkurransesituasjonen begynner å bli så moden at tidligere reguleringer på flere områder kan erstattes med "likeverdige" avtaler mellom *Tine* og dets konkurrenter, med krav om skriftlige avtaler om hva uavhengige aktører skal forplikte seg til. De mener dette er reguleringsbehov snudd på hodet.

Vedlagt *Scandzas* innspill følger også en rapport fra Erling Hjelmeng angående konkurransesituasjonen i markedsreguleringen. Hjelmengs innspill om konkurranse er i stor grad motivert av han mener det ikke er gjort en konkurransepolitisk vurdering, slik Stortinget etter hans mening har etterspurt.

Hjelmeng stiller spørsmål ved utgangspunktet for mange av de analysene som gjøres av arbeidsgruppene, og som ligger til grunn for høringsnotatet, nemlig argumentet om at også regulator påføres en konkurranseulempe gjennom regulatorrollen. Hjelmeng nevner riktignok at dette argumentet også benyttes i markedsbalanseringsrapporten, men det kan etter hans syn stilles spørsmålstegn ved holdbarheten av dette argumentet.

Det må ifølge Hjelmeng i større grad skilles mellom en ulempe av kostnadsmessig art og en konkurranseulempe som ikke har en slik karakter. Det kan tas utgangspunkt i at kostnadene ved markedsbalanseringsoppdraget må dekkes fullt ut. På den annen side må det ikke nødvendigvis kompenseres for tiltak som regulator uansett hadde foretatt av kommersielle hensyn, f.eks. visse former for reguleringslagring.

Når det gjelder mottaksplikten, fremholder Hjelmeng at markedsregulators plikt til mottak av råvare og lagring av reguleringsprodukter gir denne tilgang på en delvis eksternt finansiert råvarebase, som gir regulator en fordel som kan være konkurransevridende. Hjelmeng nevner som eksempel at markedsregulators mottak av overskudd av melk, i neste omgang vil kunne nyttes av markedsregulator til å betjene etterspørselstoppene i markedet. Det er derfor ifølge Hjelmeng ikke utelukkende "ulemper" tilknyttet å ha mottaksplikt. Å vurdere balansen mellom fordeler og ulemper av markedsbalanseringsregelverket, er dermed en kompleks oppgave.

Hjelmeng kommenterer også informasjonsasymmetri. Problemstillingen må ifølge Hjelmeng ses i en litt større sammenheng enn det er gjort tidligere, idet det også må tas hensyn til den mulige strategiske tilpasningen som regulator har mulighet til å gjøre iht. informasjonsasymmetrien. I markedsbalanseringsrapporten beskrives det f.eks. at *Tine* innhenter behov for råvare fra andre aktører i august hvert år, og at dette sammen med *Tines* eget behov danner grunnlaget for *Tine* Råvares samlede prognoser. Dette er informasjon som Hjelmeng mener *Tine* kan benytte til å ta strategiske beslutninger til egen fordel. Dette viser ifølge Hjelmeng at konkurransevridding vil kunne oppstå gjennom

praktiseringen av prognosering, og også som grunnlag for avsetningstiltak som på en eller annen måte favoriserer Tines egen produksjon.

Slik Hjelmeng ser det er ikke løsningen på denne utfordringen nødvendigvis å gjøre noe med reguleringssystemet eller regulatorrollen. Derimot vil et svar kunne være en tydeligere separasjon mellom råvare- og industriledet i Tine, jf. nærmere nedenfor. Hjelmeng tar derfor til orde for mer omfattende grep enn det det legges opp til fra Omsetningsrådets side. Han mener at uten en tydeligere separasjon vil det nærmest være en presumsjon for at konkurransevidringer kan oppstå, idet regulator selv ikke vil ha incentiver til å søke å forhindre dette.

Hjelmeng er særlig opptatt av forsyningsplikten som konkurransepolitisk virkemiddel. Han mener at forsyningsplikten i markedsreguleringen har en uskarp rettslig forankring, noe som gir seg utslag i uklare regler, manglende kontroll og håndhevelse, og også uklarheter knyttet til kompetansegrunnlaget og grunnlaget for rettigheter og plikter etter ordningen. Forsyningsplikten – som en konkurransepolitisk begrunnet kontraheringsplikt – avviker således slik denne er regulert i jordbrukets regelverk på flere områder fra reguleringsregimer det er naturlig å sammenligne med, f.eks. tilgangsforspliktelser innenfor telekomsektoren.

Erfaringer fra andre sektorer tilsier etter Hjelmengs oppfatning, at det er behov for en temmelig detaljert forsynings- eller kontraheringsplikt, der det må oppstilles særskilte regler for å ivareta konkurransepolitikken. For at en slik plikt skal virke effektivt, forutsettes det regler som hindrer marginskvis, diskriminering og ev. andre strategier fra det dominerende foretaket som kan begrense konkurransen. Dette gjelder f.eks. tilretteleggelse for effektive leveranser. Hjelmeng viser til det detaljerte regelverket i ekomloven vedr. tilgang til f.eks. mobilnett. Her gir loven Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (NKOM) kompetanse til å pålegge konkrete forpliktelser på aktører med sterk markedsstilling. Disse forpliktelsene følges opp løpende, dels gjennom NKOMs egne undersøkelser, dels etter klage fra tilgangskjøpere.

5.2. Endring av regler om informasjonshåndtering/informasjonsplikt

Norges Bondelag, Norsk Bonde- og Småbrukarlag og Tine støtter Omsetningsrådets høringsforslag.

Norske Felleskjøp har ingen merknader til Omsetningsrådets forslag til regler om informasjonshåndtering, og påpeker at arbeidet med å etablere interne retningslinjer om informasjonshåndtering hos markedsregulator er satt i gang.

KLF støtter forslaget om å få på plass skriftlige interne rutiner for å sikre forsvarlig informasjonshåndtering.

Rørosmeieriet uttrykker støtte til å regulere informasjonshåndtering, og peker på at informasjonshåndteringen ofte er muntlig.

Nortura støtter forslaget, men mener det bør vurderes om bestemmelsen skal omdisponeres slik at avsnittet om informasjonshåndtering kom før avsnittet om informasjonspunkt. Det foreslås også noen justeringer av ordlyden.

6. Forvaltningsrettslig gjennomgang

6.1. Hjemmelsgrunnlaget for markedsreguleringen

Høringsinstansene har i liten grad kommentert Omsetningsrådets gjennomgang av hjemmelsgrunnlaget og de forslagene som rådet har til en gjennomgang av dette.

Norges Bondelag, Norsk Bonde- og Småbrukarlag og Tine støtter Omsetningsrådets høringsforslag.

Norske Felleskjøp har ingen merknader til forslaget i markedsreguleringsforskriften § 3-1 om markedsregulators plikt til å gjennomføre forsynings- og mottaksplikten. Felleskjøpet viser til at de per i dag ikke har forsyningsplikt.

Nortura påpeker at forslaget til nytt sjette ledd i markedsreguleringsforskriften § 3-1 om markedsregulators rolle burde inneholde en henvisning til § 4-6. Videre kommenterer de at bestemmelsen muligens passer bedre som et nytt tredje ledd.

Nortura støtter forslaget til nytt andre ledd i markedsreguleringsforskriften § 4 om forsyningsplikt. Selskapet mener at en slik tydeliggjøring av salgsbetingelser vil redusere faren for uklarheter ved kjøp under forsyningsplikten. Imidlertid ser *Nortura* det som utfordrende å skulle inngå særskilte skriftlige avtaler med alle aktørene som benytter seg av forsyningsplikten på kjøtt. Etter *Norturas* vurdering er det mer hensiktsmessig å bruke generelle salgsbetingelser som f.eks. kan gjøres tilgjengelig på selskapets nettsider, og at det henvises til disse fra f.eks. ordrebekreftelser. Slik *Nortura* ser det er en slik ordning i tråd med rettspraksis på sammenlignbare områder. Selskapet mener det er uklart om en slik ordning er forenlig med ordlyden i den foreslåtte bestemmelsen i § 4, og foreslår en justering av bestemmelsen.

KLF understreker at de er positive til kravt om økt skriftlighet og dokumentasjon når det gjelder markedsregulators utøvelse av sin rolle, og når det gjelder levering under forsyningsplikten.

6.2. Kontroll

Omsetningsrådet har foreslått endringer i någjeldende § 3-4 i markedsreguleringsforskriften om kontroll og dokumentasjon. Bestemmelsen er også foreslått flyttet til kapittel 7 om sluttbestemmelser.

Nortura stiller spørsmål ved om det er riktig å plassere kontrollbestemmelsen under «sluttbestemmelser», eller om den heller bør inntas under et annet kapittel i forskriften.

Det har også kommet innspill som gjelder kontroll med markedsreguleringen generelt, og som ikke knytter seg spesielt til forslaget om endringer i någjeldende kontrollbestemmelse i markedsreguleringsforskriften. Innspillene gjengis under punkt 6.3.

Norges Bondelag, Norsk Bonde- og Småbrukarlag og Tine støtter Omsetningsrådets høringsforslag.

6.3. Forholdet til forvaltningsloven og klage

Norges Bondelag og Tine støtter Omsetningsrådets høringsforslag.

Scandza viser til en rapport fra Erling Hjelmeng, som er vedlagt *Scandzas* høringsinnspill. I rapporten gir Hjelmeng støtte til den generelle analysen av Omsetningsrådets rettslige grunnlag for forholdet til forvaltningsloven. Det gis også støtte til rådets vurdering om at det ikke er klagerett på markedsregulators utøvelse av forsynings-, mottaks- og informasjonsplikt. Hjelmeng mener imidlertid at det er alvorlig at behovet for kontroll av etterlevelsen av forpliktelsene ikke reises som en separat problemstilling. Det pekes på at de tilfellene av kontraheringsplikter som private parter har, er underlagt strenge kontrollregimer (f.eks. overvåkning av telesektoren av NKOM) som for å påse at forpliktelsene etterleves og formålet realiseres.

I vedlegg viser Hjelmeng til at markedsbalanseringsutvalget pekte på behovet for reformer når det gjelder kontroll og sanksjoner. Han ser et behov for å etablere et nøytralt

kontrollorgan, og peker i den forbindelse på Landbruksdirektoratet.

Det argumenteres videre for en omlegging av det bestående systemet, der systemet vris i mer tradisjonell regulatorisk retning. I dette ligger blant annet at det må innføres kontrollmekanismer som sikrer at markedsregulators forpliktelser gjennomføres i praksis.

NOAH kommenterer også manglende klagerett og behov for kontroll med Omsetningsrådets virksomhet. *NOAH* er kritiske til forslaget i markedsreguleringsforskriften § 7-2 om at det ikke er klagerett på Omsetningsrådets vedtak. Organisasjonen mener en slik bestemmelse vil redusere mulighetene for kontroll og tilsyn med rådets arbeid. Dette kan igjen medføre at troverdigheten til og demokratiet i jordbruksforvaltningen svekkes. *NOAH* viser til at det tidligere Tilsynsutvalget for Omsetningsrådet er avviklet og mener at begrunnelsen for avvikling ikke lenger gjør seg gjeldende. *NOAH* mener det er behov for å gjeninnføre en ordning med tilsynsutvalg.

Norske Felleskjøp viser til at det i høringsnotatet legges til grunn at det er klagerett på markedsregulators avgjørelser når ordninger er rettet mot flere aktører og når markedsregulator administrerer søknadsprosesser og formidler tilskudd. *Felleskjøpet* legger til grunn at dette også må gjelde ordningene med prisnedskrivning og overlagring i kornsektoren. Ellers har de ingen merknader til den foreslåtte bestemmelsen i markedsreguleringsforskriften § 7-2.

6.4. Offentlig innsyn i Omsetningsrådets virksomhet

Norges Bondelag og *Tine* støtter Omsetningsrådets høringsforslag. *Norske Felleskjøp* har ingen merknader til den foreslåtte bestemmelsen i § 7-3.

Nortura mener det fremstår som noe uklart om formuleringen «i saker som gjelder Omsetningsrådets saksbehandling» er ment som en avgrensning, enten i direktoratets myndighet eller i omfanget av innsynsretten. *Nortura* påpeker at hvis offentleglova kommer til anvendelse vil ethvert saksdokument for organet være gjenstand for innsyn. Det bør ses nærmere på hvordan dette kan klargjøres i bestemmelsen.

Nortura påpeker videre at det bør ses nærmere på innplasseringen av den foreslåtte bestemmelsen.

Scandza kommenterer også reglene om innsyn. Selskapet kan ikke akseptere forslag til bestemmelser som gjør Omsetningsrådet til klageinstans for innsynsbegjæringer. Denne myndigheten må ligge hos Landbruks- og matdepartementet.

6.5. Systematisering av bestemmelser i forskrifter og retningslinjer

Norsk Bonde- og Småbrukarlag, *Norges Bondelag*, *Nortura*, *KLF* og *Tine* gir generell støtte til Omsetningsrådets forslag om endring fra retningslinjer til forskrifter.

KLF mener imidlertid at det bør vurderes om opplysningsvirksomhet og faglige tiltak også skal være i forskrift, da tiltakene er rettet mot mer enn en aktør.

NOAH mener endring fra retningslinjer til forskrift ikke virker forenkende, under henvisning til tidligere omgjøring fra forskrift til retningslinje og så tilbake til forskrift. *NOAH* mener at alle retningslinjene kan sies å ha forskrifts karakter, inkludert retningslinjer for anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsarbeid.

Norske Felleskjøp har ingen merknader til Omsetningsrådets vurdering av retningslinjers rettslige status og hvordan disse bør utformes, men viser til at de i kornbransjen har utformet egne retningslinjer vedrørende gjennomføringen av avsetningstiltak. *Felleskjøpet* viser videre til at det ikke fremkommer av høringsnotatet om anbudskonkurransene på

kornsektoren bør administreres av Landbruksdirektoratet eller av markedsregulator. Hvis administreringen skal legges til direktoratet, er det etter Felleskjøpets vurdering avgjørende med god dialog med bransjen for å sikre balansering av markedet gjennom sesongen.

6.6. Gjennomgang av retningslinjene med hensyn til klarspråk *Norges Bondelag og Tine støtter Omsetningsrådets høringsforslag.*

Norske Felleskjøp støtter i hovedsak de foreslåtte endringene i retningslinjer for markedsregulering av korn. Imidlertid har de et forslag til endring i § 2-1 punkt 2 om prisreduksjon ved alternativ bruk. Tredje ledd om at «endelig beløp bevilges av Landbruksdirektoratet» er foreslått strøket i høringsnotatet. Felleskjøpet påpeker at tilsvarende formulering har fått stå i § 2-1 punkt 1 om overlaging. At det er foreslått strøket bare ett av de to stedene gir inntrykk av det legges opp til ulik praktisering for de to tiltakene. Felleskjøpet mener dette fremstår som unaturlig og ikke tilsiktet, og foreslår at formuleringen får stå i både punkt 1 og 2.

Nortura påpeker at det i markedsreguleringsforskriften henger igjen formuleringer fra rammeforskriften. I § 6 heter det at «vedtak om markedsregulators informasjonsplikt skal sikre alle markedsaktører lik tilgang på informasjon». Bestemmelsen er identisk med tilsvarende bestemmelse i rammeforskriften, som er utformet med bakgrunn i at denne forskriften retter seg mot Omsetningsrådet, og at det i neste omgang er Omsetningsrådet som pålegger pliktene overfor markedsregulatorene. *Nortura* foreslår at formuleringen «vedtak om» strykes i markedsreguleringsforskriften.

7. Andre høringsinnspill

Flere aktører har kommet med innspill som ikke direkte berører Omsetningsrådets høring.

Rørosmeieriet tar opp problemstillingen med at økologisk melk ikke er omfattet av markedsreguleringen. De foreslår egen målpris for økologisk melk og markedsreguleringsordninger for økologisk melk.

Norsk Gardsost ønsker en systemendring ved at framtidig innbetalt omsetningsavgift på melk fra deres medlemmer skal disponeres av Norsk Gardsost. Det er imidlertid litt uklart hva Norsk Gardsost egentlig mener siden de også skriver at de ønsker å forholde seg direkte til markedsregulator Tine når det gjelder søknader, rapportering og dokumentasjon av disponerte midler. Uttalelsen må ellers forstås slik at de ønsker å kunne benytte midler fra omsetningsavgiften for melk til salgs- og etterspørselsfremmende tiltak, faglige tiltak, forsøksvirksomhet og forskning, administrasjonskostnader og andre tiltak.

Scandza har bestilt en rapport fra Erling Hjelmeng som er vedlagt dere høringsuttalelse og dermed må ansees å være en del av deres uttalelse. I rapporten foreslås det systemendringer som ligger utenfor endringsforslagene Omsetningsrådet har sendt på høring, f.eks. separasjon av Tine Råvare og Tine Industri, samt endringer i Omsetningsrådets oppgaver og kompetanse. Kommentarer som knytter seg til temaene Omsetningsrådet har sendt på høring er gjengitt over.

NOAH mener det er behov for større endringer i markedsreguleringsystemet, og at dette også nødvendiggjør endringer i omsetningsloven. *NOAH* mener det er nødvendig med endringer i Omsetningsrådets sammensetning for å sikre konkurransenøytralitet, tillit til og transparens i markedsreguleringen. *NOAH* viser til at jordbruket i dag har flertall i rådet. Dette mener de kan bidra til en skjevhet i rådets prioriteringer og at allmenhetens interesser og forbrukerinteresser ikke ivaretas. Det anses som problematisk at det ikke sitter representanter for helsemyndighetene i Omsetningsrådet, da rådet bevilger penger til opplysningsvirksomhet. *NOAH* foreslår at Forbrukerrådet og Helse- og omsorgsdepartementet får egne representanter i Omsetningsrådet. Videre bør

grøntprodusentene få flere representanter i rådet.

NOAH mener at det ikke vil være tilstrekkelig med representasjon av forbrukerinteresser i Omsetningsrådet. De mener forbrukerinteresser bør ivaretas bedre i jordbruksavtalesystemet og etterlyser at Stortinget kommer mer på banen.

NOAH foreslår at det innføres markedsregulator med mottaks- og forsyningsplikt i hagebrukssektoren. Det hevdes at grønntprodusentenes posisjon i markedet er dårligere enn for de andre produksjonene. Videre er sektoren preget av konkurranse fra import, vertikal integrering og kontraktproduksjon. NOAH mener at en markedsregulator i grøntsektoren vil bidra til å sikre forutsigbarhet og trygghet for grønntprodusenter.

Nortura kommenterer at Omsetningsrådet ikke har foreslått endringer i markedsreguleringsforskriften § 4-4 om forsyningsplikten på egg. Landbruks- og matdepartementet har imidlertid foreslått en begrensning i forsyningsplikten, noe *Nortura* anser som fornuftig. *Nortura* mener det er Omsetningsrådet, og ikke departementet, som kan fastsette det nærmere innholdet av forsyningsplikten. *Nortura* foreslår at rådet følger opp departementets forslag til en slik innstramming.

KLF kommenterer dobbel mottaksplikt på kjøtt. Temaet ble omtalt i Omsetningsrådets høringsnotat, men rådet gikk ikke inn for regelverksendringer. *KLF* oppfatter at Omsetningsrådet ikke har redegjort for hvordan balansen mellom rettigheter og plikter i markedsreguleringsystemet er i dag. Etter *KLF*'s vurdering er markedsregulators fordeler innenfor kjøtt- og eggsektoren langt større enn ulempene. *KLF* viser videre til at det var foreslått en løsning om innføring av dobbel mottaksplikt på kjøtt som ikke ville rokke ved denne balansen, og som var konkurransenøytralt samtidig som markedsregulator ville ha kontroll på bruken av tiltaket. *KLF* er kritiske til at Omsetningsrådet ikke gikk inn for en slik løsning, særlig med tanke på at dette var etterspurt fra Landbruks- og matdepartementet.

Norsvin har levert et høringsinnspill som i mindre grad går på de forhold som faktisk var på høring. De tar opp tre forhold: pris som virkemiddel, to-delt omsetningsavgift og forlenget saneringsperiode. *Norsvin* spiller også inn to forslag til produksjonsregulerende tiltak.

Om pris som virkemiddel skriver *Norsvin* at det er praksis for at pris først skal settes ned før tiltak finansiert av omsetningsavgiften kan iverksettes. *Norsvin* mener at prisreduksjoner har begrenset effekt på produksjonen. *Norsvin* ber derfor om at det presiseres i regelverket at man kan bruke midler fra omsetningsfondet uten at man forut har senket prisen til bonden eller, i det minste, at dette kan praktiseres av rådet.

Norsvin er i utgangspunktet positiv til nye tiltak som kan virke produksjonsdempende. Det skrives i denne forbindelse at to-delt omsetningsavgift krever betydelig gjennomarbeiding for å kunne virke hensiktsmessig. To-delt omsetningsavgift er ikke omtalt i høringsbrevet, men var et forslag til produksjonsregulering som kom fra arbeidsgruppe kjøtt og egg.

Norsvin er positive til forlenget saneringsperiode i perioder av overproduksjon. Som for to-delt omsetningsavgift er ikke tiltaket omtalt i høringsbrevet, men er forslag fra arbeidsgruppe kjøtt og melk. *Norsvin* viser til at tiltaket trolig ikke krever regelverksendringer.

Når det gjelder produksjonsregulerende tiltak, foreslår *Norsvin* å endre på kalkylene for hvordan pris fastsettes for smågris. Videre foreslås det å bruke omsetningsmidler til kompensasjon for reduserte slaktevekter. *Norsvin* viser til at tiltaket har vært brukt tidligere, i 2013 og 2014. Organisasjonen mener at et slik tiltak er bedre bruk av omsetningsmidler enn innfrysing av kjøtt, særlig på bakgrunn av bortfallet av eksportstøtte

og at det dermed er vanskeligere å få avsetning for fryselauret kjøtt. Norsvin uttrykker videre at behovet for finregulering av produksjonen gjennom sesongen blir større. Kompensasjon for reduserte slaktevekter vil være et tiltak for å oppnå dette. Norsvin presiserer at forslagene ikke er gjennomarbeidet, men er ment som innspill som kan utredes nærmere.